

תפ"ח 50344/03/11 - מדינת ישראל נגד רוסלן אגייב, ולדימיר ליוולקו, אכרם אבו עיסא - נדון, היימן אבו קרינאת - נדון

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

בפני: כב' ס. הנשיא השופטת ר. יפה-כ"ץ, אב"ד תפ"ח 50344-03-11
כב' השופט א. ואגו
כב' השופט י. צלקובניק

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד א. אברהם, פמ"ד

נגד

1. רוסלן אגייב
ע"י ב"כ עו"ד נ. בונדר
2. ולדימיר ליוולקו
ע"י ב"כ עו"ד ב. נהרי
3. אכרם אבו עיסא - נדון
4. היימן אבו קרינאת - נדון

הכרעת דין
לנאשמים 1 ו-2

השופט א. ואגו:

כללי:

עניינה של הכרעת דין זו הוא באחד משני כתבי אישום שהוגשו כנגד מי שנטען כי הם מעורבים בפרשת רצח כפול שהתרחש בבאר-שבע לפנות בוקר של 18.8.10, כאשר נורו למוות, מטווח קרוב, בריות אקדח, שני צעירים, ששהו ביחידת דיור בשכונת נחל בקע. היו אלה משה אחייב ז"ל, יליד 8.7.87 (להלן: "המנוח") וידידתו ורוניקה קו ז"ל, ילידת 27.7.92 (להלן: "המנוחה").

כתב האישום כנגד ארבעה נאשמים אחרים, שהמאשימה מייחסת להם במישרין את ביצוע מעשי הרצח, הוגש בנפרד, במסגרת תפ"ח 50292-03-11, לפי שהמאשימה חפצה להעיד במסגרתו את הנאשם 1 מבין נאשמי התיק הנוכחי. כתב האישום הנוסף מתברר בפני הרכב אחר של בימ"ש זה.

הנאשמים בתפ"ח 50292-03-11, ואשר חלקם בפרשה מפורט גם בכתב האישום הנדון בפנינו, הם מיכאל טנסקי (להלן: "טנסקי"), סרגיי אמירוב (להלן: "סרגיי"), דימיטרי סקורדוק (להלן: "דימיטרי") ואיגור צירוני (להלן: "איגור").

הנאשמים בתיק הנדון בפנינו נמנים, לגרסת המאשימה, על המעורבים ב"פריפריה" ובמעגל המשני של מעשי הרצח הללו, כפי חלקם הנקוב בכתב האישום שיפורט להלן. שני נאשמים נוספים בכתב האישום, המתברר בפנינו, הנאשמים 3-4 (להלן: "אכרם" ו-"היימן"), הודו, בפתח המשפט, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות שיוחסו להם - **עבירות נשק**

(החזקת נשק) לפי סעיף 144(א) סיפא לחוק העונשין תשל"ז-1977 (לגבי אכרם), **והחזקת נשק** לפי הסעיף הנ"ל - **רישא** (לגבי היימן), ודינם נגזר, תוך אימוץ ההסדר גם לגבי העונשים שהומלצו על-ידי הצדדים.

משנדחתה (החלטת כב' האב"ד, ס.נ. השופטת ר. יפה-כץ, מיום 13.2.12) בקשה של המאשימה, לאחד, בכל זאת, את הדיון בשני כתבי האישום הנפרדים שהוגשו בפרשה, ולפצלו פעם נוספת, עם סיום שמיעת ראיות התביעה, שמענו את הראיות בעניינם של שני הנאשמים שנותרו בתיק זה, והם הנאשמים 1-2, רוסלן אגייב וולדימיר ליוולקו, כתום פרשת ההוכחות הגישו פרקליטי הצדדים סיכומים כתובים.

הכרעת דיננו זו ממוקדת, לפיכך, בעניינם של שני הנאשמים הללו.

כתב האישום:

כתב האישום אוחז שלושה אישומים. האישום השלישי, שיוחס לנאשם 1 בלבד, עסק בעבירות של הדחה בחקירה ושיבוש הליכי משפט, ביחס לאירועים שהתרחשו לאחר 18.8.10, אולם, במסגרת סיכומיה, הודיעה ב"כ המאשימה, עו"ד אליזבט אברהם, כי אין בדעתה להוכיח אישום זה. לפיכך - הנאשם 1 מזוכה הימנו.

האישום הראשון - הוא זה המרכזי, והמפרט את חלקם הנתען של הנאשמים 1 ו-2 (להלן: "**הנאשמים**"), לפי שהנאשמים 3 ו-4 כאמור לעיל כבר נדונו, באירועים שהסתיימו במותם הטראגי של המנוחים. נטען, כי ביום 12.8.10, סמוך לשעה 03:00, הגיע המנוח לפיצוץ בון בון בבאר-שבע ביחד עם חברו אורי פריצקר, ולאחר מכן הגיעו לשם רובשן שלומוב (להלן: "**רובשן**"), ושני נוספים, שי חנשווילי ואהרון צדיק, שלושתם כונו "התוקפים". לאחר שאחד התוקפים נטל בקבוק שתיה מבלי לשלם, חברו של המנוח, שעבד במקום, בשם אליק מטטוב (להלן: "**אליק**"), פנה אליהם בעניין זה, והתפתח דין ודברים גם בין המנוח לתוקפים, שבמהלכו אלה היכו את המנוח במכות אגרופ והשליכו לעברו כיסא, שפגע בעינו. הוא בתגובה היכה את התוקפים במכות אגרופ, וגם אליק שניסה להפריד, הוכה אף הוא. המנוח הצליח להתגבר על התוקפים ועזב את המקום עם חברו אורי.

אחיו של רובשן, ששמו ראוף שלומוב (להלן: "**ראוף**"), שהה, בזמן הרלוונטי, באותו אגף, בכלא אשל, שם היה מצוי טנסקי. טנסקי התקשר מהכלא ביום 12.8.10 בשעה 18:00 לאדם בשם מ.מ., שלימים הפך להיות עד מדינה בתיק (להלן: "**עד המדינה**"). הוא ביקש לברר מעד המדינה פרטים אודות הקטטה הנ"ל, ובמסגרת שיחה זו, ושיחות נוספות, שבהן טנסקי עודכן על כך שרובשן הוכה על-ידי המנוח, גם נמסר לו שאביו של אליק, רומה אדמוב (להלן: "**רומה**"), הגיע לבאר-שבע עם אנשים נוספים כדי לפגוע ברובשן.

לאור האמור, החליט טנסקי כי יש להמית את רומה או את המנוח. הוא פנה לסרגיי וביקש ממנו לעשות זאת, וסרגיי, שנענה לפנייה, פנה לדימיטרי ולאגור, אשר נענו והסכימו להמית את רומה או את המנוח. במסגרת הקשר הזה, הורה טנסקי ביום 16.8.10, לעד המדינה, ליצור קשר עם סרגיי, לפגשו בקריית-גת ולעדכנו בפרטי הקטטה, וציין שסרגיי כבר יודע מה לעשות. כמו-כן, הורה לו טנסקי להשיג דירה ולגשת לאדם בשם יבגני כדי לקבל ממנו כסף לביצוע הקשר. בו

ביום, סמוך לשעה 14:00, נסעו עד המדינה והנאשם 1 לקריית-גת ונפגשו עם סרגיי. לאחר שזה עודכן בתיאור הקטטה וגם בכך שברשות עד המדינה יש דירה בבאר-שבע, אמר סרגיי לעד המדינה כי בשעות הערב יגיעו לבאר-שבע שני בחורים. לאחר מכן, וכפי שהורה טנסקי, עד המדינה והנאשם 1 נסעו לאותו יבגני וקיבלו ממנו 1,500 ₪.

באותו יום, 16.8.10, סמוך לשעה 19:20, הגיעו דימיטרי ואיגור לבאר-שבע, עד המדינה והנאשם 1 פגשו אותם, רכשו עבורם אוכל ושתייה, והובילו אותם לדירה ברח' בר-גיורא 21 בבאר-שבע (להלן: "**הדירה**").

הנאשם 1 ועד המדינה הכירו את המנוח, וידעו כי הוא מתגורר ביחידת הדיור שברח' מנחם אבידום 10 בשכונת נחל בקע בבאר-שבע. הנאשם 1 הגיע בשעות הערב של 16.8.10 ליחידת הדיור של המנוח והזהיר אותו על כך שבעקבות הקטטה התקבלה החלטה להמית אותו, וכי הגיעו אנשים, שבשמם לא נקב, מחוץ לבאר-שבע, כדי לעשות זאת. הוא חזר על האזהרה בנוכחות שני אנשים נוספים, אחיו של המנוח, בני אחייב, ומר נאום אדמוב, ואף אמר למנוח שעליו לעזוב את העיר למספר ימים.

במסגרת הקשר האמור, באותו יום, סמוך ל- 23:30, הגיע סרגיי, ביחד עם נאשם 2, לדירה שבה שהו עד המדינה, נאשם 1, דימיטרי ואיגור. נאשם 2 החזיק באקדח חצי אוטומטי, CZ 9 מ"מ (להלן: "**האקדח**") שאותו מסר נאשם זה לסרגיי אשר הצטייד בו לשם ביצוע הקשר. בהמשך, הסביר סרגיי לדימיטרי ואיגור, בנוכחות עד המדינה והנאשם 1, כי עליהם להמית את רומה או את המנוח, וכי "**צריך לעשות את זה בשביל אחינו הגדול ראוף**". לטענת המאשימה, בשלב זה, הצטרפו הנאשם 1 ועד המדינה לקשר שתואר. סרגיי עזב את הדירה בעוד דימיטרי ואיגור נשארו ללון בה. סרגיי חזר לדירה למחרת, 17.8.10.

ביום זה, 17.8.10, סמוך ל- 19:42, עודכן טנסקי, לאחר שהתקשר מהכלא לעד המדינה, בכך, שככל הנראה רומה לא נמצא בבאר שבע. לפיכך - הורה טנסקי לעד המדינה כי יש להמית את המנוח.

סמוך לשעה 23:30 התקשר עד המדינה לנאשם 3 (שנדון כאמור) וביקש לרכוש ממנו כדורים לאקדח, וזאת לבקשת סרגיי, דימיטרי ואיגור. כתב האישום מפרט רכישת 10 כדורים לאקדח, סמוך לשעה 00:30, של 18.8.10 (אירוע שהנאשם 1 נכח בו, הגם שבכתב האישום נפלה בעליל טעות סופר. נאמר שהדבר היה "בנוכחותו של נאשם 4", הכוונה לנאשם 1, משום שנאשם 4 מוזכר מלכתחילה כאחד ממשתתפי הפגישה. גם הנאשם 1 אישר נוכחותו שם), ויחד עם הכדורים, מסר עד המדינה לסרגיי גם אקדח נוסף (להלן: "**האקדח השני**"), שאותו קיבל, בשלב כלשהו, מהיימן (שאף הוא נדון, כזכור). מאחר שלא נמצאה תחמושת מתאימה לאקדח השני, בדק דימיטרי את תקינותו של האקדח (הראשון - כאמור לעיל), והוחלט כי רק זה ישמש לביצוע הקשר. סרגיי החליט לא להמתין עד שרומה יאותר בבאר-שבע, והורה לדימיטרי, לעד המדינה ולנאשם 1 (משום מה בכתב האישום נאמר כאילו הוראה זו נתן סרגיי גם לעצמו, כנראה הכוונה לאיגור) להמית את המנוח באותו הלילה, ולאחר מכן להמית את רומה, המתגורר בבתי-ים, שם גם גרים דימיטרי ואיגור.

עד המדינה תיאר עבור סרגיי, דימיטרי ואיגור (שלושתם יכונן להלן: "**המבצעים**") את מבנה ביתו של המנוח, את יחידת הדיור ואת דרכי הגישה לשם וכן את מיקום מיטתו של המנוח ואף ערך עבורם שרטוט של אלה. סרגיי הורה לנאשם 1

להסיע אותו, את שני המבצעים האחרים, ואת עד המדינה לביתו של המנוח, ברכבו מסוג יונדאי גטס, והורה לעד המדינה להצביע בעבורם על ביתו של המנוח. הנאשם 1 היה אמור, לפי תכנונו של סרגיי, להמתין לעד המדינה עד שיסיים את ההצבעה על הבית ולעזוב עמו את המקום. אף שאין לנאשם 1 ולא היה לו אי פעם רישיון נהיגה, הוא הסיע את המבצעים ואת עד המדינה בסמוך לביתו של המנוח כאשר דימיטרי מצויד באקדח, ובו 10 כדורים, ועל פי כתב האישום היה הנאשם 1 מודע לכך כי בכוונתם של המבצעים להמית את המנוח.

המבצעים ועד המדינה ירדו מהרכב והלכו רגלית, תוך שעד המדינה מכוונם לבית המנוח. בקרבת הבית, נעמדו הארבעה על גבעה, ועד המדינה הצביע עבור המבצעים על בית המנוח. או אז, פנו המבצעים לכיוון הבית, ואף אמרו לעד המדינה שהם הולכים כדי לגרום למותו של המנוח. אף שעד המדינה ביקש מהמבצעים לאפשר לו לעזוב את המקום, בטרם ביצוע המעשה, וכפי שתוכנן קודם, הורה לו סרגיי להישאר במקום עד שדימיטרי ואיגור יירו במנוח. בשלב זה, עד המדינה, שחשב שהמנוח עדיין מתגורר עם בת זוגו לשעבר, סיפר על כך למבצעים, ואף ציין שככל הנראה בת הזוג נמצאת בבית עם המנוח ויש לה תינוק, אולם דימיטרי השיב לו שאינו מתכוון להשאיר בחיים אף אחד. סרגיי שמע זאת ואמר לדימיטרי "אתה יודע את העבודה שלך" והורה לדימיטרי ולאיגור להתחיל לפעול. הוא עצמו נותר עם עד המדינה להמתין בקרבת הבית, בעוד שני המבצעים האחרים נכנסו ליחידת הדיור של המנוח.

בתוך יחידת הדיור שלף דימיטרי את האקדח וירה למוות, מטווח קצר, הן במנוח, והן במנוחה אשר הגיעה ליחידת הדיור זמן קצר לפני כן (ואשר על הימצאה בפועל במקום לא ידעו הקושרים קודם לכן). הירי הקטלני לעבר המנוחה בוצע על מנת למנוע את זיהויים של המעורבים בפרשה על ידי המנוחה, ועל מנת להבטיח לנוגעים בדבר בריחה או הימלטות מעונש בעקבות מימוש הקשר להמתת המנוח. בסך הכל, ירה דימיטרי לעבר המנוחים 8 יריות, אשר הביאו למותם, עוד בתוככי יחידת הדיור שם בוצע הירי, בשל נזקים חמורים וקריטיים לגופם.

לשמע היריות, נמלטו סרגיי ועד המדינה בריצה מהמקום, ודימיטרי ואיגור הצטרפו אליהם. הארבעה ברחו רגלית עד שהגיעו לדירה הנ"ל, כשבמהלך המנוסה דימיטרי השליך את האקדח. בהגיעם אל הדירה, שרף דימיטרי את התיק שבו הוחזק האקדח ואת המטליות ששימשו אותו לניקויו.

על פי כתב האישום, הנסיבות שבעטיין נגרם מותה של המנוחה, בידי סרגיי דימיטרי ואיגור, כדי להבטיח לעצמם בריחה או הימלטות מעונש בעקבות רצח המנוח, היו כאלה שבהן הנאשם 1 יכול היה להיות מודע לאפשרות המתת המנוחה.

בשל כל אלה, הואשם הנאשם 1 בכך שקשר קשר להמית את רומה ואת המנוח, וסייע לגרימת מותו של המנוח לפני עשיית העבירה וכדי לאפשר ביצועה ולהקל עליה, וכן שגרם ברשלנות למותה של המנוחה ונשא נשק ללא היתר ורישיון.

סעיפי האישום המיוחסים לו הם: **קשירת קשר לפשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977, סיוע לרצח לפי סעיף 300(א)(2) בצירוף סעיף 31 לחוק הנ"ל, גרם מוות ברשלנות לפי סעיף 300(א)(4) בצירוף סעיף 34(א)(2) לחוק, עבירות נשק (נשיאת נשק) לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק, הסתייעות ברכב לביצוע פשע לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה תשכ"א-1961, נהיגה ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 10 לפקודה הנ"ל.**

בשל האמור והמפורט באישום ביחס לנאשם 2, נטען כי הוא עשה עסקה אחרת בנשק שיש עימה מסירת החזקה בנשק לזולתו, עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין.

האישום השני - המאשימה טענה, כי במועד שאינו ידוע רכש היימן (שנדון) את האקדח השני, כהגדרתו לעיל, מאלמוני, תמורת כ- 13,000 ₪. נטען, כי במועד שלפני 18.8.10, ושאינו ידוע במדויק, היימן מסר לנאשם 1 ולעד המדינה את האקדח הזה. לפיכך, הואשם הנאשם 1 בכך שהיה שותף לקבלה ולהחזקת הנשק, **עבירת נשק (רכישה והחזקה)** בניגוד ל**סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין** (בכתב האישום נאמר, בסעיף הוראות החיקוק, שמדובר ב"שתי עבירות לפי סעיף 144(א) רישא..."). לא ברור מדוע. מהעובדות המתוארות באישום זה עולה אך עבירה אחת).

כאמור - כתב האישום כולל גם אישום שלישי, אולם אין צורך לפרטו, מאחר שהמאשימה בחרה שלא להוכיחו.

תשובות הנאשמים לכתב האישום:

הנאשם 1 - אינו כופר במרבית העובדות שבכתב האישום, ומתמקד בהיעדר יסוד נפשי מצדו בהקשר עבירת הסיוע, ובמיקוד הפרשנות והמשמעות שיש לייחס למעשיו למישור שאינו מפליל ולמינוריזציה של מעורבותו בפרשה. הוא טוען, שלעד המדינה היתה מוטיבציה להאדיר את חלקו של הנאשם 1 בפרשה, במסגרת "תחרות סמויה" בין שניהם על חתימת הסכם עד מדינה. כדי להצטייר, בעצמו, כבעל חלק יותר זוטר בהתרחשות, בחר עד המדינה, לטענת הנאשם 1, לייחס לו מעורבות ומודעות גדולים מכפי שהיו לו בפועל.

בתחילה (ישיבת 3.7.11, עת היה מיוצג על-ידי עו"ד אלסנע), העלה הנאשם טענת הגנה לפי **סעיף 22(ב) ו- סעיף 34 יח לחוק העונשין** (היעדר מחשבה פלילית ועשיית כל שניתן למנוע את העבירה, לצד הגנת טעות במצב דברים), בהתבסס על האזהרה למשפחת המנוח, שנמסרה מטעמו, כאמור בכתב האישום, ועל סברתו שהמנוח לא ימצא כלל בדירה כאשר המתנקשים יחפשוהו שם. באותה ישיבה הודיע הסניגור, שמרשו מודה בעובדות כתב האישום ביחס לאישום הראשון, כפוף לטענות הללו, ובאשר לאישום השני, כפר בכך שקיבל את האקדח השני, כהגדרתו לעיל, לידי, הוא לא ידע על קיומו ובשעת המפגש הנקוב באישום זה - לא ירד אפילו מהרכב.

לאחר חילופי הייצוג, הגישו באי-כח הנוכחיים של נאשם 1 מענה כתוב נוסף, ובו כפירה באישום הראשון, למעט עבירת נהיגה ללא רישיון, שבה הודה, ונטען, כי מעולם לא היה הנאשם 1 חלק מקשירת הקשר לפגוע במנוח, לא כל שכן במנוחה, והוא פעל לסיכול הפגיעה במנוח.

עוד כפר הנאשם במיוחס לו לענין עבירות הנשק, אמנם אישר שהתלווה לעיתים לעד המדינה בנסיעותיו השונות, אך לא נטל חלק כלשהו בביצוע העבירות.

הוא שב וכפר, במסגרת המענה הכתוב, בעובדות האישום השני.

פירוט נוסף למענה ולגרסת נאשם זה, ניתן על-ידי הסנגורים לאחר סיום עדותו הראשית של עד המדינה (עמ' 125, מיום 26.3.12). נאמר שם, כי החלק העובדתי כמעט אינו שנוי במחלוקת, וכי הנאשם התלווה לעד המדינה בנסיעות שונות, ואכן הגיעו אותם מבצעים עתידיים מאזור המרכז, אולם, הוא פעל ככל יכולתו למניעת הפגיעה במנוח, ולא ידע שבאותו לילה עומדת להתבצע הפגיעה.

הנאשם 2 - עו"ד נהרי כפר, בשם מרשו, כפירה כללית במיוחס לנאשם 2 (ישיבת 15.6.11), תוך שהטעים שמדובר רק בעסקה אחת המיוחסת למרשו, זו הנקובה בסעיף 18 של האישום הראשון. במהלך המשפט נמסר על-ידי עו"ד נהרי, כי מרשו אכן הגיע לדירה הנדונה, ואף נהג ברכב, אולם, **"מי שהביא את הנשק זה אדם אחר... אם הוא היה נהג והוא יודע שהוא היה נהג... הוא הביא אדם אחר, הנאשם שלי... הביא עם שקית"** (עמ' 195 מיום 26.3.12). משמע - גרסת הנאשם היא שלא ידע את תוכן השקית (האקדח), ולא הוא מסרה לדמיטרי ("דימה"). כמסתבר - ההגנה מכוונת לכך שסרגיי הוא שהשיג את האקדח והחזיק בו, ורק השתמש בשירותי ההסעה של הנאשם 2 כאשר נסע למוסרו למי מיושבי הדירה בבר-גיורא.

האישומים ביחס לנאשם 1 - סקירת הראיות והכרעת הדין:

לאחר שמיעת הראיות, והגשת סיכומי הצדדים, מוקדו וצמצמו, עוד יותר, הנקודות השנויות במחלוקת, והסתבר כי שני הצדדים נשענים, כראיות מרכזיות, על עדויותיהם ואמרותיהם של עד המדינה, מחד, ושל הנאשם 1 עצמו, מאידך. לצד מספר נקודות משפטיות, שלגביהן טענו הצדדים, איש לשיטתו (עו"ד בונדר אף מטעים כי ביחס למקצת הדברים אין כלל התייחסות והתעמקות בסיכומי המדינה), ליבת ההכרעה נעוצה בקביעה באשר להיקף היכרותו וידיעתו של הנאשם 1 את פרטי התכנית העבריינית, לרצח המנוח, ואת עיתוי הוצאתה אל הפועל, והאמנם טיב ואיכות ידיעותיו, בקורלציה לפעילותו הפיזית (איסוף המבצעים, רכישת מצרכים ושיכונם בדירה, רכישת התחמושת, הסעה לשכונת נחל בקע, הבאת בגדים וניקיון הדירה לאחר מעשה) מקיימים את דרישות ההלכה הפסוקה לעניין היסוד הנפשי הנדרש ממסייע לביצוע עבירה. זאת - די הצורך להרשעה בחמורה מבין העבירות שכתב האישום מפרט כלפי נאשם זה - סיוע לרצח.

בהינתן מיקוד וצמצום המחלוקת, ראוי להביא את העדויות הרלוונטיות, אך ביחס לאותם עניינים שטעונים הוכחה וניתוח, ולכן, ועל מנת לסייע בזיהוי הרלוונטיות והנפקות של הראיות שיאזכרו, אנסה לתמצת את זירות המחלוקת העובדתיות-משפטיות, באופן הבא:

1. כפי שהובהר לעיל - התקיימות היסוד הנפשי והמודעות הנדרשת על מנת להוכיח עבירת סיוע לרצח, לאחר שיקבעו הנתונים העובדתיים הצריכים לכך.
2. טענת ההגנה על כי דרושה ראיות סיוע עצמאית, ממקור חיצוני, ליריעת המחלוקת הצרה, שעניינה חלקו המדויק של הנאשם באירועים, בזיקה להוכחת עבירת הסיוע, הגם שבמרבית העניינים, עדות הנאשם תומכת ומאששת את דברי עד המדינה.
3. האם ניתן לראות גם בפעילות הנאשם 1 שקדמה לערבו של יום 16.8.10 (הנסיעה לקרית-גת, הנסיעה ליבגני לקבלת 1,500 ₪, רכישת מזון ושתיה למבצעים, והובלת דימטרי ואיגור לדירה), חלק מהסיוע, או שמא רק הסעת המבצעים לאזור מגורי המנוח יכולה להיחשב ככזו. המחלוקת היא בדבר עיתוי הבנת הנאשם ומודעותו לכך שיש כוונה לרצוח את המנוח. לטענת ההגנה רק בערב נודע לו הדבר.
4. האם רכישת התחמושת על ידי הנאשם 1 אף היא בגדר סיוע לעבירת הרצח, מה גם שלשיטת ההגנה יש תמיהה על כי הנאשם 2, שהחזיק האקדח וסיפקו למבצעים, לא הואשם בסיוע.

5. האם פעילות הנאשם 1 לאחר הרצח (הבאת בגדים למבצעים וניקוי הדירה), מהווים סיוע למעשה עצמו, להבדיל מסיוע לאחר מעשה, עבירה שאינה נקובה בכתב האישום, ויתר על כן - האם תשמע המדינה בטיעון במישור זה, מלכתחילה, כאשר העובדות הללו כלל לא אוזכרו בכתב האישום, ומהוות שינוי חזית, אליבא דסניגור.
6. האם הוכחה עבירת קשירת הקשר לפשע, ונפקות היעדר התייחסות לכך בסיכומי המאשימה, האם יש בכך משום זניחת אישום זה.
7. האם ניתן להרשיע הנאשם 1 בגרם מוות ברשלנות, כאשר מדובר על הירצחה של המנוחה ורוניקה קו. האם בנסיבות הקונקרטיות ניתן היה לצפות הימצאותה של המנוחה בדירה, יחד עם המנוח, או שמא מדובר בצירוף מקרים נדיר.
8. האם ניתן להטיל על הנאשם פסילת רישיון, או עונש אחר, לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה, שבה הואשם, כאשר לא החזיק מלכתחילה רישיון נהיגה או רישיון רכב בעת הסעת המבצעים (הנאשם 1 הודה בעבירת הנהיגה ללא רישיון, בהקשר זה).

כאמור - סקירת העדויות תיעשה בזיקה לנקודות אלה.

אשר לאישום השני - הצדדים לא התייחסו בסיכומיהם למעורבות הנאשם 1 בקבלת או החזקת הנשק שנאשם 4 לכאורה מסר לו ולעד המדינה, אותו "אקדח שני" כהגדרתו בכתב האישום. אין למצוא בחומר הראיות עיגון לעובדות הנקובות באישום זה. נראה, שהמדינה אינה עומדת על הרשעתו של הנאשם 1 בעבירה זו.

באשר לנקודת הזמן שבה נחשף הנאשם 1 לכוונה לרצוח מישהו (את המנוח או את רומה, שהרי עד שלב מאוד מתקדם לא הוחלט מי מהם יומת), ניתן לומר, כבר בפתח הדברים, שלא רק שהעיתוי המוקדם לידיעה זו לא בא מפי עד המדינה, שלגביו טוען הסנגור שיש לו אינטרס להעצים את חלקו של הנאשם, אלא, הנאשם עצמו הוא שסיפק את המידע בחקירתו במשטרה. דווקא עד המדינה, הגם שמספר שהנאשם 1 היה אותו ושמע את "שיחת העדכון" בין עד המדינה לבין טנסקי (עמ' 63 ש' 10), אינו מעיד על כך שבנסיעה לקרית-גת נחשף הנאשם לכוונת הרצח. הוא מספר, שלפי הוראת טנסקי נסע, יחד עם הנאשם, לפגוש את סרגיי בקרית-גת, כדי "**להסביר לו את התמונה**". על הכוונה, הלא תמימה, של השיחה הזו, ועל כך שהנאשם מלכתחילה ידע שלא מדובר במפגש רעים גרידא, ניתן ללמוד מכך שעד המדינה והנאשם עצמו השאירו את הפלאפונים ברכב, ונפגשו עם סרגיי בגן ציבורי (עמ' 65 ש' 2). הנאשם בחקירתו מיום 21.3.11 (חלק מ- 20/ת, החוקר הוא רס"ר א. זיתון), נשאל מה היה תוכן השיחה באותו מפגש, ומשיב "**את השיחה עצמה אני לא זוכר, פשוט את הקטע מתי הייתי בקרית גת נזכרתי. מיכאל יותר דיבר ואני לא זוכר מה היה בשיחה עצמה**", ואז החוקר מתעקש לשמוע את נושא השיחה ומסתבר שהנושא ידוע היטב גם אם לא פרטי הנאמר, והנאשם אומר "**זה היה על רצח, על מה להתנשק איתו? את השיחה עצמה אני לא זוכר**" (ש' 14). אגב, הנאשם גם מאשר שהשיחה התקיימה בפארק מסוים ולא בדירת סרגיי.

מכאן - שפעולות הנאשם מרגע הפגישה עם סרגיי ואילך, נעשות על רקע ידיעתו שנתקמת תוכנית לרצח כלשהו. אין זה מדויק איפוא, לגרוס, כפי שמפורט בסיכומי ההגנה (עמ' 10), כאילו "**המבצעים נכנסו לדירה לפני שנודע לעד**

המדינה ולנאשם על הכוונה לרצוח מישהו".

עד המדינה מספר שטבעי היה עבורו לשתף את הנאשם 1 במפגש, שנערך לבקשת טנסקי, עם המנוח, ועם נוספים, זה שנועד להוציא מהמנוח פרטים על התקרית בפיצוציה, שבעטיה החלה הפרשה (זהו המפגש ב"כיכר הטנק" בבאר-שבע, ומאחר שהן עד המדינה והן הנאשם 1 מכירים את המנוח היכרות מוקדמת, זרמה השיחה בטבעיות, ואף ניתן הרושם שהם דואגים לשלומם של המנוח לאחר הקטטה והשלכותיה האפשריות. הגם שהמאשימה רואה במפגש איסוף המידע הזה משום תחילת מעורבות הנאשם 1 בפרשה, אין טענה שכבר בשלב כה מוקדם הפנים הנאשם שהוא עלול להיות חלק מתוכנית עתידית לפגיעה במנוח), והוא מסביר שהנאשם **"הוא היה שותף שלי לכל דבר, כאילו היינו מוכרים ביחד גם סמים, גם כל דבר היינו ביחד... כל מקום כל מפגש היינו הולכים ביחד..."** (עמ' 60 ש' 28 - עמ' 61 ש' 1). מאוחר יותר, הסביר שהוא והנאשם 1 היו חברי נפש, עוד מבית הספר התיכון, הם היו בני בית, איש אצל רעהו, ולאחר מכן שותפים "עסקיים", ומדובר בפעילות עבריינית למיניה. עד המדינה תמצת ואמר, כי **"היינו עושים הכל ביחד, לא היינו מסתירים שום דבר אחד מהשני... קרוב ל 24 שעות, הוא היה יותר נמצא איתי מאשר עם אישתו ואותו דבר אני"** (ראה עמ' 110 מש' 24 ואילך). הנאשם 1, עת העיד להגנתו, אישר את החברות הקרובה, כמעט באותן מילים, והוא סיפר ש**"סמכנו אחד על השני והלכנו ביחד. לא הסתרנו אחד מהשני כלום"** (עמ' 116 ש' 5). הנאשם שותף על-ידי עד המדינה בעריכת בירורים ואיסוף מידע על התקרית בפיצוציה, ועשה כן גם ללא נוכחות עד המדינה: **"נסענו משמה (לאחר המפגש עם המנוח ושיחת העדכון עם טנסקי) וגם בדרך כל הזמן הוא ידע שאני צריך לאסוף אינפורמציה, הוא נסע גם בלעדי כל הזמן לנחל בקע גם איתי ביחד... והעביר לי דברים ואני העברתי את זה לטנסקי"** (עמ' 63 ש' 12-15).

לאחר קבלת הוראה טלפונית מטנסקי למצוא בית מסתור למבצעים שיגיעו עם סרגיי, ולאחר שטנסקי הורה לו לנסוע לקרית-גת לפגוש שם את סרגיי, לקח אתו עד המדינה לנסיעה זו את הנאשם 1, כפי שכבר פורט לעיל, וכמתאשר גם מפי הנאשם.

מהמפגש בקרית-גת נסעו השניים לגיורא, חברו של טנסקי באשקלון, וקיבלו ממנו כסף. הנאשם מאשר נסיעה נוספת זו, הגם שאינו זוכר פרטיה במדויק.

בהמשך - עד המדינה סבור שזה היה אחרי **"יום או יומיים"** אולם, נראה שזה היה בערבו של אותו יום 16.8.10 (כך בכתב האישום, וכך גם גרסת הנאשם) הודיע לו סרגיי שהגיעו שני אנשים לבאר-שבע שצריך לאסוף אותם. מדובר היה בדימיטרי ואיגור, ועד המדינה, יחד עם הנאשם 1, אספו אותם בכניסה לבאר-שבע, משם הארבעה נסעו למרכול, לעריכת קניות (עד המדינה שילם מכסף שקיבל מגיורא בהוראת טנסקי), ולבסוף הגיעו לדירת המסתור ברחוב בר-גיורא, שלגביה אין מחלוקת שהיתה בשימושם ובחזקתו השוטפים של הנאשם 1, יחד עם עד המדינה (לפי עד המדינה הדירה היתה שייכת להיימן, והעד והנאשם השתמשו בה למטרות שונות, ברשות הבעלים, ראה גם עדות הנאשם, עמ' 124 ש' 4-2, וכן בעמ' 148). הנאשם 1 העיד שמה ששמע מפי ה"אורחים" היה שאינם יודעים לכמה זמן באו ושהם צריכים אוכל ו**"כל מיני דברים"** (עמ' 123 ש' 18). אין ספק, שהנאשם היה ער לכך שלא מדובר בביקור תמים וסתמי של אלמונים, ואף אם עדיין לא היה מודע לתוכנית הפרטנית (שנדמה כי אפילו לא התגבשה במדויק כלל ועיקר אותה עת), הוא מאשר, שאחרי ששיכן אותם בדירה, ושמע מפיהם שהם זקוקים לרכב מסוג מיניבוס, התעניין אצל עד המדינה בדבר זהותם, ונענה, חד וחלק, שאלה האנשים שבאו **"להוריד"** ו"לטפל" במשה, המנוח, וברומה (עמ' 125 ש' 3). הוא הסתפק בהסבר הזה, ומשם המשיך לנחל בקע, לביתו של המנוח, ככל הנראה לשם קיום שיחת האזהרה המוכרת לנו.

הנאשם 1 הבהיר, כי לא היה לו ספק במה דברים אמורים כאשר מדובר על "להוריד" ו"לטפל" - **"לטפל אומרים בחוץ כי הם לא רוצים להוציא את המילה לרצוח"** (עמ' 126 ש' 20). בעדותו בבית המשפט, "עידן" הנאשם מעט את עיתוי מודעותו לזהות האנשים שאסף. לדבריו (בעמ' 127), הוא שאל לראשונה את עד המדינה מיהם שני הבחורים רק לאחר שכבר התמקמו בדירה, והוא ועד המדינה ירדו לכיוון הרכב. נדמה, שהבהרה זו נעשתה עוד קודם לכן, אולם, אין חשיבות קריטית להבדל של דקות או עשרות דקות בודדות. כך או כך, לעת שיחת האזהרה, בהמשך אותו ערב, ידע כבר הנאשם 1 היטב במה דברים אמורים.

אכן, עד המדינה מספר ששני ה"אורחים" באותו שלב לא תודרכו על-ידו על מטרת בואם, ורק כאשר הגיע סרגיי לבית בלילה הסביר להם את המשימה (לא ברור מתמלול הפרוטוקול, עמ' 71 ש' 5, איזה יעד לפגיעה נמסר להם באותו שלב, משום שיש שיבוש בתמלול ויוצא כאילו הכוונה לפגוע ברובשן, מה שאינו סביר, הכוונה היתה לנקום בפגיעה ברובשן ולא ההיפך. מהמשך הדברים ברור שהכוונה היא לפגיעה ברומה), ובנקודת זמן זו רואה הסנגור את המועד הראשון, כזכור, שבו יכל מרשו להתוודע לתוכנית העבריינית. עד המדינה אומר שהנאשם 1 נכח בבית בעת השיחה, אם כי, יצוין, שבסיכומי ההגנה נטען שאין ודאות ששמע והיה ער לתוכן הדברים, ואולי אפילו היה בחדר האחר, מבין שני חדרי הבית, באותה עת. הדבר אינו מתיישב עם תשובת עד המדינה לשאלת ביהמ"ש (כב' האב"ד השופטת יפה-כ"ץ) האם כל הנוכחים ישבו ביחד. העד השיב **"כן, היה... בסלון, כל השיחה התנהלה"** (עמ' 72 ש' 6). השיחה עסקה במשימה הקטלנית, נדון הצורך בנשק והשאלה אם על עד המדינה לעזור גם בכך, וכן, אודות הבקשה שהעד יאסוף מידע על מקום הימצאו של רומה ותנועותיו. הנאשם 1 אינו מכחיש בנחרצות כי נכח בשיחות התכנון, ואומר, בצורה סתמית, כאשר נשאל מה הוא הבין מהשיחה בדירה ש**"שמעתי, אני לא זוכר פשוט את כל השיחות, כי אני לא הייתי נמצא בכל השיחות. לפעמים הם הלכו לחדרים ולפעמים אני לא הייתי נמצא"** (עמ' 126 ש' 124-125). בשלב כלשהו, לאחר שהנאשם 1 חזר משיחת האזהרה, ואף לאחר שסרגיי הגיע לדירת המסתור (כלומר - אחרי 23:30, לפי כתב האישום), הוא נכח בשיחה שאת קיומה ותוכנה הוא זוכר ומאשר, ובנקודת זמן זו, רואה המאשימה את הצטרפותו לקשר להמית את המנוח או את רומה. הוא מעיד שאחרי סרגיי נכנסו לדירה כמה אנשים (הוא מדבר בעמ' 131 ש' 24 על שמונה או תשעה אנשים, כך גם בעמ' 133 ש' 10, וכן בעמ' 134 ש' 14, שם הם מאזכרים כמי שאולי יסייעו לסרגיי להשיג רכב ונשק. תמוה שפרט לנוכחים הגיעה כמות כזו של מבקרים נוספים, שעליהם לא שמענו ופרטיהם לא ידועים. פרט זה נותר בלתי מוסבר. מחקירתו הנגדית בעמ' 153 ש' 21, עולה שזה היה המספר הכולל של אנשים בדירה. גם כך נותרים מספר נוספים שזהותם אינה ידועה. עם זאת, הנאשם הבהיר שמתוך כל הנוכחים רק עד המדינה, הוא עצמו, סרגיי איגור ודימה, הם שידעו על מטרת ההתכנסות). לדבריו **"דיברו שרומה לא נמצא בבאר שבע, שהוא במרכז, ואז אחד מהנאשמים, דימה או סרגיי, אמר טוב לנו שהוא במרכז, למה זה אזור שלנו ואנחנו כבר נטפל בו שם, בוא נעבור למשה. איפה הוא גר? מה אנחנו יודעים עליו? מה אנחנו לא יודעים עליו?"**. באותו שלב, לא היה להם, ככל שידוע לנאשם נשק או תחמושת, והם לא באו מאורגנים **"לא היה להם שום מתוכנן, הכל הם חיפשו בתהליך, בזמן שסרגיי בא אחרי זה התחילו לעשות את כל העניינים... לא היה שום תוכנית, היה רק, כאילו רק לרצוח ושום תוכנית לא היה"** (עמ' 131-132). הנאשם 1 כופר בהשתתפות אקטיבית בשיחה. ברם, הוא מצוי בעליל, בחדר, ואף שמע שהנוכחים נכנסו לשלב של תכנון והכנות פרטניים. סרגיי התעניין מאיפה ניתן להביא נשק ורכב, כדי להתקדם בתוכנית, וסרגיי ועד המדינה החלו לדבר בטלפון כדי לקדם את הלוגיסטיקה (עמ' 133).

לקראת סיום חקירתו הנגדית של הנאשם 1, התפתח דין ודברים באשר לשאלה אימתי הנאשם החל להיות מעורב ומעורה ב"סוד העניינים", והוא טוען שבשלב הראשון, הנסיעה לקרית-גת, עדיין לא ידע שהיא קשורה לרצח, ואילו בשלב שהייה בדירה, כאשר סרגיי הגיע, ניתן להבין ממנו שהחל לתפוס מה מתרחש, ובמה חברו, עד המדינה, עוסק באינטנסיביות, הגם שהעדיף לא להתעמק ולא לשאול אותו לפרטים. ואולם, בשלב ההגעה לשגב שלום, גם הוא כבר

לא חולק ש"הבנתי כבר מה הסיפור" (ראה עמ' 160-158, עמ' 160 ש' 2) והוא מאשר שהנסיעה היתה לצורכי רכישת נשק (עמ' 164 ש' 7 ועמ' 167 ש' 6). ברי, שיש כאן מגמה למזעור חלקו ולהסגת העיתוי למודעותו המלאה למתרחש. בהמשך אותו "דין ודברים", מסתבר, שכבר בשלב מאוד מוקדם (שיחות הברור ואיסוף המידע לבקשת טנסקי, זמן קצר אחרי התקרית בבון בון), עד המדינה שיתף אותו בכך שרוצים לרצוח את המנוח, והוא, הנאשם, הביע מורת רוח, אך עד המדינה אמר לו ש"גם לי זה קשה אבל זה מה יש", ומאותו זמן הסתפק בדברי עד המדינה ואינו זוכר עד כמה, אם בכלל, המשיך לשאול שאלות למרות ש"כבר ידעתי שזה קשור להתארגנות או משהו" (עמ' 161).

בהמשך, מספר עד המדינה על המאמצים להשיג כדורים לאקדח שהובא לדירה על-ידי סרגיי והנאשם 2 (על פרשת הבאת האקדח נרחיב בהקשר לאישום הנוגע לנאשם זה), ומעורבותו של הנאשם 1 היתה בכך שהוא נסע יחד עם העד ועם דימה איגור והיימן לשגב שלום, על מנת לרכוש כדורים. בסופו של דבר, נרכשו כדורים מהנאשם 3, אכרם, במפגש בתחנת דלק מסוימת, והנאשם 1 היה נוכח גם במעמד זה, בתוך הרכב. אכרם מכר לעד המדינה, בנוכחות הנאשם 1 וכן האחרים שברכב (דימה איגור והיימן), עשרה כדורים תמורת 100 ₪. בעדותו בביהמ"ש הסביר הנאשם שהצטרף לנסיעה זו כדי לשמש "סוכן כפול", כלומר, לנצל זאת לברר כיצד מתקדמת התוכנית העבריינית ואילו אמצעים המבצעים משיגים, וזאת - כדי לעזור בכך למנוח ולאחיו, ולדווח להם (בפועל, והנאשם אינו טוען אחרת - הוא לא יצר קשר עם מי ממשפחת המנוח בהמשך האירוע, ולא דיווח להם על הנסיעה הזו, וגם לפי גרסתו הלא מאומתת, ניסיון ההתקשרות הראשון עם המנוח כדי לשוב ולהזהירו, היה לאחר שכבר הוריד את המבצעים בנחל בקע לאחר שהסיעם).

כזכור, טרם רכישה זו התקיים מפגש בשגב שלום עם היימן, שבמהלכו הוצע לעד המדינה אקדח לשם רכישה, אולם העסקה לא יצאה אל הפועל. הנאשם 1 מעורה לעומק המו"מ ואף משתתף בו. לאחר שעד המדינה מראה לדימה את האקדח, ודימה מאשר שזה נשק טוב, מסביר עד המדינה שרוצים עליו 6,000 ₪, ו"אמרתי לו זה יקר... אמרתי לו אם הוא יתן את זה בארבע - ארבע וחצי אני לוקח" (עמ' 134-133). בשלב זה, כאשר מראים לדימה את האקדח, ומתנהל מו"מ על מחירו, כבר ברור, גם לשיטת הנאשם 1 עצמו, למה ישמש האקדח, ככל שירכש לבסוף...

לאחר שחזרו הנוכחים לדירת המסתור (ובעדותו הראשית, לא מפרט עד המדינה האם עלה הנאשם 1 לבית אם לאו), התקבלה ההחלטה לפגוע במנוח, משום שרומה לא נמצא כלל בעיר. לדברי עד המדינה, כאשר נעשתה שיחת הטלפון הגורלית עם טנסקי, עת ניתנה ההוראה לפגוע במנוח, היה הנאשם 1 בדירה גם כן. העד אינו מוסר האם שמע הנאשם את השיחה, וכאשר נשאל באופן כללי איפוא הנאשם נכנס לתמונה כאן, הוא משיב "רוני היה יודע שאני עוזר למיכאל טנסקי, והוא היה עוזר לי בגלל שאנחנו היינו שותפים ונסע כל הזמן לנחל בקע איתי וגם בלעדי והיה מתעניין ושואל ומעביר לי ואני הייתי מעביר לטנסקי" (עמ' 82 ש' 1-3).

כאשר עלתה השאלה, מאוחר יותר באותו לילה, באיזה רכב יעשה שימוש להסעת המבצעים, שוחח סרגיי עם הנאשם 1 כדי לשכנעו שהנסיעה תהיה ברכב המשמש את הנאשם 1 ואת עד המדינה, אותה מכונת מסוג יונדאי גטס (רכב שהושכר על-ידי הנאשם, כנראה מבן דוד שלו, ושימש את הנאשם ואת עד המדינה גם יחד לפעילויות השונות, כולל לענייני סמים, ראה עמ' 111 ש' 14-28) והנאשם היסס באומרו לעד המדינה "תמיד אתה מכניס אותי לדברים ואני לא רוצה שהרכב הזה ישתתף בדבר הזה, כי כולם מכירים את הרכב שלנו..". גם בהמשך עדותו (בעת חקירתו הנגדית על ידי ב"כ הנאשם 2) מוסיף ומספר עד המדינה על היסוסיו של הנאשם 1 להסיע את הקושרים (עמ' 197 ש' 8-10), וכך גם בעימות בין השניים (חלק מת/20, מיום 16.3.11, שם הוא מדבר, בש' 106, על סירוב די תקיף של הנאשם להשתתף בביצוע), אולם לאחר מכן, כאשר סרגיי ביקש שהנאשם ישאיל לו את הרכב והוא יחזיר לו אותו לאחר

מכן, פתאום "התנדב" הנאשם למשימה, ואמר **"אתה יודע מה, בוא אני אקח אתכם"** (עמ' 83 ש' 21 ואילך). בחקירתו הנגדית אישר עד המדינה, כפי שאמר גם במשטרה, שהוא סייע לשכנע את הנאשם 1 להסיע את המבצעים, בין היתר באומרו **"לא יקרה כלום"**. גרסת הנאשם כיום היא שהוא לא ידע ש"הדבר הזה" משמעותו ביצוע הרצח בו בלילה. חיזוק לכך רואה הוא באמירת עד המדינה שלא יקרה כלום (משמע - לכל היותר יבוצע סיור מקדים בשטח). עד המדינה, מצדו, הסביר בחקירה הנגדית (עמ' 166-169) שכל כוונתו היתה רק לכך שאין מה לדאוג, היות שהוא עצמו והנאשם 1 עתידים להישאר עם הרכב במקום מרוחק, ואין חשש שיראו אותם שם ויקשרו אותם למה שעומד להתבצע. גם בהמשך החקירה הנגדית, קיימת פסקה שממנה יכול להשתמע שהשכנוע המשותף, מטעם סרגיי ועד המדינה, לבצע את ההסעה, כלל גם הבטחה לתרחיש שבגדרו לא יקרה שום דבר דרמטי באותו לילה: **"... אנחנו שהתחלנו לשכנע את רוני גם אני וגם סרגיי שאנחנו נוסעים וישר אנחנו עוזבים ואנחנו חוזרים ולא הולך לקרות כלום"** (עמ' 183 ש' 26-28). אמירה זו מתיישבת יותר עם גרסת הנאשם, שלפיה הוצג לו מצג מרגיע ביחס לצפוי באותו לילה. לעניין זה, מספר עד המדינה, שכאשר יצאו מהבית דימה **"שם על הראש בנדנה ואת האקדח מאחורה בזה שלו, מאחורי הגב, ואנחנו נוסעים לנחל בקע..."** (עמ' 84 ש' 1-2). אמנם, לא ברור האם הנאשם ראה את אקט הסלקת האקדח, ובעימות בין השניים מיום 16.3.11 (חלק מת/20), בתחילה (ש' 98) הוא רואה בכך אינדיקציה לידיעת הנאשם שעומד להתבצע רצח, אולם, אח"כ (ש' 113), אפילו אינו שולל שבאותו שלב יתכן שהנאשם כבר היה למטה מחוץ לדירה, ודימה עדיין היה למעלה. כך או כך - בוודאי לא נעלם מעיניו, בזמן הנסיעה, כאשר הוא נוהג, שעד המדינה, לבקשת סרגיי, מחליף חולצה לבנה שלבש, ותחת זאת עוטה על עצמו חולצה שחורה (ברור שהכוונה לחולצה שלא תיראה בנקל מרחוק בלילה). הנאשם מאשר, באמרה מ- 16.3.11 (ש' 520), שהיה ער להחלפת החולצה. יוער, וזו רק דוגמא אחת לכך, שאין זה נכון שעד המדינה חותר, כל העת, להאדיר את חלקו של הנאשם 1 בפרשה, במסגרת אותה "תחרות" להשגת סטטוס של עד מדינה ולמנוע הצטיינות כדמות מרכזית בעצמו. אנו רואים, שבנקודה כה חשובה של מודעות הנאשם 1 להימצא האקדח מוסתר במכנסיו של דימה, עד המדינה אינו בטוח, ומתייחס בזהירות רבה לסוגיה, ומוכן להניח שבעת הסלקת האקדח כבר היה הנאשם מחוץ לדירה ומתחתיה, ברחוב, כך שלא יכול היה לראות זאת. עם זאת, כאשר בחקירה הנגדית מתלבנת סוגיית היקף ידיעתו של הנאשם 1 באותו שלב את אשר עומד לקרות, העד אומר בציניות שהגם שאינו יודע בוודאות מה עבר בראשו של הנאשם, הרי **"שבן אדם שם בנדנה על הראש ושם את האקדח... מאחורי הגב שלו, הם לא הולכים להסתכל במוזיאון..."** (עמ' 171 ש' 27). עד המדינה עומד על כך שלמרות שהנאשם 1 לא נכח בבית המסתור בכל הזמן שבו המבצעים שהו שם (יש בלבול וסתירות מסוימות ביחס למשך אותו זמן, נראה שמדובר בערך ביממה שהחלה בערבו של 16.8.10, ובשעות לפנות בוקר של ליל המחרת, בין 17.8 ל- 18.8 אירע הרצח הכפול), הוא היה שם במהלך רוב השיחות וחילופי הדברים, וידע היטב על המתרחש. עד המדינה גרס, במהלך העימות, שהנאשם ידע, עובר להסעת המבצעים, שעומד להתבצע רצח של המנוח באותו לילה (ש' 133), אולם, כאמור, הביסוס הראיתי-נסיבתי לסברה זו, אינו חד משמעי. הגם שיש חשיבות לפרטי ידיעת הנאשם לגבי ביסוס אישום הסיוע לרצח, יוטעם, כפי שיורחב להלן, שהמאשימה מסכימה שאין ראיות חד-משמעיות לכך שהנאשם 1 ידע על כוונה באותו לילה, לרצוח המנוח. לו היתה לכך תשתית מוצקה, אזי, כפי שהתובעת הצהירה (ישיבה מיום 20.10.13), המדינה היתה מייחסת לו אישום ברצח, מכח דיני השותפות, ולא "מסתפקת" באישום הסיוע, כפי שנעשה.

לדברי עד המדינה, התוכנית, שנדונה והוסברה **"גם בבית וגם בשטח"** (עמ' 87 ש' 18), היתה, שהוא עצמו והנאשם 1 ייסעו משם עם הרכב בעוד המבצעים ישארו בשטח עד שש או שבע בבוקר, כאשר המנוח אמור לצאת לעבודתו, ואז ניתן יהיה לפגוע בו. בפועל - הוא ביקש מהנאשם 1 להישאר ולחכות לו, בזמן שהוא יראה למבצעים פיזית היכן ביתו של המנוח (הדעת נותנת שכבר בשלב הנסיעה היה ברור לעד המדינה שחלקו בהובלת המבצעים יהיה יותר משמעותי מכפי שחשב קודם, שהרי אם לא כן, מדוע נעתר ללא ויכוח לבקשת סרגיי להחליף חולצה, דבר שהגיוני רק אם אמור היה

לרדת עם המבצעים מהרכב). הנאשם 1, הבהיר שהוא ייסע לבן דודו ארתור, ויחזור אחר כך לחכות לעד המדינה, וזה האחרון ביקש שיעשה זאת מהר. עד המדינה עומד על כך שהכוונה היתה, שלאחר שיראה למבצעים את הבית, הוא יחזור לבדו לרכב ויחבור שם עם הנאשם 1. לא ברור אם הוא גורס, בחקירה הנגדית, שהתכוון לסוע מהמקום עם הנאשם, או, כפי שהגיזני יותר, שהוא התכוון ששניהם ימתינו לשובם של המבצעים ולהסעתם לבית המסתור (עמ' 180, בעיקר ש' 9-11). קיימת אי-בהירות בנקודה זו, הבעייתית גם בהקשר התכנון שהמבצעים ישארו בשטח עד הבוקר, וימתינו לצאתו של המנוח לעבודה. האם תוכנן שהשניים ישבו ברכב באור יום מלא ויחכו לשובם של המבצעים? האם תוכנן שהם יסעו מהמקום ויחזרו כדי לאסוף את המבצעים בבוקר, ואם לא, מה היה התכנון למילוט המבצעים מהמקום, בין באותו לילה ובין בבוקר?. נראה, שפרק זה של התוכנית העבריינית לא לובן בפנינו עד תום, ויש מקום לסבור שמדובר, אולי, בערפול שמקורו ברצון של עד המדינה למזער את חלקו שלו, ולהסיר חשש שמא גם הוא נועד להיות עם המבצעים בכל השלבים, ולהימנות עליהם כחלק אורגני של החוליה העיקרית והקריטית. מכל מקום, נראה, שבאין מחלוקת על כך שהנאשם 1 עצמו לא יועד לרדת מהרכב, ותפקידו התמצה בנושא ההסעה הלוך, ואולי חזור. אין נפקות קריטית לקביעת מסמרות בנקודה הזו, הנוגעת יותר לעד המדינה.

עד המדינה סיפר את ההשתלשלות בזמן ההגעה לבית המנוח, זיהוי הבית על ידו, וההמתנה למבצעים שנכנסו לבית, כאשר הם חוברים אליו לאחר ביצוע הרצח הכפול. הם נמלטו בריצה מאזור הבית, כאשר תוך כך עד המדינה משנה את התוכנית המקורית, ובמקום לשאוף לחבירה עם הרכב ועם הנאשם 1, שאמור להמתין להם, מוביל הוא את הנוכחים במסלול מורכב, אולם רגלית, לדירת המסתור, שם נכנסו כולם להתקלח. בו זמנית, עם הגעתם לבית, הגיע גם הנאשם 1, לאחר שהספיק להחליף את רכב היונדאי עם רכב מסוג 5C של אדם בשם בוריס, ואף התלונן מדוע "הפקירו אותו" בשטח ונמלטו רגלית, ויכול היה להיתפס (סיפור זה של החלפת הרכב נותר מעורפל, יש לומר).

לאחר מכן - מתאר עד המדינה את העזרה שהושיטו, הוא והנאשם 1, לדימה, לאחר מעשה, בכך שסייעו לו לשרוף חפצים הקשורים לעבירה שבוצעה (מדובר בשקית, כנראה עם חפצים הקשורים בהחזקת האקדח, שדימה חיפש מקום נוח לשרוף והנאשם ועד המדינה איתרו עבורו מקום כזה והראו לו. דימה אכן שרף את השקית שם, ראה עמ' 169 ש' 1-7). וכן, את נסיעתם לאסוף חזרה את רכב היונדאי שנשאר בקיוסק, ובו מכשיר הפלאפון של עד המדינה. בנוסף - הנאשם 1 סייע לסרגיי בכך ש"סרגיי... ביקש מרוני אם יש לו בגדים, רוני נסע לבית שלו... הלך הביא לו בגדים" (עמ' 95 ש' 3-4).

המבצעים עזבו את בית המסתור, לאחר שניקו עם אלכוהול את טביעות האצבעות שאפשר שנותרו בדירה, ואז "רוני הביא מנקה לבית ששילמנו לה כסף 400 ₪, היא ניקתה את כל הבית..". (עמ' 95 ש' 18, בפעולה זו רואה המאשימה, כזכור, חלק ממכלול מעשי הסיוע של הנאשם 1).

עד המדינה מספר בהרחבה על התהליך שבמסגרתו החל לשתף פעולה עם חוקרי הפרשה, ועל המגעים להגעה להסכם עם המשטרה והפרקליטות. הרלוונטיות לסוגיה זו, כעת, היא בכך שההגנה טוענת להאדרת חלקו של הנאשם 1, באמרות עד המדינה, ובעקבות כך בעדותו בפנינו, משום ה"תחרות" שהתפתחה בין השניים, מי יזכה לחסינות כנגד חשיפת הפרשה ומבצעי הרצח הכפול. בזיקה לכך, עד המדינה סיפר על חשדותיו, הגוברים והולכים, שדווקא הנאשם 1 הוא זה שהחל לשתף פעולה עם הרשויות, וכי ידידו הקרוב, משכבר הימים, מנסה להקליט שיחות ביניהם, ולמעשה

משחק משחק כפול. בשלב מסוים הוא אף שקל שמא צריך לפגוע בנאשם 1, בטרם יגרום נזק, ואפילו שוחח על כך עם ננסקי שהיה אז כבר משוחרר ממאסרו. לאחר שעד המדינה הגיע להסכם עם הרשויות, הוא מספר שנשלח לדובב ולהקליט מפגשים שקיים עם הנאשם 1. כפי שכבר צוין לעיל, אין לקבל קיומה של אותה "האדרה", ולהיפך, עד המדינה מנסה שלא להזיק לחברו הטוב מעבר להכרחי. בסופו של יום, אף הבדלי הגרסאות בין השניים אינם מהותיים, ומצדו של עד המדינה אינם מצטיירים כמכוונים ומתוכננים.

באשר לאירוע שיחת האזהרה שקיים הנאשם 1 עם המנוח כדי להעמידו על הסכנה הנשקפת לו, שמענו את עדות אחיו של המנוח, ולדיסלב אחייב. העד מסר גם אמרות בפני חוקרי הפרשה, ואלה הוגשו בפנינו (ת/17 א-ב מ- 26.8.10). הוא זיהה את הנאשם 1 כמי שהגיע לבית המשפחה, שוחח ארוכות עם אחיו המנוח, והגם שלא שמע את פרטי השיחה, עדכן אותו המנוח בכך (המאשימה אינה חולקת על תוכן הדברים), שהנאשם הזהיר אותו מפני כוונה לחסלו ועל כך שהתוכנית לרצוח אותו קשורה לקטטה ב"בונבון". העד סיפר שלאחר השיחה נעשו ניסיונות במשפחה לשכנע את המנוח לעזוב את הבית ולהסתתר, אך הדבר לא נעשה, כזכור ולמרבה הצער, וכמו-כן, לא נעשתה פניה למשטרה מטעם המשפחה. העיד, באותו נושא, גם בני אחייב, אחיו של המנוח, שגם אמרותיו הוגשו (ת/19 א-ה), לרבות תמלילי שיחה מבוקרת שביצע עם הנאשם). עד זה היה נוכח בשיחת האזהרה, השניה באותו ערב (16.8.10), שכן, לאחר שהנאשם 1 הגיע לביתו של המנוח והזהיר אותו, המנוח התקשר לאחיו בני והזעיקו להגיע לבית ולשמוע את הדברים במו אזניו. העד זיהה את הנאשם 1 כמי שנפגש אתו בעבר מספר פעמים, משום שהם קרובי משפחה רחוקים. הנאשם 1 סיפר, לדברי העד, **"שהוא ראה אנשים מתאספים והמטרה שלהם זה משה... הם רוצים להרוג את משה.. הוא פגע בכבוד של מישהו בגלל זה הם רוצים להרוג אותו"** (ת/19א, ש' 15-18). הוא שמע מפי הנאשם 1 שהפגיעה אמורה להיות בימים הקרובים וכי הדבר ידוע לו משום ש"אני הייתי נוכח באותו יום" (שם, ש' 140, העד בני אחייב מצטט מפי הנאשם 1 מתוך שיחת האזהרה שבה היה נוכח). הנאשם 1 המליץ שהמנוח **"יעלם לשבוע בערך"** (פרוט' עמ' 58 ש' 8-9). עם זאת, נראה, שהנאשם נזהר שלא לחשוף את כל הידוע לו, ובפרט ביחס לזהות מבקשי רעתו של המנוח, ואמר שמדובר ב"מולדובנים" המגיעים מחו"ל, הגם שאותה עת, לפי לוח הזמנים הידוע, כאשר עיתוי שיחת האזהרה מאוחר להבאת המבצעים לדירת המסתור, כבר ידע הנאשם 1 במי מדובר לאשורם של דברים. הנאשם אישר בעדותו, שבנקודה זו ניסה להלך בין הטיפות. הוא התייצג בפני בני משפחת המנוח כאילו הוא יברר עבורם את הפרטים, ואת התכנון העתידי המדויק, ולאחר שהמנוח יתחבא למשך כשבוע הוא יגיד מתי בדיוק יכול לצאת מהמסתור (עמ' 129 ש' 4-7). מהראיות ברור שבפועל לא נעשתה על ידו פעולה אקטיבית נוספת להצלת המנוח מגורלו הטראגי. יוער, בסיום השיחה האח בני הסיע את הנאשם 1 לדירה ברח' בר-גיורא (בן דודו של הנאשם, ארתור, המתגורר אף הוא באותה שכונה "הקפיץ" אותו לדירת המנוח, כך שהוא נותר ללא רכב. הנאשם גרס שארתור נותר מחוץ לבית והמתין לו ברכב, אך נראה שזכרונו כשל בפרט זה. לבני לא היתה שום סיבה לא לדייק דווקא בכך), וכאשר זה ירד מהרכב, ראה אותו עד המדינה, שנמצא לא הרחק משם, ונופף לו בידו, אלא שהגם שפרט זה לא התברר עד תום, נראה, שבאותו שלב לא זיהה את אחי המנוח כמי שהסיע את הנאשם 1 ברכב, ולכן גם לא התעורר חשדו כלפי הנאשם שמא הוא יצר קשר עם מי ממשפחת המנוח (בחקירתו הנגדית עומד הנאשם על כך שבני לא הסיע אותו חזרה. כאמור - נראה לי להעדיף זכרונו של בני בנקודה זו. ממילא - אין לכך השלכה קריטית על סוגיות הליבה).

הנאשם הסתיר מחברו הטוב, עד המדינה, את קיום שיחת האזהרה, וחשש שנאמנותו של זה לטנסקי ולקשורים אליו, תגבר על נאמנותו לנאשם עצמו, וכי הוא עלול להסגיר את הסוד, ובכך לסכן את הנאשם ואת משפחתו. הוא מתאר את הדילמה שבגדרה אהב את המנוח וראה בו כמו את, ולכן חפץ להזהירו, אולם, מנגד, חברו הטוב, עד המדינה, היה

"מארגן ועוזר" למזימה לרוצחו, וסיפר על החשש שעד המדינה יסגיר אותו אם ישמע שקיים את שיחת האזהרה (עמ' 130).

שיחת האזהרה, שאינה במחלוקת, וכתב האישום מאזכר קיומה (סעיף 16), היא, מבחינה מסוימת מעין חרב פיפיות, כפי שיפורט בפרק הניתוח שלהלן. כשם שהנאשם רואה בקיומה אות ומופת לכך שלא רצה במותו של המנוח, ואף ניסה בפעולה אקטיבית לסכל את המזימה טרם ביצועה, כך גם פרטי השיחה מצביעים על עומק מודעותו וידיעתו של הנאשם 1 על קיום תוכנית קונקרטית ("בימים הקרובים"), לרוצח את המנוח, בידי אנשים ספציפיים, הגם שלא נקב בשמם, ועירפל את זהותם במכוון.

אין ספק, שהאקט הקריטי מהיבט אישום הסיוע לרצח, הינו הסעת המבצעים לנחל בקע, סמוך לביתו של המנוח. גרסת הליבה של הנאשם, אינה שונה בהרבה מזו של עד המדינה. אסקור כעת פרק זה של ההתרחשות.

הנאשם מספר שסרגיי היה עצבני על רקע שיחות עם אותם עוזרים עלומים שהיו אמורים לסייע בעניינים הלוגיסטיים - גיוס רכב והשגת נשק. הם המליצו "**להעביר את זה למחר**", משום שאינם יכולים לעזור לו מיידית (כמבואר בפרק הניתוח שלהלן - לאמירה זו, שאותה מצטט הנאשם מפי סרגיי, יש חשיבות בעיני בזיקה לטיעון המשפטי באשר להתקיימות יסודות עבירת הסיוע). על מנת להעסיק את המבצעים בינתיים, הוזמנה נערת ליווי לדירה והנאשם, מצדו, "תרם" מספר "ג'וינטים" שאותם כולם עישנו בצוותא. סרגיי לא רצה לדחות "את זה" ליום המחרת, ועל כן הורה לנאשם 1 לסוע איתם, אולם, הנאשם אומר ש"**אני לא הייתי מוכן לנסוע, כי לא הייתי בשום דבר, כאילו לא הייתי עוזר להם בכלום...**" (עמ' 134 ש' 24-27). כאשר השתכנע הנאשם לבצע את ההסעה, היה זה לאור דברי סרגיי שאמר לו "**אנחנו לא נוסעים לעשות כלום, אתה יודע שאין לנו כלום, לא יצא לנו כלום, אז רק נראה מה השטח, איפוא, ומה, צריכים לפחות להתקדם קצת...**" (עמ' 135 ש' 2-5).

מגרסה זו של הנאשם 1, בפנינו, בעת עדותו, ניתן ללמוד, שלשיטתו הוא, היה בהחלט מודע לכך שהכוונה הראשונית היתה, כבר באותו לילה, לבצע את הרצח, שכן, הוא מדבר במפורש על כך שהרעיון לדחות את הביצוע נבע גם מכך שעוזריו של סרגיי לא הצליחו לארגן לו נשק. מכאן - שהיה ברור לנאשם שלאותה פעולה שהוא מתייחס אליה במילים הסתמיות "את זה", היה נחוץ נשק. מאידך - לפי גרסתו, הסכמתו לבצע ההסעה באה לאחר שסרגיי הבהיר לו שעזרתו נדרשת רק לסיור בשטח, ולהכנות שיקדמו את התוכנית, ותו לא. כאמור, וכמובהר, אין, אף לשיטת המאשימה, ראיות לסתור גרסת הנאשם, שנכון לעת ביצוע ההסעה סבר שמדובר באקט מקדים בלבד של מעין סיור שטח באזור הבית ובדיקת ציר הגעה ומילוט.

לדבריו, הסיע את המבצעים לשכונת נחל בקע וסרגיי הורה לו לחכות להם בנקודת ההורדה, ואילו הם "**ילכו מהר, יבדקו ויחזרו**". לשאלת האב"ד, מדוע, בעצם, היסס להסיע את המבצעים לשם, מלכתחילה, אם סבר שבאותו לילה לא יקרה כלום, הוא משיב, שחשש שיזהו אותו בשכונה, וכי "**אני יודע שהם רוצים לפגוע במשה, יום יומיים, זה לא באותו יום**" (עמ' 136 ש' 1. גם להתבטאות זו יש חשיבות בעיני להכרעה בנקודת המחלוקת המשפטית בין הצדדים), ושניאות לעשות זאת רק כאשר הבטיחו לו שלא יקרה כלום ושממילא אין למבצעים עדיין נשק (ליתר דיוק הוא מסביר שהבהירו לו ש"אין לנו כלום", אך מההקשר ברור שכוונתו לכך שלא הצטיידו בנשק).

לאחר שהנאשם 1 הוריד את המבצעים (ואת עד המדינה) מהרכב, שבו נהג, אל השכונה, ביקש ממנו סרגיי להמתין ולאסוף אותם, אולם, הנאשם אמר לו שקודם יסע לבקר את בן דודו ארתור המתגורר בשכונה, ולראות מה קורה אתו שכן הוא היה עצור קודם לכן. הנאשם טוען, שבשלב זה עשה ניסיונות להתקשר למנוח, וכשהטלפון של המנוח היה מנותק, ניסה להתקשר לארתור כדי שיסייע לו עם מספר הטלפון של בני, אחיו של המנוח, כדי לוודא שהמנוח הוברח מביתו ומצא מסתור, וכן כדי להזהיר אותו שוב. לדבריו - לא הצליח להשיג לא את המנוח ולא את ארתור. נדמה, כי בהעדר אישוש לגרסה זו, של ניסיון נוסף, "בזמן אמת", להזהיר את המנוח, ובהעדר נתוני תקשורת התומכים בניסיונות ההתקשרות הללו, גם ההגנה (לפחות מעיון בסיכומיה), אינה עומדת על כך שהנאשם אמר אמת בפרט זה. הנושא לובן בחקירה הנגדית (עמ' 174-178), עמדת המאשימה, חד-משמעית, שאין שמץ אחיזה בראיות לנקודה זו (ראה דברי התובעת עמ' 173 ש' 29), וההגנה מצידה לא הביאה תימוכין לקיומה. עם זאת, יוצא מהאמור, שלנאשם עצמו, אם נאמץ את דבריו, היו ספקות האם מדובר רק בסיוור שטח מקדים, שאם לא כן, מדוע חש צורך דחוף לוודא שהמנוח אומנם עזב את ביתו ונמלט? כאשר עומת הנאשם עם בעייתיות זו (לשאלת כב' האב"ד בעמ' 136), הוא משיב ש"אני בעצמי יודע בן אדם יכול לפגוש את האוייב שלו, עם אבן אפשר להרוג, הנה המטרה נגיד, עם אבן אפשר להרוג, כי היום אנשים הורגים עם ..." (עמ' 137 ש' 3-1). במילים אחרות - הגם שלטענתו הוא לא ידע שיש נשק בידי המבצעים, נראה לו בהחלט אפשרי תרחיש שלפיו מפגש (אפילו אקראי, במהלך "סיוור השטח"), בין המבצעים לקורבנם המיועד יביא לכך שהם ימיתו אותו, בדרך כלשהי.

הנאשם מוסיף ומספר, בצורה די מבולבלת, למען האמת (עמ' 137), שלאחר שנסע לבן דודו ארתור, שלא נמצא בביתו (עם כל התמיהה על ביקור הפתע המתוכנן על ידו אצל בן הדוד באישון לילה ובעיצומה של "משימה" מרובת משתתפים התלויים בו לצורכי הסעה), הוא שב למקום שבו הוריד את המבצעים ולא מצא אותם, ופתח בסיבובים ובחיפושים עד אשר בין 05.00 ל- 06.00 איתר אותם בכניסה לדירת המסתור בבר-גיורא (הוא פגש שם את עד המדינה ואת סרגיי), ואז הבין שהם הלכו לשם ברגל מנחל בקע. או-אז, גם עד המדינה לקח את הנייד שלו מהרכב, שם השאיר אותו במסגרת ה"נוהל" המוכר לנאשם, בגדרו אין לוקחים פלאפונים לפעילות עבריינית, והוא מסביר שלטעמו גם סיוור השטח המקדים הצדיק הותרת המכשיר ברכב.

לבקשת סרגיי, הנאשם הביא לו בגדים, ג'ינס וחולצה, ולא שאל מדוע הוא זקוק להם. כאשר נכנס לבית, ראה את דימה ואיגור עומדים בפניה ליד התיק שלהם, ואת סרגיי ועד המדינה בסמוך אליהם. הוא סירב לבקשת סרגיי להסיע אותו ואת חבריו לכיוון המרכז (כנראה לקרית-גת). סרגיי לא התעקש על כך ופנה לעד המדינה כדי לארגן הסעה חלופית. לא מדובר בכך שהנאשם שינה טעמו בהקשר שיתוף הפעולה והסיוע למבצעים. הוא אומר שסירובו היה דומה לסירוב הראשוני להסיע את המבצעים לנחל בקע. כמו שהם הצליחו לשכנעו אז, אפשר שהיה משתכנע גם כעת לבצע ההסעה לקרית-גת. הם פשוט לא התעקשו ולא לחצו עליו... (ראה עמ' 171 ש' 19-22). בשלב זה, כאשר עד המדינה והנאשם יצאו מהדירה ונסעו לקיוסק כלשהו, בשעת בוקר מוקדמת, כנראה כדי לתאם הסעה למבצעים, רק אז, לגרסת הנאשם, נודע לו מהאזנה לחדשות ומשיחה עם חבר שפגש שם באקראי, על הרצח הכפול שהתרחש בנחל בקע. כאשר השניים שבו לדירה, גילו שהדירה ריקה, אין סימנים לשהות המבצעים שם, וממילא לא היו זקוקים השניים לומר למבצעים, כפי שתיאמו לעשות, שלא הצליחו לארגן הסעה.

לאחר מכן, מספר הנאשם על הגעתו לבית משפחת המנוח כדי להביע תנחומים ולהתנצל על ש"לא הצלחנו לשמור עליו" (עמ' 140 ש' 5).

יתר העדויות והראיות, שעניינן ההתפתחות עד לחשיפת הפרשה ומעצר המעורבים - אינן זורעות אור נוסף על סוגיות הליבה הטעונות הכרעה במשפט.

דין וניתוח

על סמך מארג העדויות שלעיל, ניתן כעת לפנות להכרעה בשאלות השנויות במחלוקת, כפי שנימנו בפתח הדברים, אם כי הדבר יעשה לא בהכרח לפי סדר הפלוגתאות שהוצג.

כפי שצוין לעיל, העובדות הצריכות להוכחת האישום השני, בכל האמור בחלקו של הנאשם 1 ברכישה ובהחזקה של האקדח השני, לא התבררו, והצדדים לא טענו לכך בסיכומיהם. אפשר שאישום זה מבוסס על אמרות של עד המדינה שלא הוגשו בפנינו, ושעליהן לא חזר בעדותו בביהמ"ש, ואף הנאשם לא נחקר על כך בעדותו. ככל שמדובר בנוכחותו של הנאשם 1 בנסיעה לשגב שלום, ניהול מו"מ, שלא הבשיל, לרכישת אקדח, וקניית הכדורים, בתחנת הדלק, הרי - אלה תוארו באישום הראשון. האקט הנטען, של מסירת האקדח השני על-ידי היימן לעד המדינה ולנאשם 1 - לא הוכח. ממילא לא הוכח שהנאשם 1 **"היה שותף לקבלה ולהחזקת הנשק"**, כמפורט בסעיף 3 של האישום השני.

מכאן - שיש לזכות הנאשם 1 מאישום זה.

אשר לאישום קשירת הקשר לפשע (נקודה מס' 6 לעיל) -

איני סבור שהלקוניות הננקטת על-ידי המאשימה בסיכומיה, לנדון, מעידה על זניחה מכוונת של ההרשעה בסעיף זה, כפי שנטען על ידי ההגנה. ראשית - בפן הפורמלי של סדרי הדין, אין נפקות לכך, כל עוד כתב האישום נוקב בעובדות הרלבנטיות ובסעיף החיקוק. הגשת סיכומים על-ידי הצדדים במשפט, היא בגדר רשות בלבד (**סעיף 169 של חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982** מורה כי בתום הבאת הראיות "רשאים" הצדדים להשמיע סיכומיהם). ביהמ"ש אינו פטור מהכרעה אך בשל כך שצד ויתר על הזכות לסכם, או ש"פסח" על פרק מסוים. ניתן להסיק, במקרה נתון, שמדובר בזניחה מדעת של טענה או אישום, אך הדבר תלוי נסיבות ואינו דווקא ואוטומטי. שנית - בפרק העובדתי של סיכומי המאשימה מוצגות העובדות הקשורות למפגשים ולהתארגנות של הנפשות הפועלות, כאשר אלה נקשרות, אמנם, ראש וראשונה, לסוגיית הסיוע לרצח, אך בהחלט רלוונטיות גם לקשירת הקשר. שלישית - קיימת התייחסות נקודתית לנדון, בסיכומי עו"ד אברהם, הגם שלקוניות ביותר, ובפסקת הסיכום נאמר כי **"... מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע כי הוכח שבמעשיו, קשר להמית את רומה ואת המנוח..."** (ההדגשה הוספה).

ולגוף הדברים - כידוע, עבירת הקשר עומדת בפני עצמה, והיא בבחינת "הסכם עברייני", שנוצר כאשר שניים, או יותר, מסכימים ביניהם לבצע מעשה לא חוקי (**ע"פ 330/85 דוד דוד נ' מ"י**, כב' המשנה לנשיא מ. בן-פורת), והיא משתכללת מרגע ההסכמה בין הצדדים לפעול למען אותה מטרה בלתי כשרה, אף אם עדיין לא נעשה דבר על מנת לקדמה (ראה: **ע"פ 5927/11 הררי נ' מ"י**, מיום 23.8.12, פסקה 27, והאסמכתאות המצוטטות שם, **ודנ"פ 6557/12** באותו עניין).

הוכחת קיומו של הקשר **"תיעשה באמצעות ראיות ישירות או באמצעות ראיות נסיבתיות, המאוחרות להיווצרותו**

של הקשר, אשר בכוחן ללמד על התקיימותו (ע"פ 2860/08 אבו סריס נ' מ"י, מיום 28.7.10). כמו-כן, אין מדובר על התחייבות חוזית פורמלית, כמו במשפט האזרחי, אלא, די בהוכחת רצון משותף לבצע בצוותא חדא עבירה, גם אם לא את העבירה הספציפית שבה הואשמו, לבסוף, הקושרים (ע"פ 3/10 אוחנה נ' מ"י, מיום 27/12/12, פסקה 444). אין אף צורך להוכיח תכנון מוקדם, וגם החלטה ספונטנית של שני נאשמים לתקוף מאן דהוא, הגיעה כדי קשירת קשר ביניהם (ע"פ 7555/11 פלוני נ' מ"י, כב' השופט א. שהם, מיום 18.7.12). באשר ליסוד הנפשי, נדרשת התביעה להוכיח, כי הנאשם התכוון להתקשר עם הצד השני וכי במסגרת ההתקשרות, התכוון להביא להגשמת המעשה האסור (ע"פ 10946/03 עיסא נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(2) 33 (2005), מובא בעניין "אוחנה" הנ"ל, פסקה 445). אין צורך להוכיח רצון משותף לביצוע עבירה קונקרטית ובמועד מוגדר, אלא רק את הרצון המשותף לבצע בצוותא, עבירה מסוג מסוים (ע"פ 11068/08 מ"י נ' סנקר, מיום 12.7.10, כב' השופט י. עמית, פסקה 21).

בעניין "סנקר" הנ"ל, מוסיף כב' השופט עמית וקובע:

"עוד ליסוד העובדתי של העבירה, נזכיר כי הקשר הפלילי כמוהו כחווה אזרחי. עם זאת, אין צורך להוכיח הסכמה במובן החוזי של המילה, אף לא הסכמה לעניין פרטי הביצוע, שהרי:

"... אין זה מנוהגם של קושרים לדקדק בפרטים כעורכי-הדינין המנסחים חוזים ללקוחותיהם ... אכן, אין אנו מדברים בהסכם מפורט ומדוקדק, אלא בהסכמה עקרונית על הליכה-יחדיו לרע" (זכאי, עמ' 588-589)

כמו בדין החוזים האזרחי, גם בקשר הפלילי לא די בשלב המשא ומתן לצורך השתכללות החווה, אלא יש צורך בהסכמה ממשית לביצוע, אך כמו בדין האזרחי, ההסכמה ושכלול הקשר הפלילי יכולים לבוא לידי ביטוי גם בדרך של התנהגות הצדדים (ע"פ 269/58 עמורי נ' היועמ"ש, פ"ד יג(1) 276, 278 (1959); גבריאל הלוי תורת דיני העונשין כרך ב 586-587 (2009) (להלן: גבריאל הלוי)). עם זאת, מידת המסוימות הדרושה לצורך השתכללות הקשר הפלילי אינה זהה לזו הדרושה בחווה אזרחי (ע"פ 3338/99 פקוביץ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], 20.12.2000).

עם זאת, ברי, שכאשר האישום הוא קשירת קשר לפשע (סעיף 499(א)(1)), צריך להוכיח שמטרת הקשר היתה ביצוע פשע כלשהו. קיימת זיקה בין עבירת הקשר לבין עבירה פלילית אחרת כלשהי, מסוג פשע (ראה: ע"פ 388/78 שעבאן נ' מ"י, פ"ד ל"ג(2) 372, מאוזכר בעניין "הררי" שלעיל, אם כי נראה שנפל בציטוט שיבוש בשמו של המערער דשם).

באשר לרציונל של חקיקת סעיף עונשי נפרד ועצמאי לעבירת הקשר, הרי, זה נעוץ, בין היתר, בהעצמת היתכנות התממשות העבירה הסופית והקלת ביצועה, בסופו של דבר, מעצם החבירה והוצאת התכנון העברייני מגדרי היחיד אל נחלת שניים או יותר. לכך התייחס כב' הנשיא דאז, השופט א. ברק, בע"פ 10946/03 עיסא נ' מ"י (מיום 23.6.05, פסקה 51):

"תכליתה של עבירת הקשר היא לתפוס את השלב שבו ההתארגנות המוקדמת לביצוע עבירות יוצאת מדל"ת אמותיו של היחיד, ומתגבשת בצורת הסכמה למעשה בין כמה אנשים. להפלת שלב ראשוני זה בהתארגנות העבריינית הצדקות שונות, שעיקרן הסיכון המיוחד שנוצר לחברה עקב ההתקשרות בין כמה אנשים לביצוע משותף של עבירה, הן מבחינת החמרת האפשרות לביצוע העבירה נושא הקשר (לאור העצמת המוטיבציה והמחויבות של הקושרים, וההקלה המעשית נוכח שיתוף הפעולה); הן לאור הסיכון העצמאי הנובע מקיומן של

התקשרויות עברייניות בחברה".

בשים לב ליסודות עבירת הקשר והתנאים שההלכה הפסוקה התוותה להכרה בהשתכללותה - אין ספק, שבמקרה שלפנינו, הנאשם 1 קשר קשר עם עד המדינה ועם אחרים לבצע פשע - רצח.

כתב האישום מייחס לו את ההצטרפות לקשר, יחד עם עד המדינה (סעיף 20 לכתב האישום), לשלב של אחרי קיום שיחת האזהרה, וחזרת הנאשם לדירה, עת השתתף בשיחת "התדרוך" של סרגיי לדימיטרי ואיגור, שם הוסבר שעליהם להמית את רומה או את המנוח. כמצוין כבר קודם, בקביעת עיתוי זה אף הלכה המאשימה כברת דרך להקלה עם הנאשם. ניתן לראותו כחלק מהקשר אף קודם לכן, ובעצם, מהרגע שבו הבין שהפעולות הלוגיסטיות שהוא נוטל בהן חלק (הנסיעה לקרית-גת, איסוף כסף מיבגני, הסעת המבצעים, רכישת מצרכים וכו'), יחד עם עד המדינה ואחר-כך עם מי מהמבצעים, נעשות בגדר ההכנות לרצוח את רומה או את המנוח. בוודאי היה זה קודם לקיום שיחת האזהרה. מצינו, שאין דרישה כי בשלב קשירת הקשר (או ההצטרפות אליו), העבירה הספציפית שהקושרים חותרים אליה תהיה ברורה וידועה. "ההסכם העברייני" נקשר מעת שהצדדים לו הסכימו לפעול למען אותה מטרה בלתי כשרה. בין שהיעד היה, באותו שלב, רומה, ובין המנוח, ברורה היתה התכלית - נקם על אירועי הבון-בון - וברורה היתה הדרך - המתת מי מהדמויות בצד היריב. ההשתתפות במפגשים ובשיחות, חילופי הדברים בין עד המדינה לנאשם, ואחר-כך עם הקושרים הנוספים, לצד הפעולות האקטיביות הנעשות, ושתוארו לפרטיהן בפרקים הקודמים - כל אלה הן אותן ראיות נסיבתיות, בדרך של התנהגות, שהפסיקה רואה בהן משום הוכחה, בדיעבד, כי במועד כלשהו אכן נקשר אותו הסכם עברייני, בלתי כתוב ונעדר סממנים טקסיים ופורמליים, בין הנוגעים בדבר. ודוק - עבירת הקשר משתכללת מרגע ההסכמה לחתור ליעד המשותף, ואינה מותנית אף בראשית פעולה לקידום המיזם. בשלב קשירת הקשר אף אין לצפות להתגבשות "חלוקת תפקידים" בין הקושרים, באשר לאופן ביצוע העבירה העיקרית. אין, לכן, כל סתירה בין מעמדו של הנאשם, בשלב הראשוני, כאחד הקושרים מן המניין, לבין תפקידו המשני, כמסייע בלבד, לעת מימוש הקשר וביצוע העבירה. באותו שלב מוקדם, הרלוונטי בענייננו, אף אין נפקות לטענות ההגנה, דהיום, במישור היסוד הנפשי שהתקיים אצל הנאשם ו"חיבוטי הנפש" שלו ביחס לפגיעה במנוח, מכרו וידידו. בעיתוי השתכללות עבירת הקשר, המנותקת מתהליכי ההמשך, היעד הראשוני והמסתבר לפגיעה היה בכלל רומה, שכלפיו לנאשם 1 אין שום סנטימנטים והתלבטויות. היסוד הנפשי הנדרש, מעבר לכוונה להתקשר עם הצד השני, הינו אך זה שהקושר "**התכוון להביא להגשמת המעשה האסור**" (עניין "**עיסא**", הנ"ל, מצוטט גם בפרשת "**אוחנה**" שלעיל). אין דרישה, כפי שאולי משתמע מסיכומי עו"ד בונדר, לכך, שתוכח "התלהבות" ומוטיבציה בדרגה גבוהה מצד הקושר להשגת תוצאה מסוימת וממוקדת ממימוש הקשר (בענייננו - מות אחד מהיעדים). מעשיו של הנאשם, בשלב הרלוונטי, התנהגותו והתבטאויותיו, בהחלט מבססים את דרישת המינימום הזו של "התכוונות להגשמת המעשה האסור".

מהיבט הרציונל לחקיקת האיסור הפלילי על קשירת קשר, בפני עצמו, כגון מה שפורט על-ידי הנשיא דאז א. ברק, בעניין "**עיסא**", נקל לראות, שהשתתפות הנאשם ב"פרוייקט" הרצחני, בהינתן שהוא תושב מקומי, בן בית (תרתי משמע - לאור החזקתו בדירת המסתור) ובקיא בשטח, מהווה, בפני עצמה, וקודם שתרם את חלקו האקטיבי בכלל, משום מנוף עידוד וגורם מקל בעבור המבצעים שבאו מבחוץ. היותו חלק מהקשר מקלה על קידום התכנית ונוטעת בטחון נוסף אצל הקושרים האחרים, היודעים שהם מגובים על-ידי "אגף מקומי" (הנאשם ועד המדינה), שיכול לתמוך ולסייע בלוגיסטיקה ובביצוע (כפי שאכן נעשה בפועל, הן בהסעה, בהכוונה לבית הנכון, בארגון דירת המסתור והמזון ועוד).

מכל אלה - דעתי היא שהוכחה כדבעי עבירת קשירת הקשר לפשע המיוחסת לנאשם 1.

מה דין פעולות הסיוע של הנאשם לאחר מעשה (נקודה מס' 5 לעיל)?

אמנם, כתב האישום אינו מפרט את פעולות הסיוע שלאחר מעשה, ואת העזרה שהושיט הנאשם 1 למבצעים לאחר הרצח הכפול. מדובר בהבאת בגדים להחלפה עבור סרגיי, סיוע לדימה לשרוף שקית חפצים (מכתב האישום עולה שהיה שם תיק שבו הוחזק האקדח ומטליות ששימשו לניקיון. בהליך הנוכחי לא הובאו ראיות לתכולת השקית), והבאת מנקה לדירה לניקיון יסודי, לאחר שהמבצעים כבר ניקו את טביעות האצבעות שלהם עם אלכוהול. פרטים אלה התבררו בעת שמיעת עדות עד המדינה וחלקם התאשרו על-ידי הנאשם, בעדותו. ניתן לראות במעשים אלה משום פעולות **סיוע לאחר מעשה**, לפי **סעיף 184 לחסד"פ-1982**, ככל שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן מפני העובדות שהוכחו, לעניין הוא לעבירת פשע. המאשימה לא ביקשה להרשיע הנאשם בעבירה זו, במסגרת סיכומיה, הגם שאולי ניתן היה לעשות כן לפי הוראת **סעיף 184 לחסד"פ-1982**, ככל שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן מפני העובדות שהוכחו, לעניין זה, במשפט. חלף זאת, משתמע מטיעוני המאשימה, שהיא רואה את הפעולות שבאו לאחר ביצוע הרצח הכפול, בתור המשך רציף של פעולות הסיוע שקדמו לכך, ומשום מקשה אחת של סיוע לרצח על-ידי הנאשם 1.

יש ממש בטענת הסנגור, על כי פרטי אותו סיוע לאחר מעשה לא לובנו לעומק בחקירות הנגדיות, בעיקר זו של הנאשם, וכך, למשל, לא בוררה ביסודיות השאלה האם הזמנת המנקה לדירת המסתור, לאחר הסתלקות המבצעים, קשורה לרצון להעלים ראיות ולסייע להם שלא להיתפס, או שמא מדובר באקט תמים. כמו-כן, לטעמי, לא יהא זה נכון לראות בפעולות המאוחרות משום מקשה אחת עם העזרה שהושטה למבצעים, קודם לכן, שהרי, עבירת הסיוע לפני מעשה וכן במהלך עשיית הפשע, וכל עוד היא יכולה להקל על ביצוע העבירה העיקרית, נתפסת כחמורה ביותר, בעיני המחוקק, וכאשר הסיוע הוא לעבירת רצח, עונשה של זו - 20 שנות מאסר (סעיף 32 של חוק העונשין). מכאן - שיש להבחין היטב בין הסיוע שלפני ובין פעולות סיוע לאחר מעשה.

מאחר שהמאשימה, כאמור, אינה מבקשת הרשעה נוספת, או חלופית, בשל הסיוע הנתען לאחר מעשה, והיא מתמקדת בראיית המעשים המאוחרים כמעין רצף בלתי נתיק מהסיוע הטרומי, אציע לחברי, כי נמנע מהרשעת הנאשם על פי עובדות שלא נטענו בכתב האישום, חרף הסמכות לעשות כן על פי סעיף 184 הנ"ל לחסד"פ, וכן אציע, מהנימוק שנתתי, שלא לראות בפעולות המאוחרות משום חלק אינטגרלי של הסיוע הנתען לפני מעשה. הנכון יהיה, לטעמי, לעשות שימוש בעובדות שנודעו לנו (הבאת הבגדים וסיוע בשריפת השקית של דימה), ושאינן שנויות במחלוקת, ושאינן אינן טעונות הבנה נוספת (כמו הספק בעניין הבאת המנקה), רק משום אינדיקציה להלך רוחו ולתובנותיו של הנאשם, לאחר הרצח, בזיקה לטענות ההגנה ביחס להתקיימות היסוד הנפשי של עבירת הסיוע קודם המעשה. אסביר - הנאשם טען שלא ידע על כך שהמנוחים נרצחו, עד שהגיע בבוקר לקיוסק, ושמע על כך באקראי. גרסה זו מיתממת. אין ספק בליבי, שהנאשם, שהעיד על עצמו שהוא מעורה בחברה העבריינית ובקיא בהלכותיה (כמו הסבריו על "נוהל" אי-לקיחת מכשירי סלולר למיבצעים עברייניים כדי שלא יאוכנו), ידע שהצורך להחליף בגדים על-ידי אחד המבצעים, ולשרוף שקית של חפצים, של מבצע אחר, השכם בבוקר, מיד עם שובם מנחל בקע, משמעו אחת - יש להשמיד ראיות מסבכות ומפלילות, בין שמדובר בשרידי אבק שריפה, כתמי דם, ועוד. לכל הפחות - צריך היה להתגבש אצלו באותה עת חשד כבד עד מאוד בדבר מה שהתרחש בשעות האחרונות, מעבר ל"סיוע השטח" שלטענתו חשב שיתבצע, ואפילו אם מתוך עצימת עיניים נמנע מלשאול ולהתעניין. חרף האמור, אנו רואים, שאפילו כעת אין הוא מרחיק עצמו כנשך נחש ממה שקורה, איננו רואים שהוא מנתק מגע מהמבצעים ומעד המדינה, שלא לדבר על דיווח למשטרה ועל הזעקתה לבדוק שמא מישהו בבית המנוח צריך עזרה ואולי ניתן להצילו, ולהיפך - הוא ממשיך ומשתף עצמו בהתנהלות שלאחר מעשה ובעזרה למבצעים שלא להיחשף ולהסתלק בשלום מהעיר. ככל שאין להשתמש בנתונים אלה כבסיס להרשעה בעבירה

אחרת, או להביאם בחשבון בגדר מעשי הסיוע שלפני מעשה, מהטעמים שפרטתי, אין מניעה, כאשר נבוא לדון בטיעונים אודות היסוד הנפשי של הנאשם בעבירת הסיוע המיוחסת לו, לבחון את הלך רוחו ואת מצבו התודעתי גם לאורם (ועל כך ראה בפסה"ד, שאליו אתייחס בהמשך, ע"פ 4800/11 אימן מגיס נ. מ"י, מיום 31.1.13, פורסם ב"נבו", כב' השופט צ. זילברטל, פסקה 11).

התקיימות היסוד הנפשי לעבירת הסיוע (נקודה מס' 1 שלעיל)

בהיבט העובדתי-ההתנהגותי, ברי, שמעשי הנאשם 1, עובר לביצוע הרצח, ושגולת הכותרת שלהם היא הסעת המבצעים לנחל בקע, מהווים סיוע, מוחשי וממשי, למבצעי העבירה. ההגנה מסכימה כי אמנם כך הוא ביחס להסעת המבצעים, אך מסתייגת באשר לפעולות ה"לוגיסטיות" שקדמו לכך. סקרנו בהרחבה את הפעילות האינטנסיבית שהנאשם נטל בה חלק, החל מהמפגש בקריית-גת, דרך איסוף המבצעים ושיכונם בדירה, ובניסיונות לארגן נשק ותחמושת.

כל אלה, נראים כדוגמאות "קלאסיות" לפעולות שאליהן כיוון המחוקק בהגדרת הסיוע, נשוא סעיף 31 לחוק העונשין, בתור "**...מעשה כדי לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו... או כדי לתרום בדרך אחרת ליצירת תנאים לשם עשיית העבירה...**". אין ספק שהיסוד העובדתי הצריך לעבירת הסיוע התקיים בנאשם. בסיכומי ההגנה, מנסה עו"ד בונדר לפרק כל רכיב התנהגותי, שמועדו עובר לשלב ההסעה, ולהראות שאינו עולה כדי סיוע. לגישתי - ראוי להתבונן על התמונה כמכלול. קיים מארג שלם של התנהלות שתכליתו, שאכן הושגה, למרבה הצער, היתה "**יצירת תנאים לשם עשיית העבירה**", כלשון החוק. נכון, למשל, שחלקו של הנאשם ברכישת התחמושת - כדורים היה פאסיבי ולא תרם, פרט לעצם נוכחותו, לקשירת העסקה (דווקא במהלך המו"מ על רכישת אקדח הפגין מעורבות, אסרטיביות ובקיאיות במחיר הראוי...). אולם, האם אין בנסיעה בצוותא ובנוכחות ברכב בעת העסקה משום גורם נוסף בטחון, מחזק ומשדר לכידות ל"נושאים ונותנים"? ודוק - במקרים מסויימים יכול שדי יהיה בעצם נוכחותו של אדם בסיטואציה מסויימת כדי לבסס נגדו הרשעה בעבירה המושלמת, כפי שנפסק לעניין עבירת סחיטה באיומים. מקל וחומר, די בכך שעסקינן בסיוע (השווה - בש"פ 8591/13, בעניין דומרני נ' מ.י, החלטת כב' השופט י. דנציגר מיום 30.12.13). המארג כולו "יוצר תנאים" המאפשרים או מקלים על ביצוע העבירה, אף ללא בחינה פרטנית ומלאכותית של כל פרט מבודד. על-כן, איני מקבל גישתה זו של ההגנה.

המחלוקת הטעונה הכרעה היא בהקשר היסוד הנפשי הנדרש והתקיימותו אצל הנאשם בקורלציה עם היסוד העובדתי-התנהגותי שמצאנו כי הוכח לגביו.

הנחת המוצא העובדתי המוסכמת והמקובלת גם על המאשימה, לעניין הסעת המבצעים, הינה זו המיטיבה עם הנאשם, ולפיה, הוא לא ידע שבאותו לילה עומדים המבצעים להוציא את המזימה אל הפועל, ולהמית את המנוח (על נוכחותה של המנוחה איתו ביחידת הדיור לא ידע איש). לאחר ליבון לעומק של נקודה זו (בין היתר לאחר קיום דיון בשאלה זו, לאחר הגשת הסיכומים, ולבקשת הסנגוריה, ובאשר ניתנה התייחסות ברוח זו למודעות הנאשם במסגרת סיכומי המאשימה בתיק שנדון בפני מותב אחר בהקשר המעורבים הנוספים בפרשה), הצהירה ב"כ המאשימה והבהירה, שאין בידי המאשימה ראיות להוכיח במידה הנדרשת שהנאשם ידע שהוא מסיע את המבצעים לזירה לשם ביצוע רצח באותו לילה ממש. לו היו ראיות כאלה, עמדת המאשימה היא שמן הדין היה להאשים את נאשם 1 ברצח, מכח היותו שותף לביצועו. על-כן, דיוננו נעשה על-פי ההנחה שגרסת הנאשם משקפת את ידיעתו, בזמן אמת, וכי סבר שמדובר

בסיוור מקדים בשטח, של המבצעים, כגון לזיהוי בית המנוח ולאיתור נתיבי הגעה והסתלקות משם.

ההלכה התקפה באשר ליסוד הנפשי של עבירת הסיוע מונה שלושה רכיבים מצטברים, ואלה מפורטים בפס"ד "אימן מגיס", שאוזכר לעיל (פסקה 10):

"היסוד הנפשי שבעבירה כולל שלושה רכיבים: האחד, מודעות לטיב ההתנהגות המסייעת. כלומר, מודעות לכך שהמעשה שנעשה תורם לביצוע העבירה העיקרית (עניין פלונית, בעמ' 32). השני, מודעות לכך שהמבצע העיקרי מבצע או עומד לבצע את העבירה (שם). יודגש, כי הגם שאין הכרח כי המסייע יהיה מודע לכך פרט מפרטיה של העבירה, מודעותו צריכה להיות כלפי עבירה בעלת ייעוד מוחשי, ואין די בידיעתו על אפשרות תיאורטית כי מבצע העבירה העיקרית יבצעה, או אף כי הוא נכון, עקרונית, לבצעה (ע"פ 11131/02 יוספוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 917, 928-929 (2004), להלן: עניין יוספוב). השלישי, כוונה לסייע. המסייע צריך לחפוץ לתרום תרומה למימוש העבירה העיקרית, ולכל הפחות עליו להיות מודע לכך כי מעשהו עלול, ברמה של ודאות קרובה, לתרום לביצועה של העבירה העיקרית (עניין פלונית, בעמ' 33 ו-35; עניין יוספוב, בעמ' 930)".

בהקשר המודעות לטיב ההתנהגות המסייעת ולנסיבה של התבצעות העבירה העיקרית, קובעת ההלכה הפסוקה, כי די בחשד של המסייע כי כך הם פני הדברים, ובעצימת עיניים מצדו, בהקשר זה, כדי להוות תחליף להוכחת המודעות בפועל. לעניין זה, נאמר בע"פ 11131/02 (מספרו של ההליך מופיע שגוי בסיכומי ב"כ הנאשם) **יוספוב נ' מ"י**, שאוזכר בעניין "אימן מגיס" הנ"ל, ושם נאמר כי:

"המודעות - הן לטיב ההתנהגות המסייעת והן לנסיבה של ביצוע העבירה העיקרית - יכול שתהיה מוחלפת בחשד באשר לטיב המסייע של ההתנהגות, ובמודעות לאפשרות התקיימות הנסיבה של ביצוע העבירה על ידי העבריין העיקרי, בהתאם להוראת סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין ("עצימת עיניים"). בנוסף, לפי "הלכת הצפיות", יסוד המטרה לסייע, מתקיים אף מקום בו אין תכליתו של המסייע לסייע לעבריין העיקרי, ואולם הוא מודע לכך שהתנהגותו עשויה, בהסתברות של קרוב לוודאי, להרים תרומה לביצוע העבירה על ידי המבצע העיקרי (ש"ז פלר יסודות בדיני עונשין (כרך ב', תשמ"ז) 263-264)".

ניתן לתמצת, איפוא, כי היסוד הנפשי מתקיים במסייע כאשר הוא מודע לכך שהוא תורם לביצוע העבירה העיקרית, מודע לכך שהמבצע העיקרי עומד, אכן, לבצעה, הגם שלא לפרטיה, וכן מודע הוא לכך כי מעשהו עלול, ברמה של וודאות קרובה, לתרום לביצועה של העבירה העיקרית, אפילו אם אין הוא חפץ, פוזיטיבית, לתרום למימושה.

אין לי ספק, שכל אלה התקיימו בנאשם 1 לעת הסעת המבצעים לנחל בקע. בל נטעה - אמנם, הנאשם לא חפץ במותו של המנוח, ואף ניסה לאחוז במקל משני קצותיו. הוא לא העז לפרוש מהקשר העבריני, להפסיק להשתתף בהכנות לקראתו, לא-כל-שכן ליידע את הרשויות בתוכנית, ונאמנותו לחברות עם עד המדינה לצד חששו כי יבולע לו אישית, גברו על הידידות וההיכרות עם הקורבן המיועד. הנאשם אולי קיווה שאותה "הליכה בין הטיפות" תצליח, ובעטייה של שיחת האזהרה המנוח לא יימצא בביתו בעת שמבקשי נפשו יגיעו לשם. אולם, כאשר לא היתה לו אינדיקציה לכך שאכן המנוח אינו בבית, וכאשר פרט לשיחת האזהרה לא הוכחה שום פעולה פוזיטיבית נוספת מצדו, וקיימת מסה של ראיות על כי הוא ידע, ואף במפורט, מה עומד להתרחש, אין הנאשם 1 יכול לחסות תחת מגן "שיחת האזהרה". התקיימות היסוד

הנפשי אצלו, כמבואר לעיל, אינה תלויה בכך שהוא חפץ במותו של המנוח, ואינה מתאינת אף אם תקוותו, בתוככי הלב, היתה שהמבצעים ימצאו בית ריק.

באשר להתקיימות התנאים להוכחת היסוד הנפשי ברף הנדרש, לפי ההלכות שצוטטו, יש להצביע על הנקודות הבאות:

1. בשלב ההסעה, ואף זמן מה קודם לכן, היה הנאשם 1 מודע לקונקרטיזציה של התוכנית הנפשית. היעד הוגדר כמנוח עצמו, משרומה לא הגיע לבאר-שבע, והמתתו יועדה להתבצע בבית מגוריו.

2. כאשר הוברר שקיימים קשיים לוגיסטיים, גיוס רכב והשגת נשק (כזכור - לא ניתן לקבוע שהוא ידע שהמבצעים כבר מצויידיים באקדח ותחמושת מתאימה), שמע הנאשם במו אזניו את ההמלצה, מצד "עוזריו" של סרגיי "להעביר את זה למחר". כלומר, כאשר הוא עומד להסיע את המבצעים לראות "מה השטח, איפה ומה... לפחות להתקדם קצת", הוא יודע, מבחינתו, שהרצח עומד להתבצע בטווח המאוד קרוב - למחרת היום.

3. הגם שאנו מניחים, לטובתו של הנאשם, שלא ידע שהאקדח כבר מצוי בידי מי מהמבצעים, אין ספק, מהיבט הקונקרטיזציה והמיקוד של ידיעותיו וצפייתו, שהוא היה מודע היטב, שהרי נטל בכך חלק אישית, שהמבצעים קרובים להצטיידות בנשק חם, ובוודאי בתחמושת (הוא היה נוכח בעת רכישת הכדורים), ושהם נחושים לשים ידם, ללא דיחוי, על כלי קטלני - נשק חם. לא היה מדובר בתוכנית ערטילאית וארוכת טווח.

4. הנאשם ידע כי הסעת המבצעים, אפילו לסיור מקדים בשטח, עלולה לתרום לא רק ב"ודאות קרובה" לביצועה של העבירה שאולי חשב שתבצע רק למחרת, אלא, בוודאות גמורה. בהינתן שהמבצעים באו מחוץ לבאר-שבע, אינם מכירים את האזור בכלל ואת בית המנוח בפרט, ותלויים בנאשם ובעד המדינה להבאתם למקום ולהצבעה על מיקום הבית, עזרתו של הנאשם בעליל תורמת תרומה ממשית וחשובה לאיפשר ביצוע העבירה.

5. התנהלותו של הנאשם, לאחר מעשה, וכפי שפורט קודם, בהקשר הסיוע לאחר הרצח (אף שכפי שנימקתי אין מקום להרשעה נפרדת בנדון), מעידה, בדיעבד, על הלך רוחו ומודעותו של הנאשם לגבי תפקידו וחלקו באירועי הלילה, והמעט שניתן לומר, הוא, שעצם עיניו והעדיף להדחיק את האפשרות שהמנוח לא עזב את ביתו בעקבות שיחת האזהרה, ואת הסבירות הגבוהה לתוצאה קשה אם המבצעים יתקלו במנוח, במהלך "בדיקת השטח", ולו באקראי, לא כל שכן, אם, בניגוד למה שסבר, ינסו לממש את זממם בו בלילה, ובעוד הנאשם אמור להמתין ברכב, בסמיכות למקום.

מכל האמור - ניתן לקבוע, ללא היסוס, שהפרמטרים הנדרשים להוכחת היסוד הנפשי של עבירת הסיוע התקיימו כולם אצל הנאשם 1, בזמן הרלוונטי, ועוצמתם אף מעבר לרף המינימום שניתן לגזור מתוך פסיקת ביהמ"ש העליון שקבעה את ההלכות הללו.

הניתוח שלעיל אף נותן מענה לתהייה שהעלתה ההגנה ביחס ל"מועד הקובע", שממנו ואילך ניתן לראות בפעולות הנאשם משום סיוע לרצח (סוגיית העיתוי - נקודה מס' 3 לעיל). הקביעה שמכלול המעשים, בעצם החל מהנסיעה לקרית-גת, יכולים להיחשב כמעשי סיוע לרצח, מתחייבת מכוחן של קביעה עובדתית שנעשתה, ולצידה הלכה משפטית שהובאה: עובדתית - מצאתי שכבר בשלב המוקדם מאד, של אחרי שיחת בירור העובדות, בכיכר הטנק, נחשף הנאשם לכוונה לרצוח את המנוח, ולעת המפגש עם סרגיי בקרית-גת הוא ידע שהשיחה היא על רצח (ואף מעיר בציניות לחוקר "... על רצח, על מה, להתנשק איתו?"). הלכה משפטית - ראינו, שלשם הקמת היסוד הנפשי הנדרש, אין צורך להוכיח שהמסייע היה מודע לפרטי פרטים של העבירה, אלא די בידיעה על "יעוד מוחשי" של העבירה. הכרת הכוונה לרצוח את רומה או את המנוח ממלאת אחר תנאי זה. לכן - פעילות הנאשם 1, על כל מרכיביה המפורטים באישום, במועד שקדם לרצח הכפול, מהווה סיוע לביצוע העבירה. בשלב הראשון - תוך הכרת העבירה הצפויה שלא לפרטיה המדויקים, ובשלב השני, לעת הושטת הסיוע המשמעותי והחשוב של ההסעה לזירה - תוך ידיעה קונקרטית ומפורטת על מקום הביצוע המתוכנן ואפילו על מועדו, בטווח של 24 שעות (בהנחה המקלה שאומצה, ולפיה לא ידע שהדבר יתרחש כבר באותו לילה).

העובדה, המוכחת אף היא, שלנאשם לא היה רצון פוזיטיבי בהמתתו של המנוח, בוודאי של המנוחה, שעל קיומה והימצאה שם לא ידע כלל, ואפילו פועלו במישור הניסיון להזהיר המנוח מפני הצפוי לו, אינם משליכים על התקיימות היסוד הנפשי הדרוש להרשעה בעבירת הסיוע. יסוד נפשי זה אינו זהה לנדרש להרשעה בעבירה העיקרית, וביחס למבצעי ההמתה בפועל. בכל הצריך להוכחת האישום שלפנינו, זה שעניינו סיוע לרצח המנוח, הוכחו מעבר לספק סביר, הן היסוד ההתנהגותי והן היסוד הנפשי.

לפיכך, יש להרשיע הנאשם 1 בעבירה זו.

הטענה בדבר דרישת הסיוע לעדותו של עד המדינה (נקודה מספר 2 לעיל)

בהיות ההגנה מודעת לכך שפרט להבדל בניואנסים, ופערי זיכרון ושחזור טבעיים, יש התאמה רבה מאד בין גרסות עד המדינה והנאשם, טוען עו"ד בונדר בסיכומיו, כי על מנת להרשיע הנאשם יש למצוא ראיית סיוע עצמאית ומסבכת ממקור חיצוני, אשר תתייחס ל"**יריעת המחלוקת בין הצדדים...סביב חלקו של הנאשם באירועים**", וביחס לאותו "**קו תפר**" של השוני בין עדויות השניים (עמ' 5 לסיכומי ההגנה).

אין הסנגור מפרט במה שונות גרסאות השניים שנוי "מהותי", כהגדרתו, ולאמיתו של דבר, אין בנמצא שוני מהותי שכזה. הגרסאות הגרעיניות של עד המדינה והנאשם, כאחד, דומות מאד.

הרצינות לדרישת הסיוע החיצוני לעדות עד מדינה, כידוע, הוא בשאיפה למזער החשש מפני הרשעה הנסמכת על עדותו של שותף לעבירה שזוכה לטובת הנאה והקלה עבור מסירתה, ושעלול להיות לו אינטרס להעיד עדות שקרית או

מעצימה ביחס לחלקו של שותף אחר, תוך מזעור חלקו שלו. רצינול זה אינו מתקיים, והחשש להפללת חף מפשע אינו רלוונטי, כאשר עדות הנאשם בעצמו מאשרת ומאששת את עדותו של המדינה. לא בכדי, דרישת הסיוע הנדונה מעוגנת בסעיף של פקודת הראיות שכותרתו "**הכרעה על-פי עדות יחידה במשפט פלילי**" (סעיף 54א של פקודת הראיות [נוסח חדש] תשל"א-1971, ההדגשה הוספה). הוראת החוק קובעת כי "**בית המשפט לא ירשע נאשם על סמך עדותו היחידה של שותפו לעבירה, אלא אם מצא בחומר הראיות דבר לחזוקה; ואולם אם היה השותף עד מדינה- טענה עדותו סיוע...**".

מכאן - שבמקרה שלפנינו, שעה שהראיות מבוססות במידה רבה על אמרות הנאשם עצמו ועדותו בביהמ"ש, ואף תוך אימוץ גרסתו, המיטיבה ומקלה עמו, ביחס לנקודות חשובות שעד המדינה לא היה נחרץ בידיעתו עליהן (למשל - האם ראה הנאשם את האקדח הנתחב למכנסיו של דימה), אין מדובר כלל ועיקר בהרשעה המבקשת להשעין עצמה על עדות עד מדינה, ולכן הדרישה החקוקה לסיוע חיצוני אינה קיימת.

ניתן לאמר, בניסוח מעט אירוני, שהסיטואציה כאן קרובה יותר לדרישה שבהלכה הפסוקה לקיום דבר לחיזוקה של הודאת נאשם, המפליל עצמו בביצוע עבירה, מאשר לדרישה לראיית סיוע לעדות מפלילה של שותף-עד מדינה...

יוטעם, ולו להפיג חששות הסנגור העולות מסיכומיו, שגם אם התפתחה תחרות סמויה בין הנאשם לעד המדינה על "הבכורה" במרוץ לזכות בחסינות, כנגד הפללת השותפים, אין זה נכון שעד המדינה שאף לזכות בה במחיר העצמת חלקו של הנאשם דווקא. יש לזכור, ראשית לכל, שמלכתחילה איש אינו טוען שהנאשם 1 היה מיוזמי הרצח או שנמנה על מבצעיו. חלקו, אליבא דכולם, משני. ברור, שחוקרי הפרשה חפצו לשים ידם על מתכני ומבצעי הרצח הכפול, בעדיפות ראשונה. לעד המדינה היה ברור שזהו המידע הקריטי שעליו לספק. הדקויות ביחס לחלקו של הנאשם הנוכחי לא יכלו להעצים את האטרקטיביות שלו בעיני חוקריו. לא בכך יכל לרכוש את הסכמת רשויות האכיפה להעניק לו חסינות מהעמדה לדין, וטובות הנאה אחרות. לא היה לו אינטרס מובהק בהצגת הנאשם 1 כדמות דומיננטית יותר מכפי שהיה לאמיתו של דבר. גם במבחן התוצאה - עד המדינה התגלה כמי שרוחש, עדיין, כבוד וידידות לנאשם, שהיה חבר נפש שלו ושותף באורחות חייו, והוא אפילו נזהר מלאשר פרטים שיכולים להחמיר עם הנאשם, כשאינו בטוח לחלוטין לגביהם. התרשמותי הברורה היא, ועל כך חזרתי יותר מפעם בחוות דעתי זו, שעד המדינה לא ניסה להשחיר פני הנאשם ולהפלילו מעבר לעובדות שעד המדינה ידע, ואותם הציג כהווייתם, ולמיטב זכרונו.

לסיכום נקודה זו - מהיבט התכלית העניינית לדרישת הסיוע, החשש מהפללת שווא על-ידי שותף לעבירה - החשש אינו קיים כאן. על כן, אין מקום לתור באורח מלאכותי ו"טכני" אחר קיומו של סיוע כזה.

רכישת התחמושת - בזיקה לסעיף האישום של נאשם 2 (נקודה מס' 4 לעיל)

את נימוקי לכך שנוכחות הנאשם 1 בעת רכישת הכדורים מהווה חלק ממכלול מעשי הסיוע שלו, פירטתי לעיל.

הועלתה טענה על-ידי ההגנה, שאין זה תקין שהמאשימה מייחסת לנאשם 2 "רק" עבירת נשק, בשל חלקו בהבאת האקדח לדירת המסתור, בעוד שחלקו של הנאשם 1 ברכישת הכדורים נתפס בעיניה כסיוע לרצח (הגם שמדויק יותר לומר שרכישת הכדורים נתפסת כפריט אחד מתוך מכלול פעולות של סיוע).

שיקולי התביעה בבחירת סעיף האישום התואם בעיניה את העובדות והנסיבות הרלוונטיות לנאשם מסוים, בזיקה לסעיף שמיוחס לחברו לכתב האישום, אינם יכולים להוות שיקול לעת הכרעת הדין. אם נמצא שהתקיימו יסודות העבירה שבה הואשם נאשם - מן הדין להרשיעו בה. אם עולה טענה של הפליה פסולה בין נאשמים, בעת גיבוש האישום, או כיוצא בכך, אין בזה להשליך על הכרעת דינו של מי מהם, בשלב שלאחר שמיעת הראיות וניתוח העדויות לגופן.

משום כך - יש לדחות טענות ההגנה שהועלו לנדון.

יחוס גרם מוות ברשלנות לנאשם 1 בגין מותה של המנוחה (נקודה מס' 7 לעיל)

המאשימה מייסדת האישום ביחס למותה של המנוחה ז"ל על שילוב הוראות החוק שבסעיפים **300(א)(4) ו-34א(א)(2)** של חוק העונשין. סעיף 300(א)(4) מייחס עבירת רצח גם למי ש- **"גורם למותו של אדם כשנעברה עבירה אחרת, כדי להבטיח לעצמו, או למי שהשתתף בביצוע אותה עבירה, בריחה או הימלטות מעונש"**. סעיף 34א(א)(2) שבחלק הכללי של חוק העונשין, קובע, כי כאשר נעברה, ע"י המבצע, אגב עשיית העבירה, עבירה שונה ממנה או נוספת לה, כאשר, בנסיבות העניין, **"אדם מן הישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתה"**, אזי, **"יישא באחריות לה גם המשדל או המסייע, כעבירה של רשלנות, אם קיימת עבירה כזו באותו יסוד עובדתי"**.

יש להניח, אף כי המאשימה אינה נוקבת בכך בכתב האישום, אף לא בסיכומים, שהעבירה **"באותו יסוד עובדתי"**, שאליה היא מפנה, לצורך החלת הסעיף, היא עבירת גרם מוות ברשלנות, לפי **סעיף 304** של חוק העונשין.

טיעוני המאשימה באשר להתקיימות התנאים להחלת קונסטרוקציה עובדתית-משפטית מורכבת זו, לקוניים ביותר (ועל כך מלין הסנגור, וניתן להבין לליבו), ומצויים הם בפסקת הסיכום של טיעוני עו"ד אברהם, שם נאמר כי **"כמו כן הנאשם 1 גרם ברשלנות למותה של המנוחה, שכן כאדם מן הישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות המתת המנוחה והיה אדיש לאפשרות שיחד עם המנוח יהיה אדם נוסף, ושהרוצחים, כדי להבטיח לעצמם בריחה או המלטות מעונש בעקבות רצח המנוח, ירצחו את אותו אדם נוסף"**.

המבנה המורכב של יחוס גרם מוות ברשלנות למסייע לעבירת רצח, הנעברת מתוך שנגרם מותו של אדם, תוך ביצוע עבירה אחרת, על ידי צד שלישי, שאינו הנאשם, מצריך הוכחת מערך עובדתי - נסיבתי, שבהעדרו לא תיתכן הרשעה על פי הקונסטרוקציה הזו. בענייננו - המאשימה גורסת כי אדם סביר, במקומו של הנאשם 1, יכול היה להיות מודע לאפשרות שיחד עם המנוח יהיה אדם נוסף אשר גם חייו יקופדו. אולם - לא די בקביעת הלך רוחו ההיפותטי של "אדם סביר" כדי לייתר הצבת המסד העובדתי המוליך למסקנה כזו. כאשר לא הובאו ראיות להוכחת הנסיבות המדוייקות לפגיעה במנוחה (ואלה בוודאי נדונים במסגרת כתב האישום הנפרד שהוגש נגד המבצעים), ואף העדים במשפט הנוכחי, לא נחקרו לעומק באשר לנסיבות נוכחותה של המנוחה עם המנוח בדירתו, ובאשר להיקף הידיעה, ולו הסבירה והמשוערת, שיכלה להיות לנאשם 1 בזיקה לכך, אני סבור כי נותרו תהיות ושאלות, לא מעטות, היוצרות ספק בדבר אשמו של הנאשם 1 במות המנוחה. אפרט תהיות ושאלות אלה בקצרה.

ראשית - עולה מהראיות כי גם משפחת המנוח ואף הנאשם 1, ידעו שהמנוח נפרד מחברתו שבועות ארוכים קודם האירוע הנדון, וכי, בפועל, עבור הכל היתה זו הפתעה מוחלטת שהמנוחה נמצאה בזמן הרלוונטי במחיצת המנוח. מדובר היה בביקור אקראי של המנוחה, ועל כך אין מחלוקת. עד כמה מדובר היה בצירוף מקרים טראגי, או בנוכחות

צפויה, ברמה כזו או אחרת, אין להסיק מהראיות הקיימות. איננו יודעים אם המנוח נהג לארח אנשים בכלל, וידידות בפרט, בשעות הלילה ביחידת הדיור שהיא חלק מבית המשפחה, או שמא מדובר היה במשהו חריג ובלתי צפוי. גם במונחי "סבירות" המתקיימת "אצל אדם מן הישוב", יש להניח את התשתית לצפייה הסבירה, וזו תלויה נסיבות.

שנית - כדי להגיע לדין בסבירות מודעותו של הנאשם הספציפי לאפשרות עשיית העבירה הנוספת, שגרמה למותו של אדם, בידי עבריין אחר, יש להוכיח שהמוות נגרם כדי להבטיח לעבריין האחר, או למי שהשתתף בביצוע אותה עבירה, בריחה או הימלטות מעונש [לפי סעיף 300 (א) (4) של חוק העונשין]. במשפט הנוכחי לא הובאו ראיות כלשהן המתייחסות למקטע שהתרחש בתוך דירת המנוח. גם עד המדינה לא היה שם באותו שלב. נכון, שלצורך המשפט כעת הניחו הצדדים שהאמור בכתב האישום, במישור ביצוע הרצח הכפול עצמו, הוא נכון, אולם, ברקע הדברים היתה העובדה, שהנאשם 1 לא כפר בה, שהיתה תוכנית להמית את המנוח ושזו היתה כוונת המבצעים. אולם, לא יהא זה ראוי וצודק להניח, לחובת הנאשם, ובטרם בוררו העובדות המדוייקות באשר להתרחשות בתוך הדירה, שנסיונות מותה של המנוחה, היו במדוייק ובמפורט כפי הנקוב בכתב האישום בסעיף 40. מבחינת הנאשם 1, ואף שאין הוא כופר בכך שהמנוח מצא את מותו כתוצאה מפגיעה מכוונת וירי תכליתי של המבצעים, או מי מהם, לעברו, האם לא יתכן, כאפשרות סבירה, שהמנוחה נקלעה אל קו האש ונפגעה מכדור טועה? אבהיר ואדגיש - אין מדובר באפשרות הנשענת על ראיות כלשהן, ויתכן, אפילו, שהאמור בסעיף 40 לכתב האישום אינו שנוי במחלוקת במשפט המתנהל כלפי האחרים המעורבים בפרשה. אין לנו כל מידע, לכאן או לכאן, בהקשר זה. אולם, בכל הצריך למשפט המתנהל בפנינו, וכל עוד הנאשם 1 לא אישר במפורש, במסגרת ניהול הגנתו, שפרטי סעיף 40 הנ"ל מקובלים עליו ומוסכמים כנקודת מוצא, איני רואה שראוי להתייחס לפרטים אלה כמוכחים או כמוסכמים. בהעדר טיעון לנדון בסיכומי המאשימה, אף אין לדעת מה עמדתה בעניין זה.

אני סבור, שיהא זה מרחיק לכת לזקוף לחובתו של הנאשם 1 את ההסכמות הדיוניות, שהקלו על הכל, ובגדרן הוא נמנע, בתשובתו על כתב האישום, מלכפור בעובדות הנקובות בו ביחס לאירוע הרצח הכפול עצמו, ובכך התייתר הצורך להוכיח, בנפרד, לצורך המשפט הזה. לא יהא זה מן המידה לראות את אותן עובדות, שאיש אינו טוען שמצויות בידיעתו האישית ומכלי ראשון, כמוכחות כלפיו במידה המספיקה להוכחת היסודות ההתנהגותיים והנסיבתיים שישמשו להרשעתו בעבירת גרימת מותה של המנוחה, כאשר אין הוא מואשם, במישורין, בגרימת מותו של המנוח, ומשום כך ויתר על חובת הבאת הראיות למכלול ההתרחשויות שהיו בבית המנוח פנימה.

משום אלה, דעתי היא שיש לזכות את הנאשם 1 מהאישום של גרימת מות המנוחה ז"ל ברשלנות.

הרשעה לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה - הסתייעות ברכב לביצוע פשע (נקודה מס' 8 לעיל)

סעיף 43 של פקודת התעבורה [נוסח חדש] קובע את הענישה לגבי "**המסתייע ברכבו לעוון או לפשע**", כפי כותרת הסעיף.

הוראת חיקוק זה מורה כי "**בעל רישיון נהיגה או בעל רישיון רכב שהורשע על עוון או על פשע שביצועם נתאפשר או הוקל עקב נהיגתו ברכב או עקב שימוש ברכב שיש לו רישיון עליו, בית המשפט שהרשיעו, רשאי - בנוסף על כל עונש אחר - לפסול אותו מלהחזיק רישיון כאמור, לצמיתות או לתקופה מסויימת**".

הנאשם, כזכור, הודה בכך שנהג ללא רישיון נהיגה. הסנגור טוען שלא ניתן לעשות שימוש בהוראת סעיף 43 כלפיו, משום שתנאי הוא שהמורשע יהא "בעל רישיון נהיגה" או "בעל רישיון רכב", ואף בהמשך נאמר שתנאי הוא שביצוע העבירה שעליה הוא הורשע, נתאפשר או הוקל, עקב השימוש ברכב "שיש לו רישיון עליו". מאחר שלנאשם 1 אין רישיון נהיגה ואין בבעלותו רישיון רכב, אין מתקיים לגביו התנאי המוקדם להחלת הסעיף העונשי.

בסיכומי המאשימה אין הסבר על שום מה מבקשים לייחס לנאשם עבירה על סעיף 43 הנ"ל.

נראה, על פניו, שהרציונל להוראה העונשית המאפשרת, בנוסף על כל עונש אחר, לפסול רישיון הנהיגה או רישיון הרכב בשל ההסתייעות בו לביצוע עבירה, הינו בכך שבעל הרישיון "ניצל אותו לרעה", ושלא למטרות כשרות וחוקיות שבעבורם הוצא. על-פי פשט לשונו של החיקוק - אין הוא ישים על מי שמלכתחילה אינו בעל רישיון, כמו בענייננו. יתרה מכך, ספק אם מדובר בסעיף המאפשר הרשעה על פיו, במאובחן מאקט ענישתי במסגרת גזר הדין ולאחר שנקבעו היסודות של סעיף 43 הנ"ל, במסגרת הכרעת הדין.

משום כך - אמליץ כי נזכה הנאשם 1 מעבירה זו שיוחסה בכתב האישום.

הבקשה להרשיע בעבירת נשיאת נשק

במסגרת האישום הראשון יוחסה לנאשם 1 עבירת נשק (נשיאת נשק) לפי **סעיף 144(ב) רישא** לחוק העונשין. בפרק הסיכום של סיכומי המאשימה התבקשה הרשעתו גם בכך. לא פורט על שום מה ולפי איזו תשתית ראייתית. אין ראייה כלשהי לכך שהנאשם 1 החזיק באקדח, וככל שמדובר בנוכחותו הפאסיבית, כאשר אחרים החזיקו בו - וככל שנטען שהוא ראה וידע על כך - קונסטרוקציה מעין זו לא נטענה ולא בוססה בפנינו. אשר לנוכחותו של הנאשם בעת רכישת הכדורים (שוב - באורח פאסיבי וכשהוא יושב ברכב), אין בכך משום "נשיאה" של התחמושת (יוער כי לפי ההגדרות של סעיף 144 גם תחמושת היא בגדר "נשק"), אלא, כפי שביארתי, משום חלק אינטגרלי של מעשי הסיוע למבצעים, השתתפות בהכנות ונוכחות המחזקת ומאפשרת, בפני עצמה, את המשך הוצאת המזימה אל הפועל. אולם - אין מקום להרשעה נוספת ונפרדת בעבירת נשק, מכח הנוכחות הזו, לבדה, בעת רכישת הכדורים ע"י אחר.

יש לזכות הנאשם 1 מהעבירה דנן.

האישום ביחס לנאשם 2 - סקירת הראיות והכרעת הדין:

כאמור, גדרי המחלוקת ביחס לנאשם זה הצטמצמו עד מאוד במהלך המשפט, ולעת הגשת הסיכומים. שוב אין חולק שנכונה עדות עד המדינה, המתאשרת על-ידי הנאשם עצמו, לעניין היותו נוהג ברכב שבו הגיע סרגיי לדירה בבר-גיורא,

כאשר בסמוך לאחר מכן הועבר האקדח שהיה נתון בשקית ומוחזק בידי מי מנוסעי הרכב, לידי הקושרים שעמדו לבצע את ההתנקשות במנוח.

הגם שאין זה ברור האם אקט מסירת האקדח התבצע, כנטען בכתב האישום, בסמוך לשעה 23:30 של 16.8.10, או שמא בשעת צהריים, כעולה מעדות עד המדינה, אין חולק, שאספקת האקדח לקושרים נעשתה בסמוך לאותה הגעה משותפת של הנאשם 2 ושל סרגיי אל מתחת לדירה, ברכב הנהוג על-ידי הנאשם הזה, וכי האקדח הובא ברכבו.

השאלות הקריטיות להכרעת דינו של נאשם זה, הינן בדבר חלקו ומעורבותו המודעת באקט זה. האם החזיק בשקית עם הנשק בידועין ביחס לתכולתה? האם עלה לדירה יחד עם סרגיי או שרק הוריד את סרגיי מתחת לבית? האם שימש אך כנהג תמים שנתן "טרמפ" למכרו - סרגיי בלא שהיה מעורה ומודע להמצאות האקדח בידי זה, לא כל שכן לכוונה להעבירו לאחר לצורך כלשהו?.

משהמאשימה וההגנה כאחד, איש מטעמיו, לא הביאו לעדות את סרגיי עצמו, הראיות היחידות לאינטראקציה בין סרגיי לנאשם 2 בהקשר הנדון, טרם ההגעה לדירה, הן איכוני תקשורת (שאינם סותרים את גרסת הנאשם), ועדותו שלו עצמו. ביחס לשלב שלמג ההגעה אל מתחת לדירה - קיימות אך ורק עדויות עד המדינה והנאשם.

נדמה, שאף ההגנה אינה גורסת, בעיקר לנוכח ההתאמה הגרעינית בין גרסות עד המדינה מחד והנאשם מאידך, שעד המדינה בדה או העליל ביחס לחלקו של הנאשם 2 בפרשה. אליבא דמאשימה עצמה, מדובר במעורבות פריפריאלית ומינורית יחסית המתמקדת באספקת האקדח, זאת, בהיעדר טענה שנאשם זה היה חלק מהקשר או כי היה מודע לשימוש המדויק שעומד להיעשות בנשק. מתוך עדות עד המדינה וחקירתו הנגדית לנדון, שיסקרו להלן, עולה, כי הוא מנסה לשחזר כמיטב יכולתו את מעשי הנאשם 2 בדקות הספורות הרלוונטיות, משתדל לדייק, אף שאינו בטוח לחלוטין במסוגלותו לעשות כן ברזולוציות הנדרשות ממנו, ואין מצדו מגמה להעצמה והאדרה של החלק המיוחס לנאשם זה. נכון יהיה לומר, ששקילת דברי עד המדינה ביחס לנאשם, מצריכה מסקנות לגבי איכות זכירת הפרטים על ידו והתלבטות בשאלה אם אפשר שטעה או התבלבל בפרט הקריטי הנוגע לזהות האוחז בשקית והמוציא את האקדח מתוכו, ובדבר מידת נחרצותו באשר לחלקי עדותו שמהם ניתן לגזור מסקנה מפלילה, כשיטת המאשימה.

איני מייחס משמעות ממשית לכך שבשלבי החקירה ניסה נאשם 2 להרחיק עצמו מכל קשר להתרחשות ואף מהנפשות הפועלות (ראש וראשונה - מהיכרות עם סרגיי), שלימים התברר שמוכרות לו יותר מכפי שניאות לומר לחוקריו. הצדדים התייחסו בסיכומיהם לאמרות הנאשם בחקירותיו באשר להיכרות ולקשר עם סרגיי ועם עד המדינה, ובאשר להתפתחות הדרגתית של נכונות הנאשם לאשר קיומם של אלה בכלל. כמו-כן, טענו הצדדים לעניין נפקות שיתוף הפעולה, או היעדרו, מצד נאשם זה בחקירה, ועל שמירתו את זכות השתיקה, משלב מסוים, וכנטען - בעצת פרקליטיו. איני סבור, בהינתן גדרי המחלוקת המצומצמים דהיום, שלניסיונו דאז של נאשם 2 להתרחק ככל האפשר ולהתכחש לכל שמץ מעורבות אפשרית בפרשה, יש נפקות של ממש כאשר באים אנו לקבוע את העובדות הרלוונטיות לגביו לאשורן. הנאשם 2, אף אם שימש "נותן טרמפ" תמים לסרגיי בנסיעה האמורה לדירה בבר-ג'ורא, כגרסתו, הבין, עד מהרה, כי הסתבך בפרשה חמורה והרת אסון, ובין אם ידע בזמן אמת על האקדח שבשקית, ובין אם רק בדיעבד, ניתן להסביר את התנהלותו המרחיקה ואף את המניע להסתרת קשריו עם הנוגעים בדבר, בעת החקירה, בחשש שמא יראו בו אחד

מהקושרים או המסייעים לרצח. לצורך קביעת חלקו המדויק, באותו מקטע מצומצם ונקודתי של הפרשה, אין צורך להיעזר בכך שנאשם זה נמנע מלחשוף מיד את גרסתו האמיתית והמלאה, וביכר לפעול בדרך אחרת. במילים אחרות - שקרי הנאשם, במקרה הספציפי הזה, הינם, מההיבט הראייתי "ניטרליים" למדי, ואיני סבור שצריך לעשות בהם שימוש לצורך הטיית הכף, לעבר אחד משני התרחישים האפשריים.

סיפורו של הנאשם 2, כאמור, עד שלב מסוים, לא נסתר, ואף עשוי להתיישב עם מה ששמענו מעד המדינה. לדבריו של הנאשם (החל מעמ' 180, ישיבת 23.12.12), סרגיי והוא, על רקע היכרות קודמת מזה 5-6 שנים, הגם שלא חברות קרובה, שקלו לפתוח חנות, "פיצוצייה", בקריית-גת, ולצורך זה נסעו לשם, ביום האמור (הגם שסרגיי, לדברי הנאשם, מתגורר בקריית גת, הוא היה בבאר שבע באותו יום ולכן נסעו השניים לקריית גת). הנסיעה היתה ברכב "סיריון" השייך לבן דוד של הנאשם, אך אותה עת הרכב היה ברשותו והוא נהג בו. בשלב מסוים, ביקש סרגיי לקחת את רכבו של הנאשם, הותיר אותו ממתין בקריית-גת, ונסע למה שהוגדר כ"איזה סידור... לנסוע לאנשהו" (עמ' 180, ש' 20), למשך כחצי שעה או 40 דקות (זהו השלב, ככל הנראה, שהאקדח הוכנס לרכב, כאשר לשיטת הנאשם הדבר נעשה ללא נוכחותו או ידיעתו. אין ראיות לסתור האמור). לאחר מכן, חפץ הנאשם לחזור לכיוון ביתו בבאר-שבע. סרגיי ביקש שיסיע גם אותו לבאר-שבע, בלי לפרט לשם מה, אך הנאשם מספר שסרגיי "דיבר עם איזה בחור בטלפון" (אפשר שזהו המועד שבו עד המדינה שוחח עם סרגיי והכווין אותו לדירה כגרסת עד המדינה). כאשר הגיעו לשכונה ד' בבאר-שבע (אין חולק שמדובר בשכונה שם נמצאת הדירה בבר- גיורא), ראה הנאשם את עד המדינה שירד לכביש, כנראה לחכות לסרגיי. הנאשם יצא מהרכב ואמר לו שלום ושאל את סרגיי מה הוא מתכוון לעשות, ונענה שסרגיי נשאר בינתיים במקום, ועל כן לחץ את ידו ונסע משם. כמובן, יוצא, שהוא לא עלה בשום שלב לדירה. בעדותו, תיאר את עד המדינה כמי שהיה באותו ערב (קודם לכן לא איזכר כל שעה מדוייקת של התרחשות) במצב של מסומם, שכמעט לא עמד על הרגליים. הוא הדגיש, שפרט להבאת סרגיי לאותו מקום אין לו שום קשר לפרשה ולנשק הנדון. הנאשם 2 הכחיש את דברי עד המדינה (ועל כך להלן), ולפיהם שוחחו הוא ועד המדינה בכלל, ובפרט הכחיש שעד המדינה שאל אותו מה הוא עושה שם, ושהוא ענה שהוא עושה בדיוק מה שעד המדינה עושה (על כך, ועל חשיבות נקודה זו, נעמוד להלן).

עד המדינה, מצדו, אינו מאזכר שום קשר ומעורבות של הנאשם 2 בפרשה, עד הרגע שבו ראה אותו מגיע אל מתחת לדירה, יחד עם סרגיי, ומעבר לכך - העד הביע את פליאתו ותמיהתו על נוכחות הנאשם הזה, כאשר הוא ידע שהשאיפה היא לצמצם ככל הניתן את מעגל המעורבים והבקיאים במתרחש. עד המדינה מספר על כך (עמ' 72 מיום 26.3.12 ואילך) ש"... למחרת וובה (אין חולק - זהו כינויו של נאשם 2) וסרגיי הגיעו, אהה וובה הביאו... היה לו בשקית נשק... אפס תשע שמאותו נשק נרצח משה המנוח... בבית וובה לא דיבר כלום רק הביאו את הנשק... הם הגיעו ברכב של וובה, היה לו שיאצו קטנה (כך מופיע בתמלול, יש להניח שהכוונה לדגם הרכב - "דייהטסו"), הם הגיעו ברכב הזה... אני פגשתי אותם למטה הם לא ידעו איך להגיע, הסברתי להם איך להגיע לבר גיורא אז חיכיתי להם, וובה וסרגיי יוצאים מהאוטו... ראיתי את וובה אמרתי לו מה אתה עושה פה, (העד מסביר שהופעת וובה במקום היתה שלא לרוחו, והפתיעה אותו, באשר, כאמור, עמד על כך, ואף ביקש מטנסקי, שאף אחד לא ידע עליו ועל העזרה שהוא מושיט למבצעים) הוא אומר לי מה שאתה עושה פה, עלינו לדירה וסרגיי הוציא את הנשק וובה, אהה דימה לקח אותו, התחיל לפרק אותו סרגיי אמר לא יכולים להגיע אלינו אף פעם בגלל שהנשק הזה בא מערבים כאילו מאיזה כפר של ערבים" (עמ' 72 ש' 28 - עמ' 73 ש' 20). בשלב זה, כך מבהיר עד המדינה, היו בדירה שני כלי נשק, זה שהובא על-ידי סרגיי והנאשם 2, והאקדח השני שסופק על-ידי היימן.

עד המדינה שב ואומר שהנאשם 2 היה בדירה, במועד הרלוונטי, לצד סרגיי, דימה, איגור והנאשם 1 (עמ' 74, ש' 21).

בחקירה הנגדית מצטט עו"ד נהרי, ב"כ הנאשם 2, קטעים הלקוחים כנראה מאמרות עד המדינה במשטרה. נראה, שקטעים אלה, שעליהם הוא מבקש התייחסות מעד המדינה, עוסקים בכך שעד המדינה היה מופתע מהגעת הנאשם 2 עם סרגיי, וכי הוא לא ראה בנאשם זה חלק מ"הגוף המבצע".

עד המדינה שב ועומד על כך, שכאשר שאל את הנאשם 2 למעשיו, במילים "**מה אתה עושה פה**", הוא נענה במשפט "**מה שאתה עושה פה**". זהו גם המשפט שעד המדינה מייחס לנאשם 2 כאשר נערך ביניהם עימות בשלב החקירה (ראה ת/4 מיום 17.3.11, עמ' 3 ש' 8).

חקירתו של עד המדינה, בידי הסניגור, מתמקדת בהמשך בעוד שיחה, או אף שיחות נוספות, שלכאורה עלו מחומר החקירה, בין עד המדינה לבין הנאשם 2, בשעת אחר חצות שבין 16.8.10 ל- 17.8.10, ובמהלכן כביכול ביקש עד המדינה מהנאשם 2 שיבוא לדירה לאסוף משם את סרגיי. נראה, שהסניגור חפץ להצביע על כך שלא ייתכן שהנאשם 2 היה מצוי בדירה, עם הקושרים והמבצעים, באותה עת, אלא, גרסתו היא הנכונה - ולפיה עזב ברכב מיד לאחר שהוריד את סרגיי מתחת לדירה. עד המדינה אינו מבין על איזה שיחה בדיוק הוא נחקר, ומשתמע מדבריו, שבשלב מסוים שקלו הקושרים להסתייע ברכבו של נאשם זה לשם הגעה לזירת הרצח, דבר שנעשה, בסופו של יום, ברכבו של הנאשם 1, ומכל מקום - הוא אומר שהאירוע המתייחס להבאת סרגיי לדירה היה בכלל "**בסביבות הצהריים... התנהלה השיחה בצהריים אני מתכון בין ארבע לשש משהו כזה... שמה ראיתי אותו... פעם ראשונה... עם הנשק באותו יום שהוא בא... עם סרגיי... בצהריים... אני הגעתי לבר גיורא התקשר אלי סרגיי אמר לי שהם בדרך וכיוונתי אותם לרחוב בר גיורא**" (עמ' 201-199). אמירות העד, בשלב זה, אינן ניתנות ברציפות, שכן הוא נשאל שאלות על-ידי הפרקליטים ואף על-ידי חברי המותב, ומעט קשה לבנות תמונה שלמה של דבריו, אולם, די ברור, שעד המדינה מתייחס לשני אקטים נפרדים. הגעת הנאשם 2 עם סרגיי, לצורך מתן האקדח, בשעות הצהריים, ואקט של שקילת הסתייעות בנאשם זה לצורך הסעת המבצעים, (כנראה לזירת הרצח), כנראה במועד אחר ומאוחר יותר (יוטעם - אין המאשימה טוענת דבר ביחס למעורבות הנאשם 2 בכל היבט אחר של הפרשה מלבד המקטע של החזקת האקדח ומסירתו כאמור).

עד המדינה מאשר שהנאשם 2 אכן נהג ברכב, כאשר הוא וסרגיי הגיעו אל מתחת לדירה (עמ' 205 ש' 11), אולם, הוא עומד על כך שבכך לא התמצה חלקו בעניין. הגם שהוא מאשר, בתשובה לשאלת עו"ד נהרי, שאמר בחקירתו שאינו זוכר מי מסר את הנשק לדימה, ואפשר שגם ייחס זאת לסרגיי, הוא זוכר ש"**השקית היתה אצל וובה כשהגיע...** **השקית עם הנשק היתה אצל וובה כשהם ירדו מהרכב זה מה שאמרתי וזה מה שאני אומר**" (עמ' 205 ש' 28, עמ' 206 ש' 1). בהמשך, הוא אומר "**אני ראיתי אותו עם השקית, ומתוך השקית בבית הוצא האקדח**" (עמ' 206 ש' 10). הוא מוסיף שמי שהוציא את האקדח מהשקית היה דימה, אך אינו זוכר מי נתן את השקית לדימה. מה שהוא זוכר בוודאות, הינו שהנאשם 2 "**בא עם האקדח לבית עם השקית והיה בה את האקדח**".

בעימות שהוזכר, מאוזכרת תקרית, שנדמה שאין חולק על כך שהתקיימה, ובמסגרתה היתה בעבר קטטה בין עד המדינה לנאשם 2. הנאשם 2 תולה בכך את עוינות עד המדינה כלפיו, ואומר שזוהי הסיבה לשקריו שמספר עליו העד. לפי

גרסת עד המדינה בעימות, כאשר הגיע סרגיי עם הנאשם 2 לדירה, יצא לפגוש אותם ו"היה להם שקית ביד... בתוך השקית כשעלינו לדירה היה נשק... נרצחה הבחורה של משה. לפני זה שפגשתי אותו שאלתי אותו מה אתה עושה פה הוא אמר מה שאתה עושה פה" (עמ' 3 ש' 5 - 7). הנאשם מכחיש מכל וכל את המפגש, שב ומציין שהוא היכה את העד בפני אנשים והשפיל אותו, ועל כן העד חפץ לנקום בו.

כפי שהקדמתי וציינתי, אין, לדעתי, כל שחר לסברה שלפיה לעד המדינה מוטיבציה להעליל על הנאשם 2 ולסבכו על לא עוול בכפו. ככל שנטר הוא טינה לנאשם על התקרית האלימה שהיתה ביניהם בעבר, מצופה היה ממנו להיות נחרץ יותר בעדותו המפלילה, ויתר על כן - ניתן היה לצפות להעצמת חלקו של הנאשם באירועים. תחת זאת - המקטע היחיד שלגביו עד המדינה בטוח ונחרץ בדבריו, הוא אך ורק ביחס למעורבות המינורית והנקודתית של הנאשם 2 בעצם ההגעה, יחד עם סרגיי, לדירה והאחיזה הפיזית בשקית עם האקדח. עד המדינה אינו בטוח, ועל כן אי-אפשר לקבוע בכך ממצא, שבהוצאת הנשק מהשקית ומסירתו למי מהקושרים (ככל הנראה דימה) היתה מעורבות לנאשם. הגם שיש לקבל ולהאמין לדברי עד המדינה לגבי עצם עליית הנאשם 2 לדירה, יחד עם סרגיי, והוא מאזכר פרט זה מספר פעמים, אין ניתן לקבוע כל ממצא ביחס למעשיו של הנאשם או לאמירות מצדו בתוך הדירה.

בהינתן, שגם ההגנה אינה חולקת על כך שהנסיעה מקריית-גת לדירה שימשה לאספקת האקדח לקושרים (להבדיל מהמחלוקת על השאלה מי החזיק באקדח), אין לקבל ואין להאמין לגרסה המיתממת של הנאשם 2, ולפיה לא ראה שום דבר, כאשר סרגיי ירד מהרכב, וכאשר אינו מאזכר שום שקית, לא כל שכן אקדח, בחזקת סרגיי, והוא אף מציין שלחץ את ידו כאשר נפרד ממנו כביכול על הכביש. כמו כן, תמונה גרסתו ולפיה המילה היחידה שהוחלפה בינו לבין עד המדינה, באותו מעמד, היתה "שלום". מבחינת עד המדינה, סביר מאוד, כפי שהוא מתאר, שהיה מופתע מנוכחות הנאשם ושאל אותו למעשיו שם. מסתברת הרבה יותר היא גרסתו שלפיה אכן שאל את הנאשם מה הוא עושה במקום ואני מאמין שהתשובה שקיבל, ואודותיה הוא מעיד נחרצות ובעקביות, היתה, שהנאשם עושה שם את מה שעד המדינה עושה. תשובה זו יכולה ללמד, אמנם, על ידיעה ומעורבות של הנאשם במתרחש אף מעבר למה שמיוחס לו על-ידי המאשימה, אולם, לכל הפחות, יש בכך ללמד על כך שהנאשם 2 ידע שהוא מספק את האקדח לאחרים, ושזו תכלית ההגעה לדירה, ושלעד המדינה יש עניין ומעורבות באספקה זו. רק כך ניתן להבין את האמירה מצדו ברוח "אני עושה פה מה שאתה עושה".

בהינתן עדותו הברורה של עד המדינה, שאני מאמין לה, שהאקדח היה נתון בשקית (אף שסוגה המדויק של השקית ותיאורה לא נמסרו), ולא במעטפת קשיחה כלשהי, כגון קופסא או תיק, נעלה מספק שהנאשם ידע, אל נכון, וחש במו ידיו, תרתי משמע, שמדובר בנשק - אקדח, אפילו אם נאמץ גרסתו באשר למקטע ההתרחשות שלפיו לא הוא שהביא את שקית הנשק לרכב וכי סרגיי נטל את הרכב לבדו לפרק זמן מסוים כאשר הנאשם נותר מחוצה לו.

אמנם, מהמיוחס לנאשם 2 בסעיף 18 של כתב האישום משתמע שהנאשם היה ה"מחזיק הראשי" באקדח, לפי שנאמר ש"בהמשך מסר... את האקדח לסרגיי אשר הצטייד באקדח לביצוע הקשר", אולם, מהאמור לעיל מצטיירת תמונה שלפיה, לכל הפחות, הנאשם 2 היה בגדר "מחזיק משני" במובן זה שאפילו אם סרגיי הוא שהביא את האקדח לרכב (וכמובן איננו קובעים כל ממצא כלפי מי שאינו נאשם בכתב אישום זה), היה הנאשם 2 זה שבפועל אחז בשקית, ירד איתה מהרכב, לאחר שנהג בו מקריית-גת, ולפחות בשלב זה, אם לא קודם לכן, היה מודע לתוכנה ולהיותה מכילה את האקדח.

מאחר שאין מחלוקת שאותה שקית, שמאוחר יותר הוצא ממנה האקדח, לא נותרה בידי הנאשם 2, ברור שהוא מסרה לאחר, בין בדירה, לאחר שעלה לשם, ובין אם העביר השקית לסרגיי לאחר הירידה מהרכב, אפילו אם נכונה גרסתו שלא עלה כלל לדירה. כך או כך, וככל שגרסת עד המדינה מהווה תשתית ראייתית מספקת להרשעה, כי אז, התקיים לגביו היסוד העובדתי הצריך להרשעה **בעבירת הנשק** נשוא **סעיף 144(ב2)** שבחלופה הרלוונטית לענייננו, מתייחס למי שעושה בנשק **"כל עסקה אחרת שיש עימה מסירת החזקה בנשק לזולתו בין בתמורה ובין שלא בתמורה..."**.

לו בכך ניתן היה לסכם הכרעת דינו של הנאשם 2, ומתוך אימוץ עדותו לנדון של עד המדינה, ודחיית גרסתו של הנאשם 2, בהחלט היה מקום להרשיעו בעבירה המיוחסת, מהטעמים שפורטו. אולם - בהינתן העובדה שהעדות המפלילה המרכזית והיחידה, היא זו של עד המדינה, אין אנו פטורים מבידוק נחיצותה של ראיית סיוע לעדותו, עפ"י סעיף 54א של פקודת הראיות, או של נחיצות ראייה מחזקת ותומכת בעדותו, אף אם אין דרישה דווקנית לראיית סיוע כמשמעה בסעיף הנ"ל. ודוק - שלא כפי שמצינו אצל הנאשם 1, העובדות הקריטיות להכרעה אינן מתאשרות בעדות הנאשם, ובאלה - גרסת הנאשם קוטבית לזו של עד המדינה. זאת - הן בשאלה אם החזיק בכלל בשקית הנשק, בשאלה האם עלה לדירה או שמיד נסע הלאה, והן באמירה הטעונה והמשמעותית המיוחסת לו ולפיה "אני עושה פה מה שאתה עושה פה", או בדומה לכך.

עוד נזכור, כי העד החיצוני היחיד הנוסף שיכול היה להיות רלוונטי לנדון, והוא הנאשם 1 (וכמובן, אף הוא אינו עד אובייקטיבי ונטול אינטרס משל עצמו), נשאל בחקירתו הנגדית אם ראה את הנאשם 2 בדירה (עד המדינה מונה את הנאשם 1 בין אלה שנכחו כאשר לדבריו עלה לשם הנאשם 2), ומשיב בשלילה (עמ' 132 ש' 26-27).

למרבה התמיהה, שני הצדדים, המאשימה וההגנה כאחד, לא התייחסו, כלשהו, בסיכומיהם, לבעייתיות העלולה לנבוע מהאמור, ולשאלה אם נחוץ כאן סיוע או תוספת ראייתית אחרת לעד המדינה. אולם, לדעתי, איננו פטורים מבחינה של השאלה ומההכרעה בה, לרבות בסוגיה האם סעיף 54א של פקודת הראיות מחייבנו, בסיטואציה הנדונה, לתור אחרי ראייה שכזו.

הרשעה, אם כן, תהיה מבוססת על עדותו היחידה של עד המדינה. לכאורה, פרשנות דווקנית של סעיף 54א של פקודת הראיות פוטרת את המאשימה מהצגת ראיית סיוע, משום שאין מדובר ב"עדותו היחידה של שותפו לעבירה", שהרי כתב האישום אינו מייחס לנאשם 2 מעורבות בקשר שנקשר לביצוע הרצח, או השתתפות במעשה בכל דרך אחרת מלבד האקט של החזקת האקדח המיוחסת לו. הסיטואציה הנדונה היא, איפוא, כזו שבה עד המדינה העיד על מקטע של מעשה מהעבירה, שלגביו אין מיוחסת לו שותפות. ההלכה הפסוקה מתייחסת לתרחיש כזה כמקרה שבו **"מעיד הוא על חלקים אחרים של מעשה העבירה שבהם אין מייחסים לו שותפות"** (ע"פ 3197/07 עיאת נ' מ"י, מיום 26.11.07, פורסם באתר נבו). ראוי להעיר, שהגדרה זו בוודאי אינה מכוונת עצמה למשמעות המילולית ולהקשר הטכני של כתב האישום הנדון. הרי, עד מדינה הוא שותף לעבירה, אשר, ברבים מן המקרים, עיקר טובת ההנאה שהוא זוכה לה במעמדו זה, הינה עצם הימנעות התביעה מהגשת כתב אישום נגדו הוא בפרשה. לפיכך, לעד המדינה אין "מיוחסת" שותפות בכתב אישום אשר כזה. זהו גם המקרה בענייננו. הנכון לומר, שהכוונה היא לבחינה מהותית של סיפור המעשה הנגול בכתב האישום שמתוכו ניתן לגזור האמנם מעשה עבירה מסוים, שעליו מעיד עד המדינה, והממוקם ב"פריפריה"

של הפרשה המרכזית, הוא כזה שעד המדינה לא היה שותף לביצועו. בענייננו, ניתן לעשות את ההבחנה גם מהכיוון ההפוך - כתב האישום אינו מייחס לנאשם 2 שותפות בעבירות הליבה של פרשת הרצח הכפול, שלגביהן פורט חלקו של עד המדינה ושותפותו למעשים, ועל-כן ניתן לומר שנוצר אותו "ניתוק", שאליו התייחסה הפסיקה, לעניין עד מדינה המעיד על "חלקים אחרים" של מעשה העבירה.

בסיטואציה מעין זו, נפסק, בעניין "עיאט" שהוזכר, ובהסתמך על פסיקה קודמת, כי (פסיקה י"ד לפסה"ד):

"לשון החוק, ובעקבותיה ההלכה משכבר הימים, ברורות: דרישת הסיוע הסטוטורית מוגבלת לאותם אישומים בהם היה עד המדינה בגדר שותף, אף אם מעיד הוא על חלקים אחרים של מעשה העבירה שבהם אין מייחסים לו שותפות (ע"פ 348/88 אבו אסעד נ' מדינת ישראל, פ"ד מד(3) 89 והאסמכתאות דשם; ע"פ 4368/92 מדינת ישראל נ' חמאד (לא פורסם)). כדי שידרש סיוע יש איפוא צורך בשלושה רכיבים גם יחד: עבירה, שותפות וטובת הנאה. משמתקיימת עבירה והעד מעיד לגביה אך לא היה שותף בה, אף אם מקבל הוא טובת הנאה נדרשת תוספת ראייתית מסוג של חיזוק ולא מסוג של סיוע. ביחס לאותם אישומים להם לא היה באסל שותף היה מקום לדרגת תוספת נמוכה יותר, קרי, "לבחינה זהירה" של דבריו (כלשון השופט, כתארו אז, שמגר בע"פ 44/81 מויאל נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(1) 505, 523). אין להקל ראש בדרישת הזהירות. דרישה זו קיימת תמיד במשפט פלילי, אך היא מקבלת משנה תוקף - במקרים של עד המעיד בתמורה לטובת הנאה (ע"פ 795/85 עמר נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(4) 294). חובת הזהירות מתיישמת בכל מקרה לפי נסיבותיו. הדעת נותנת, כי בחקקו את סעיף 54(א) לפקודת הראיות בתשמ"ב ראה המחוקק לנגד עיניו את הסיטואציה ה"שכיחה", של שותף המעיד כנגד שותפיו תמורת טובת הנאה והופך לעד מדינה; יצוין, כי נושא עד המדינה לא נכלל בהצעת החוק (הצעות חוק תשמ"מ, 37), והוסף בדיוני ועדת החוקה, חוק ומשפט, בחינת קל וחומר משותף "רגיל" (ראו דברי ח"כ ש' אלוני בשם הוועדה בהבאת התיקון לקריאה שניה ושלישית, דברי הכנסת מיום ז' באב תשמ"ד (27.7.82), עמ' 3428). ואולם, מקרה כמו דנא בו "נפתח שולחן" מלא מזן אל זן עבירות ואישומים, מן הסתם לא נצפה, ומכאן הצורך הפרשני".

ניתן לתמצת, איפוא, שכאשר עד המדינה מעיד על חלקים אחרים של מעשה עבירה שבה היה שותף, הגם שלא באותם חלקים ספציפיים, מתקיימת דרישת הסיוע הרגילה. כאשר הוא מעיד על עבירה אחרת, שבה לא היה שותף כלל, אולם, הוא מקבל טובת הנאה בעבור עצם מתן העדות, אזי, נדרש חיזוק ראייתי לעדותו. במקרים מסוימים ניתן להסתפק בתוספת ראייתית מדרגה נמוכה אף מזו, והיא אותה "בחינה זהירה".

ברי, שהדרישה לתוספת ראייתית, מסוג כזה או אחר, ולחלופין לזהירות יתר, נובעת מרציונלים דומים לאלה שבעטיים המחוקק התנה היתכנות הרשעה על סמך עדות יחידה של עד מדינה בקיום ראיית סיוע. מהיבט הרציונל של חשש להפללת שווא או להאדרת חלקו של אחר, על-ידי עד המדינה, ניתן לראות בכל "המשתתפים" בהתרחשויות, גם אם אינם "שותפים" לפשע, במובן הצר, ככאלה שעד המדינה עלול שלא לדייק לגביהם בעדותו. זאת, משום שעדיין יכולה להיות לו מוטיבציה לעשות כן, אף אם לא מהטעם הראשוני והמובהק של הרחקת עצמו והפחתת חלקו מהגרעין הקשה של העבירות וייחוסן לאחרים. כך, למשל, עלול להיות לו אינטרס לספק רצון גורמי המאשימה, לפי הבנתו, ולהפליל מספר רב של אנשים, או שיחפוץ לרצות את חוקריו, בדרך של חשיפת היקף נרחב של השתרעות מעשי העבירה, לרבות בפריפריה שלה, או ביחס לעבירות אחרות שהיה עד להתרחשותן, הכל - כדי להוסיף ולהיות עד מדינה "אטרקטיבי" בעבור המאשימה, להצדיק את טובות ההנאה שניתנו לו, ולהיחשב כמי ש"מספק את הסחורה".

נדרשת בדיקה מהותית, ולא טכנית, של מעמדו והגדרתו של הנאשם שאותו מפליל עד המדינה, גם, ובנוסף לאמור, משום שכאשר נאשם מסוים השתתף, אפילו במעגל החיצוני ובמעורבות מינורית, במיזם העברייני הכולל, אין להלום, שהתביעה תוכל, לפי שיקולה, ליתר דרישת הסיוע, אם אין בנמצא ראיה כזו, בכך, שלגבי אותו "משתתף" תימנע היא מלייחס לו סעיף אישום המגדירו, במובהק, כשותף לדבר העבירה (כמובן, איני סבור שכך נעשה בעניינינו, מדובר בתרחיש היפותטי להמחשת הבעייתיות).

לא למותר להזכיר, בהקשר זה, שבאי-כח הנאשם 1, למשל, הקדישו פרק שלם בסיכומיהם לביסוס התיזה שלפיה המעשים המיוחסים לנאשם 2 מכניסים אותו באופן וודאי "**לקבוצה של השותפים העקיפים לאותה התארגנות, ואולי, אף מעבר לכך**" (עמ' 13 לסיכומים שם). טעמי הסניגורים לדבר היו, כזכור, במישור אחר לגמרי, שהרי הם קבלו על ה"הפליה" בין מרשם לבין הנאשם 2 בייחוס שותפות בתוכנית העבריינית ובביצועה, אולם, העלאת הטענה מראה, כשלעצמה, את ההצדק לפרשנות תכליתית ומרחיבה של התיבה "שותפו לעבירה", בהקשר הנדון כעת, ולכל הפחות, ממחיש הדבר את הצורך לנקוט זהירות רבה בטרם נגדיר את עניינו של הנאשם 2 כ"מנותק" מהפרשה בכללותה, באופן המייתר או ממזער הצורך בחיזוק ראייתי מסוג כלשהו לעדות עד המדינה.

לפיכך - לטעמי, אין להרשיע הנאשם 2, בעניינינו, ככל שאין תוספת ראייתית בנוסף לעדות עד המדינה, וכפי שאראה להלן, אין צורך לקבוע במדויק הגדרתה ועוצמתה של אותה תוספת, בין אם מדובר בסיוע ובין רק בדרישה לחיזוק כלשהו, באשר אין בנמצא תוספת אשר כזו כלל.

ראשית - ברי, שראיית סיוע, כהגדרתה הקלאסית, אינה בנמצא. על-פי ההלכה הפסוקה, על ראיית סיוע לבוא ממקור נפרד ועצמאי, ביחס לעדות הטעונה סיוע, עליה לסבך, או לפחות להיות נוטה לסבך, את הנאשם, באחריות לביצוע המעשה נשוא האישום, והיא חייבת להתייחס ל"נקודה ממשית", השנויה במחלוקת בין הצדדים (ראה בספרו של י' **קדמי, על הראיות, חלק ראשון, עמ' 264 ואילך** והפסיקה העניפה המאוזכר שם).

אותן "נקודות ממשיות השנויות במחלוקת" בעניינינו אינן עצם הסעת סרגי מקריית-גת לדירה בבאר-שבע. הנקודות הללו ענייני בדיעת הנאשם 2 על הימצאות שקית עם אקדח ברכב, בשאלת החזקתו הפיזית בשקית, אם אמנם ידע על קיומה, כמו גם בשאלת עלייתו לדירה, אם לאו, ואודות תוכן שיחתו, אם בכלל, עם עד המדינה כשהגיע עם סרגי אל מתחת לדירה.

בכל אלה - אין שום ראיה חיצונית כלשהי, לתמוך באמור על-ידי עד המדינה, ולנוכח הכחשתו העקבית והנחושה של הנאשם 2 את הפרטים הללו.

הגם, שבנסיבות מתאימות, גם שקרי נאשם בשלב החקירה יכול שיעלו כדי סיוע לעדות הטעונה זאת, במקרה הנדון כאן לא ניתן לעשות בכך שימוש. ההלכה הפסוקה היא שכאשר שקרי הנאשם יכולים לנבוע מסיבות אחרות, כמו חשש להרשעתו במה שלא עשה, חיפוי על חלקם של אחרים, או כתגובה למצוקה בשל החשדתו בעבירה חמורה, יש לנקוט זהירות רבה ולהימנע מקביעה שהשקרים מגיעים כדי סיוע לעדות אחרת (ראה **ע"פ 8002/99 ו- ע"פ 5152/91**, המאוזכרים בספרו הנ"ל של י' קדמי, עמ' 305, וכן עמ' 298-309, הסוקרים את הפסיקה בהקשר זה). כפי שכבר ציינתי לעיל, במקרה שלנו אפשר שהכחשת הנאשם 2, בחקירתו, את עצם הנסיעה ואת היכרותו, בכלל, עם הנפשות

הפועלות, באה משום המצוקה והחשש מכך שיוחסה לו מעורבות בפרשה קשה וחמורה ביותר, ומשום שלטעמו ולפי הלך רוחו, אפילו הודאה בכך שהסיע את סרגיי לדירה הנדונה, גם אם בפועל לא ידע על הנשק ולא החזיק בו, עלולה לסבכו קשות.

כדי ששקרי נאשם יוכלו להוות סיוע, ואוסיף, שהוא הדין גם לצורך תוספת ראייתית מדרגה נמוכה יותר, צריך להתקיים ש"בית המשפט נוכח שהשקר אינו נובע מעילה שאינה רלוונטית לצורך בירור האשמה" (ע"פ 7477/08 איתן נץ ואח' נ' מ"י, פורסם באתר נבו).

במקרה שלנו, ומהסיבות שמניתי קודם, נוכחנו ששקרי הנאשם יכול שסיבתם היתה בטעמים שאינם רלוונטיים לבירור האשמה, במובן האמור.

מכאן - הראיה היחידה שיכולה לבוא בחשבון כראיית סיוע לעדות עד המדינה, ושאינה היא חריג לכלל הדורש שהיא תהיה "חיצונית וממקור נפרד ועצמאי", לא תצלה לשמש ככזו במקרה הנדון כעת.

אף ראיית חיזוק, או תוספת ראייתית מדרגה נמוכה יותר, אין בנמצא. עדים או ראיות לכך, למשל, שהנאשם 2, בניגוד להכחשתו, בכלל עלה לדירה ולא נסע מיד לדרכו, לא הובאו. הנוכח היחיד בדירה שהעיד בפנינו, מבין אלה שעד המדינה ציין שהיו שם, והוא נאשם 1, אמר שלא ראה את הנאשם 2 במקום. ראיות חפציות שיבססו החזקת הנאשם 2 בשקית שבה נתון היה האקדח, לא-כל-שכן לביסוס המגע עם האקדח גופו, לא הובאו. אין מחקרי תקשורת שלפיהם ניתן לגזור משך הימצא הנאשם 2 באזור הדירה, לאשש או להפריך הטענה שעלה לדירה ושהה בה, אל מול גרסתו שמיד נסע מהמקום. בקיצור האומר - אנו נותרים עם עדות עד המדינה ותו לא.

מסקנתי היא, שעל אף שאני מאמין לעדות עד המדינה גם לנדון, ואיני סבור שמדובר בהפללת שווא של הנאשם 2, כלל ועיקר, הרי - יש לזכותו, מחמת הספק, בהיעדר ראיית סיוע או חיזוק בדרגה כלשהי שתתמוך בעדות עד המדינה ותתווסף עליה.

סיכום הכרעת הדין:

לאור הנימוקים שפורטו לעיל, ועל יסוד הראיות שהובאו בפנינו, ולאחר בחינת טענות באי-כח הצדדים, וטיעוניהם המשפטיים, אמליץ להכריע דינם של הנאשמים כמפורט להלן:

הנאשם 1 - רוסלן אגייב:

1. לזכותו מהאישום השלישי, שהמאשימה הודיעה כי תמנע מהוכחתו.
2. לזכותו מעבירות הנשק נשוא האישום השני - משלא הוכחו.
3. לזכותו מעבירת גרם מוות ברשלנות, ביחס למות המנוחה, נשוא האישום הראשון, מהטעמים שפורטו.

4. לזכותו מעבירת נשיאת נשק, נשוא האישום הראשון - משלא הוכחה.
5. לזכותו מעבירת הסתייעות ברכב לביצוע פשע, נשוא האישום הראשון, מהטעמים שפורטו.
6. להרשיעו בעבירת קשירת קשר לפשע, כאמור באישום הראשון.
7. להרשיעו בעבירת סיוע לרצח, כאמור באישום הראשון.
8. להרשיעו בעבירת נהיגה ללא רישיון, כאמור באישום הראשון.

הנאשם 2 - ולדימיר ליולקו:

יש לזכותו מעבירת הנשק, שיוחסה לו באישום הראשון.

ס. הנשיא רויטל יפה-כ"ץ, אב"ד:

כללי

מסכימה אני עם מסקנותיו של חברי, כב' השופט ואגו, בנוגע לנאשם 1, אולם לא אוכל להסכים עם התייחסותו לאמרות שמסר הנאשם 2 (להלן: "הנאשם", לאחר שכל האמור בחוות דעתי זו מתייחס אל הנאשם 2 ואילו בלבד) במשטרה ולהשלכות שיש לאמרות אלה על מארג הראיות. בניגוד למסקנתו, כי אין בראיות שהובאו בפנינו סיוע לעדותו של עד המדינה בכל המתייחס לאישום המופנה כנגד הנאשם, דעתי היא, כי סיוע שכזה נמצא ודי בו כדי להרשיע את הנאשם בעבירה של הובלת נשק (על סעיף האישום - להלן).

המחלוקת שביני לבין חברי מתמקדת, כאמור, באופן בו יש להתייחס לשקריו של הנאשם באמרות שמסר במשטרה. אינני סבורה כי ניתן להתייחס בסלחנות, או בהבנה, למי שמוסר גרסה שקרית ומרחיקה במהלך חקירה משטרתית, מבלי לייחס לכך כל משקל, כאשר מתברר שגרסה זו אינה גרסת אמת, גם לא אליבא דנאשם עצמו. דברים אלה נכונים בבחינת קל וחומר, כאשר הנאשם בעצמו מעלה לראשונה את ההסבר לדבריו השקריים במשטרה וטוען, כי פחד שיפילו עליו אחריות לעבירת הרצח, כאשר דברים אלה סותרים הסבר אחר שמסר במהלך החקירה במשטרה ולפיהם למד בכלא שלא לשתף פעולה עם המשטרה ולכן, דרך כלל, בחר בזכות השתיקה או מסר את הגרסה השקרית והמרחיקה. ממילא, הנאשם אינו מסביר מה הביא אותו, לפתע, לשבור שתיקתו ולמסור את הגרסה הכבושה שמסר בביהמ"ש, ומדוע חשש שהגרסה של נוכחות תמימה, כשממילא בידי המשטרה ראיות בדבר נוכחות זו, תוכל להזיק לו.

בהערה אוסיף ואציין, כבר בשלב זה, כי הסנגור המלומד, עו"ד נהרי, התייחס לכלל האמרות של הנאשם, כפי שאלה נמסרו במשטרה לאחר שהוחלט לחקור אתו תחת אזהרה (להלן), כמקשה אחת, וטען, כי בגרסאות אלה שיתף הנאשם פעולה עם החוקרים, "וכאשר לא היה בטוח בתשובה לעניין תאריכים או אירועים שהתקיימו חצי שנה קודם לכן, ענה תשובה כנה: "לא זוכר".." (סעיף 52 לסיכומיו). הסנגור הוסיף, כי אותם ימים טרום הרצח, היו ימים רגילים עבור הנאשם, ולכן אין זה אלא סביר שלא זכר מה עשה באותם הימים. אולם, הנאשם טען רק פעם אחת בחקירותיו שאינו זוכר (ודווקא בנקודה מהותית כפי שיבואר להלן); הוא בהחלט לא שיתף פעולה עם חוקריו אלא שתק מרבית הזמן; ורק

בביהמ"ש, היינו שנים לאחר הרצח, ידע למסור לפרטי פרטים מה עשה בימים שלפני הרצח, אותם ימי שגרה, כפי שהגדירם הסנגור, עד שאפילו זכר את מצבו של עד המדינה (כזכור, טען שהיה מסומם ביותר).

יחד עם זאת, היות ואף לטעמי יש למצוא סיוע לעדות עד המדינה גם בכל הנוגע לאישום כנגד הנאשם, ואין להסתפק בתוספת פחותה מכך (ר' ניתוח הפן המשפטי בעניין זה של חברי, השופט ואגו, עמו אני מסכימה בנקודה זו), שכן אף לטעמי יש לבחון את שותפותו למעשי שני הנאשמים מן הבחינה המהותית ולא הטכנית. היינו, יש לקבוע, כי עד המדינה הינו בבחינת "שותף" להחזקת הנשק שהביא הנאשם, כחלק מהאירועים המקדימים לביצוע הרצח של המנוחים; ואין להסתפק בבחינה הטכנית, היינו, אין לקבוע, כי לא היה שותף פיזי להחזקת הנשק המדובר, או לא היה שותף להבאתו לדירה, ביחד עם הנאשם.

ברוח האמור, ההתייחסות להלן תהיה לגרסאות שמסר הנאשם לאורך חקירותיו ולמשמעות שיש ליתן להן.

הגרסאות שמסר הנאשם במשטרה ובבית המשפט

כזכור, הרצח אירע בלילה שבין 17/08/10 ל-18/08/10, ואף חברי, השופט ואגו מקבל את עדות עד המדינה כנכונה ואמינה, ולפיה, את הנשק המיוחס לנאשם הביאו לדירה שברחוב בר-גיורא ביום 16/08/10. הנאשם עצמו אינו טוען שגרסה זו אינה נכונה, אלא העיד בביהמ"ש, שגם אם סרגיי הביא את הנשק באותו היום, לאחר הנסיעה המשותפת שלהם לקריית-גת, הרי שהדבר לא היה בידיעתו, לא כל שכן בהסכמתו.

שבועיים לאחר הרצח, וביום 29/08/10, נחקר הנאשם לראשונה (ת/6), ב"חקירה פתוחה", שלא תחת אזהרה. מיד לאחר שהוא נשאל אם הוא מכיר את המנוח, מזהה הנאשם את מטרת החקירה ("**עכשיו אני יודע למה הזמינו אותי, אני חושב על הרצח בבאר-שבע, אם זה התאריכים ששאלת אותי בזמן של הרצח, אני יודע איפה הייתי...**") ומוסר, שבזמן הרצח היה בביתו, שכן רעייתו עבדה במשמרת לילה והוא נשאר בבית לשמור על הילד. בחקירה זו לא נשאל הנאשם על מעשיו ביום הקודם לרצח, היינו - במועד הרלבנטי לאישום המיוחס לו.

ביום 07/10/10 זומן הנאשם לתחקור נוסף על אירועי הרצח (ת/27, זכ"ד של החוקר בני גיגי על הדברים שנאמרו, ללא אזהרה), והוא מספר לחוקר על שמועות ששמע בבאר-שבע בנוגע לרצח.

ביום 02/03/11, בשעה 03:39, נחקר הנאשם לראשונה תחת אזהרה (ת/1) בחשד לביצוע עבירת רצח ועבירות נלוות. בחקירה זו נשאל הנאשם, לראשונה, על מעשיו יום לפני הרצח, והוא משיב שאינו זוכר ("**לא זוכר, זה היה לפני תקופה ארוכה, אני לא יכול לזכור**") - מתוך תמליל החקירה. אגב, זו הפעם היחידה בה טוען הנאשם שאינו זוכר מה היה בעת הרלבנטית, וזאת בהתייחס לסיכומי הסנגור כמובא לעיל). בין היתר הנאשם גם מכחיש היכרות עם מי מהמעורבים ברצח ובין היתר אינו מזהה את עד המדינה לפי שמו, אך כשמוצגת לו תמונתו (תמונה מספר 4), הוא מזהה אותו וטוען שהם מכירים מהעיר.

הנאשם גם נשאל בחקירה זו באשר למכונות שיש לו ו/או היו בשימוש בעבר, והוא מספר, כי מזה כ-4 חודשים יש לו

רכב מסוג שברולט, הרשום על שם בת זוגו, ואשר נרכש בסיוע הוריו. כשנשאל ספציפית אם **"יש לך חברים או משפחה שאתה לוקח פעם את הרכב שלהם, כאילו, כשלא היה לך רכב?"**, תשובתו הספונטנית הינה שלילית. רק כשלוחצים אותו מעט בנקודה זו, הוא מספר שלעיתים, לפני כשנה וחצי, היה נוסע ברכב מסוג פיאט-מריה של חבר בשם גרישה מאשקלון (שאת שם משפחתו אינו זוכר), וגם היה נוסע ברכבו של אביו, רכב מסוג דייהו-רייסר, **"אבל הוא מכר אותו לפני שנה וחצי"** (מתוך תמליל החקירה). היינו, הנאשם מסתיר את העובדה שנהג לעשות שימוש ברכב של בן-דודו, רכב מסוג סיריון, בו עשה שימוש בעת הרלבנטית ובאמצעותו נסע לקריית-גת יחד עם סרגיי.

ביום 10/03/11 נלקח הנאשם לביצוע הולכה והצבעה (ת/3), ובין היתר נלקח לדירה ברחוב בר-גיורא, ונשאל אם היה שם, והוא בוחר לשמור על זכות השתיקה.

גם בחקירה מיום 17/03/11 (ת/2) בוחר הנאשם לשמור על זכות השתיקה, וזאת גם כאשר הוא נשאל ספציפית על הנסיעה לקריית-גת; אפילו כאשר מציגים בפניו את הנתונים מכביש 6 ואת איכוני מכשירי הטלפון שלו ושל סרגיי, הוא אינו נותן כל הסבר ושומר על זכות השתיקה. אין לו גם הסבר לכל אותן שיחות שהיו לו עם סרגיי בזמנים הרלבנטיים, אולם, יחד עם זאת, הפעם הוא טוען שאינו מכיר את עד המדינה (**"מי זה מיכאל מולוקנדוב הזה?.. אני עדיין לא מבין מי זה, כי אני לא מכיר לפי השם משפחה מי זה. ושיבוא השקרן הזה ויסתכל לי בעיניים ויגיד לי מה שיש לו להגיד, כי הוא משקר"** - מתוך תמליל החקירה).

בו ביום נערך עימות בין הנאשם לבין עד המדינה, והפעם מאשר הנאשם שהשניים מכירים זה את זה, ולגרסתו עד המדינה מפליל אותו לשווא, כי הוא (היינו הנאשם) היכה את עד המדינה בעבר והשפילו בפני אחרים (**"הבן אדם הזה אני נתתי לו מכות ובגלל זה הוא עכשיו יושב פה ואומר שקרים עלי, רוצה להגיד שקרים... הבן אדם הזה שקרן..."**). אולם, התייחסות לגוף טענות עד המדינה, באשר למעשיו עם סרגיי והבאת הנשק לדירה בבר-גיורא, כולל השיחה שהייתה ביניהם (אז שאל אותו עד המדינה **"מה אתה עושה פה"** והוא השיב לו: **"מה שאתה עושה פה"**) הנאשם אינו נותן, והוא מסתפק בהתייחסות אל עד המדינה כשקרן. הנאשם מוסיף, לשאלת החוקר מדוע לא סיפר בעבר על הסכסוך שיש לו עם עד המדינה, כי בכלא למד **"שלא להגיד למשטרה אם יש סכסוכים ממנו, למה בעתיד זה יכול לסבך עוד יותר, בגלל זה לא אמרתי"**. כאשר מבקשים מהנאשם הסבר לפלט שיחות הטלפון המצביע על שיחות רצופות ורבות בינו לבין סרגיי, הוא שותק אך מעיר, כי **"אני לא יודע על מה אתם מדברים, על איזה נסיעה, לא נסעתי לשום מקום..."**.

בחקירה מיום 23/03/11 (ת/23), בוחר הנאשם לשתוק ואינו משיב לשאלות החוקרים.

את גרסתו של הנאשם בביהמ"ש, היטיב חברי, השופט ואגו, להביא בחוות דעתו, ואין צורך לשוב על פרטי פרטיה גם בחוות דעתי. אולם, יש לזכור, כי מדובר, ללא ספק, בגרסה כבושה שלא נמסרה קודם לעדות שנמסרה בביהמ"ש (אפילו לא בשלב המענה לכתב האישום); לראשונה מודה הנאשם כי נסע עם סרגיי באותו היום לקריית-גת (בניגוד גמור למה שאמר במהלך העימות, כאשר טען שאינו יודע באיזו נסיעה מדובר וכי לא נסע לשום מקום); לראשונה אנו שומעים, כי הנאשם זוכר היטב את האירועים שקדמו לרצח הכפול, אף זאת בניגוד גמור לגרסה שמסר בחקירותיו; לראשונה הוא אף מודה שהיה נוהג לנסוע ברכב הסיריון, עמו עשה שימוש בעת הרלבנטית; לראשונה הוא גם מאשר

שהיה, בסביבת הדירה בבר-גיורא (כאשר במשטרה בחר לשתוק בעניין זה); וכן, לראשונה הוא נותן גרסה ברורה באשר להיכרותו עם עד המדינה, כאשר באמרותיו מסר גרסאות סותרות בעניין (באמרה הראשונה טען שאינו מכיר את שמו, אך את תמונתו זיהה; באמרה שלאחריה שוב טען שאינו יודע מי הוא; ובעימות, שנערך מיד לאחר מתן אותה אמרה, לא רק שזיהה את העד, אלא אף מסר כי יש סכסוך קודם ביניהם).

שקרי נאשם - האם סיוע

שקרים של ממש מצאנו באמירות אלה של הנאשם, כאשר לא יכול להיות ספק, כי את הגרסה האחרונה שמסר, בחן הנאשם היטב בטרם הביאה בפנינו, ובחר אותה גרסה שתואמת את הממצאים האובייקטיביים התומכים בעדות עד המדינה וחולקת על דבריו באותן נקודות חסרות תימוכין חיצוניים. האם די בכל אלה כדי להוות סיוע לעדות עד המדינה ולהביא להרשעתו של הנאשם?

כידוע, שקרי נאשם עשויים לקיים לא רק את דרישת החיזוק לצורך סעיף 10א לפקודת הראיות או לצורך חיזוק אמינותו של עד, אלא לעיתים עשויים לקיים אף את דרישת הסיוע, ובתנאי שיעמדו בתנאים שנקבעו בפסיקה (ע"פ 161/72 סרסור נ' מדינת ישראל, פ"ד כח (2) 203, 219-221; ע"פ 543/79 נגר נ' מדינת ישראל, פ"ד לה (1) 113, 140-141; דנ"פ 4342/97 סולימאן נ' מדינת ישראל, לא פורסם). על בית המשפט לדקדק ולבחון מה הסיבה בעטיה שיקר הנאשם, שכן ייתכן כי השקר נובע מהפחד או המצוקה בהם נתון חשוד בחקירה, או מפחד מפני פסק דין שיינתן שלא כהלכה נגדו (ע"פ 950/80 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(3) 561 עמ' 569). כן, ייתכן שנאשם פנה אל מחוזות שקריים אך מחמת חששו, כי הכחשה גורפת מצדו לא תזכה לאמון (ע"פ 8002/99 בכר נ' מדינת ישראל, פ"ד נו (1) 135, 142), או כי כל מגמתו לחפות על חלקו בעבירה אחרת שביצע או חששו מלהפליל את עצמו בעבירה אחרת (ע"פ 5152/91 חליוה נ' מדינת ישראל, לא פורסם; ע"פ 7752/03 פהד חלאילה נ' מדינת ישראל פ"ד נט (2) 259, עמוד 265; ור' גם ריכוז ההלכות בע"פ 7832/04 פלוני נ' מדינת ישראל [פדאור (לא פורסם) 06 (9) 650], עמוד 9).

כבר בע"פ 814/81 סלאמה ראזק אל שבאב נ' מדינת ישראל [פ"ד לו (2) 826] נאמר על ידי מ"מ הנשיא, כתוארו אז, שמגר, תוך ציטוט דבריו של דברי הנשיא י' כהן בע"פ 501/81, 610 אברהם אבו-חצירה ואחר נ' מדינת ישראל [פ"ד לו (4) 141, בעמ' 147], "ששקר של נאשם יכול להיות ראייה עצמאית לפיה אפשר להחליט על אשמתו", כ:

"... אם שקרי הנאשם לובשים צורת הכחשה של עובדות מוגדרות, שקיומן מוכח על-ידי ראיות אחרות, או מתבטאים באמצאה כוזבת של מערכת נתונים, ואלו מצביעים על רגש אשמה ועל רצון להרחיק עצמו מן העבירה, אין סיבה, מדוע לא יראו בשקרים פוזיטיביים כמתואר את הסיוע הנדרש..." (שם, בעמ' 832).

בעניין אבו-חצירה המוזכר לעיל, נאמר עוד, כדלהלן:

"אכן, דרושה זהירות בהוצאת מסקנות לרעת הנאשם מכזבים שלו. יחד עם זאת ההלכה היא, שכאשר, 'הוכחו עובדות המסבכות את הנאשם במעשה העבירה, ויוצרות לכאורה ראייה לחובתו, והנאשם אינו מנסה כלל להמציא הסבר מצדו לעובדות שהוכחו, או שהוא

בודה מלבו דברים שאין להם שחר, רשאי בית-המשפט, בתנאים מסויימים, לקבוע על סמך זה את אשמת הנאשם".

בעניין ע"פ 5002/09 מדינת ישראל נ' זאנו ואחר צוין בעניין זה (מיום 02/12/10, בסעיף 52 לחוות דעתו של כב' השופט א.א.לוי):

"ההלכה הפסוקה קבעה כי שקריהם של נאשמים עשויים לשמש סיוע לראיות התביעה, אם נמצא כי השקר עניינו בסוגיה מהותית הקשורה לאישומים, וכי מדובר בשקר ברור וחד-משמעי אשר הוכח ככזה בראיה חיצונית ... שקריהם של המשיבים כאשר הכחישו את היכרותם עם סנקר, עונים על דרישות אלה. ואם בכל זאת בחר בית-המשפט המחוזי שלא לראות בשקריהם של המשיבים משום 'סיוע', היה זה נוכח ההסברים שניתנו על-ידם במהלך עדותם, כאשר הודו כי למעשה הכירו את סנקר, אך הכחישו זאת בחקירה נוכח החרדה בה היו נתונים במהלך העימותים, ונוכח רצונם להרחיק עצמם מדמות עבריינית כסנקר ... בנסיבותיו של המקרה שלפנינו, איני מוצא פגם במסקנתו זו של בית-המשפט קמא אשר כרוכה בה מידת הזהירות. אולם יש להדגיש, כי הכחשתם של המשיבים את היכרותם עם סנקר באה לאחר השיחה שנערכה בניהם, ובה נשמעו מתאמים בניהם את האסטרטגיה לפיה יפעלו לכשיפגשו עם האדם ש'בגד' ו'הלשין'. משיחה זו לא ניתן להתעלם".

בע"פ 557/06, 559/06 עלאק ואח' נ' מדינת ישראל (מיום 11/04/07, בפסקה 28, חוות דעתו של כב' השופט א.א.לוי) נקבע:

"שקרי המערערים - מחקר התקשורת מעלה בבירור כי בניגוד לטענת האליבי שנטענה מפי המערערים, בשעת הרצח הם לא שהו בטבריה. עוד עולה ממנו, כי בניגוד לנטען, המערערים לא שהו יחד במהלך יום הרצח כולו. הטענה לפיה ממצאים אלה נובעים מטעות תמימה אינה יכולה להתקבל. ההודעות שנגבו מן המערערים יומיים לאחר הרצח היו מפורטות ביותר, ובגדרן הם מסרו את הקורות אותם לא רק ביום הרצח, אלא גם ביום שקדם לו וביום שלאחריו:

שניהם זכרו במדויק באיזו שעה התעוררו ביום הרצח; מתי עוכב בסאם לחקירה; באיזו שעה נפלה ההחלטה לנסוע לטבריה; מה עשו כאשר הגיעו לשם, ועוד. אם תוסיף לכל אלה את העובדה שכאשר הוצגו למערערים איכוני הפלאפון שלהם - אשר סתרו את האליבי לו טענו בחקירותיהם - הם בחרו לשמור על זכות השתיקה, ואת השינויים התכופים שחלו בגרסאותיהם לעניין שעת ההגעה לטבריה - אין מנוס מלהצטרף למסקנתו של בית-המשפט המחוזי, כי לא טעות תמימה נפלה בהודעות המערערים, אלא שאלו היו כוזבות מעיקרן.

בפסיקה הודגש, כי ראיות בדבר כזבים בגרסתו של נאשם ראוי שייבחנו בזירות רבה ובכובד ראש, הואיל ו"יכול והנאשם יעלה טענה כוזבת לאו דווקא בשל כך, שהוא שביצע את העבירה המיוחסת לו, אלא בשל טעמים אחרים, יהיו אלה טעמים הכרוכים בביצועה של עבירה אחרת או טעמים אישיים, אשר אינה דבקה בהם תווית עבריינית" ... על מנת לסייע בידי בית-המשפט להכריע בעניין זה, קבעה הפסיקה מספר "כללי-סף", הקובעים כי ניתן יהיה לראות בשקריו של נאשם סיוע לגרסתו מקום בו מדובר בשקר

בעניין מהותי; מדובר בשקר המכוון לסיכול החקירה ולהטעיית בית-המשפט; מדובר בשקר שהוא ברור וחד משמעי; מדובר בפרט אשר הוכח כשקרי בעדות חיצונית עצמאית...; והשקר בו חטא הנאשם עניינו בעבירה עליה נסב המשפט, ואינו נובע מעילה אחרת, שאינה רלבנטית לצורך בחינת האשמה... אני שותף למסקנתו של בית-משפט קמא כי תנאים אלו כולם מתקיימים במערערים, וכידוע, לשקרי נאשם "יש משקל ראייתי עצמאי, מעבר לחיזוק ראיות התביעה האחרות, וכוחה עמה לשמש סיוע במקום שנדרש כזה"... לפיכך, אין עוד ספק כי שקרי הנאשמים בחקירתם יכולים לשמש כתוספת ראייתית ברמת סיוע, שהיא אף גבוהה מן הרמה הנדרשת במקרה שלפנינו..."

העובדות

מסכימה אני עם מסקנותיו של חברי השופט ואגו, בדבר מהימנות עד המדינה. מדובר בעד מהימן, שדייק בדבריו ונזהר שלא לחטוא במילותיו ובתיאור העובדות כפי שזכורות לו; וזכרונו, יש לומר, בהתייחס לכלל האירועים, ראוי להערכה. ובהתייחס לנאשם, היה העד זהיר ביותר, וכאשר לא היה בטוח לגמרי (למשל בשאלה מי מסר את השקית בדירה לדימה, להלן), אמר זאת ללא כחל וסרק. העד, כפי שהדגיש גם השופט ואגו, לא העצים את חלקו של הנאשם באירוע ובוודאי לא טפל עליו האשמות שווא בשל מריבה כלשהי, אפילו הייתה מריבה שכזו (ואינני קובעת כי כך היה). יתרה מכך, עדותו הכוללת נתמכה בראיות רבות, כולל עדות הנאשם 1 בכל הנוגע למעשים המיוחסים לו עצמו, ואף בעדותו של הנאשם בכל הנוגע לחלקים נרחבים מעדותו של עד המדינה, כולל חלקים נרחבים שהכחיש התרחשותם במהלך החקירה.

אשר לאירועים הקשורים לנאשם העיד עד המדינה, בחקירתו הראשית, כי היה צפוי שמי שאמור היה להשתתף בביצוע הרצח, כולל סרגיי, יגיעו לבאר-שבע כשהם מצויידים בכל האבזור הנחוץ לביצוע הרצח, אולם היות והגיעו ללא נשק, הוא דאג להם לאקדח אחד מהיימן (נאשם 4 בכתב האישום, שעניינו הופרד והוא כבר הודה, הורשע ונדון), ולמחרת הגיעו סרגיי והנאשם (המכונה על ידו "וובה") לדירה בבר-גיורא, והביאו את האקדח הנוסף. לדבריו, "וובה הביא... היה לו בשקית נשק אפס תשע, שמאותו נשק נרצח משה המנוח, וזהו, וובה לא דיבר כלום רק הביא את הנשק, וסרגיי אמר שלא יכולים להגיע אלינו..." , כי הנשק נקנה מערבים. הוא הסביר:

"הם הגיעו ברכב של וובה, היה לו שיאצו (כך כתוב ככל הנראה בשל טעות הקלדה, אולם אין חולק שמדובר ברכב דייהטסו סיריון שהיה בשימוש של הנאשם) קטנה, הם הגיעו ברכב הזה... של וובה... כשהם הגיעו אני פגשתי אותם למטה, הם לא ידעו איך להגיע, הסברתי להם איך להגיע לבר גיורא, אז חיכיתי להם, וובה וסרגיי יוצאים מהאוטו, אמרתי לוובה, ביקשתי, אמרתי לטנסקי קודם כל שלא ידעו עליי שאני מעורב... (אמרתי את זה) בשיחה כשהוא ביקש ממני לעזור להם... וראיתי את וובה, אמרתי לו - מה אתה עושה פה, הוא אמר לי - מה שאתה עושה פה. עלינו לדירה וסרגיי הוציא את הנשק ווובה, אהה, דימה לקח אותו, התחיל לפרק אותו, וסרגיי אמר - לא יכולים להגיע אלינו אף פעם בגלל שהנשק הזה בא מערבים, כאילו מאיזה כפר של ערבים..." (עמודים 72 - 74 לפרוטוקול ישיבת יום 26/03/12).

השיחה, ממשיך עד המדינה ומספר, המשיכה בדירה והייתה בנוכחותו של הנאשם (כמו גם בנוכחותו של הנאשם 1),

ובמהלכה דובר על האירוע בעטיו זומנו הנוכחים למשימה ("התנהלה שיחה, כאילו כל מה שקורה, ושרומה הזה בכלל חוצפן, שכח מי, איפה הוא בכלל..."), עמ' 74 לאותו הפרוטוקול).

גם בחקירתו הנגדית מאשר עד המדינה, שוב, כי היה מופתע לראות את הנאשם ("הייתי מופתע לראות את וובה בגלל שאמרתי לטנסקי שאני לא רוצה שאף אחד יידע על זה", עמ' 191 לפרוטוקול), ולכן "שאלתי אותו מה אתה עושה פה...אף אחד לא היה צריך לראות אותי..." (עמ' 192 לפרוטוקול, ור' גם דבריו בעניין זה בעימות שנערך בינו לבין הנאשם, האמרה היחידה של עד המדינה שהוגשה לעיונו, אמנם כחלק מאמרות הנאשם, אך היות והסנגור חקר בעניין ארוכות, לא ניתן להתעלם מכך, שגרסה זו מופיעה כבר במהלך החקירה המשטרית). העד חוזר על גרסתו, כי "אמרתי לכל אחד את המעורבות שלו, ואמרתי על וובה שהוא הביא את השקית עם הנשק... אמרתי שוובה הביא את הנשק, כן... אמרתי את זה (גם) בעימות... אני אמרתי בכל החקירות שלי שוובה הביא... הוא בא עם הרכב, הוא היה בהגה... שישב בהגה... אני אמרתי שאני לא זוכר מי מסר את הנשק לדימה, אם אני לא טועה אמרתי זה סרגיי, אבל השקית הייתה אצל וובה כשהגיע, השקית עם הנשק הייתה אצל וובה כשהם ירדו מהרכב, זה מה שאמרתי וזה מה שאני אומר... אני ראיתי אותו עם השקית ומתוך השקית בבית הוצא האקדח... דימה הוציא את האקדח". משמע, העד אינו זוכר במדויק מי מסר את השקית עם הנשק בדירה לדימה - הנאשם או סרגיי, למרות שהוא חושב שהיה זה סרגיי (עמ' 201 - 207 לפרוטוקול). פרט לכך הוא בטוח שהיה זה הנאשם שיצא מן הרכב והשקית ובה האקדח - בידו.

בחקירתו הנגדית מאשר עד המדינה, לשאלות עו"ד נהרי, כי נהג להשתמש בסמים באותה התקופה, אם כי "באותה סיטואציה שאני פגשתי אותם, אני הייתי הכל בסדר, לא הייתי מסטול ואני רק התעוררתי... ישנתי הרבה מאוד שעות (לאחר השימוש בסמים שנעשה ערב קודם - ר.י.כ.), וחזרתי אליהם עירני מאוד וזוכר מה שאני זוכר..." (עמ' 208 לפרוטוקול).

משכך, ניתן לקבוע, מן הבחינה העובדתית, כי זהו המערך העובדתי בהתייחס לנאשם, על פי עדותו של עד המדינה:

בתאריך 16/08/10, בשעה שלא התבררה עד תום אך ניתן להניח שמדובר בשעות הלילה כפי שמופיע בכתב האישום (ולא כפי שזכר עד המדינה, ועל כך הרחיב חברי השופט ואגו), וזאת נוכח האיכונים ופרטי נסיעת רכבו של הנאשם בכביש 6 (כאשר הרכב מופיע כנוסע צפונה בשעה 21:49 ודרומה החל משעה 22:29), נסעו הנאשם וסרגיי לכיוון קריית-גת ברכבו של הנאשם, כאשר הנאשם נהג ברכב; איכוני הפלאפונים מלמדים, כי הנסיעה, לפחות של סרגיי, לא הסתיימה בקריית-גת, אלא הגיעה עד למתקן אדם (לא ידוע מה עשה הנאשם 2 בזמן זה, שכן לא הובאו לכך עדים פרט לנאשם עצמו, אך נוכח המיוחס לו - אין גם הכרח לקבוע מסמרות בעניין); השניים חזרו לבאר-שבע, לרח' בר-גיורא, שם המתין להם עד המדינה, על הכביש.

הנאשם וסרגיי ירדו מהרכב כאשר בידי הנאשם שקית; עד המדינה היה מופתע לראות את הנאשם, שכן סוכם עם טנסקי, שיהיו מעט ככל האפשר מעורבים בפרשייה, ושמעורבותו של עד המדינה לא תופץ, ולכן שאל את הנאשם מה הוא עושה שם. הנאשם השיב לו: "מה שאתה עושה פה"; אח"כ, עלו השלושה לדירה ברח' בר-גיורא, ואת השקית שהביאו, העבירו לידי של דימה, כאשר לא ברור אם הנאשם העביר את השקית לסרגיי שהעבירה לדימה, או שהנאשם העבירה ישירות לידי; מתוך השקית הוציא דימה אקדח, אחד משני האקדחים ששימשו את מבצעי הרצח במהלך הירי

כזכור, הנאשם בגרסתו הכבושה והחדשה שמסר בעדותו בביהמ"ש, הודה בנסיעה עם סרגיי ובמפגש עם עד המדינה כשחזרו מהנסיעה המשותפת האמורה, ואף לא כפר באפשרות שסרגיי הביא עמו שקית כשחזרו מנסיעה זו, הגם שטען, כי לא ראה את השקית ובוודאי לא ידע מה יש בתוכה. יחד עם זאת, הנאשם כפר בכך שקיים שיחה עם עד המדינה כשנפגשו וכפר בכך שעלה עמו ועם סרגיי לדירה. בכך, הרחיק עצמו מידיעה באשר לתכולת השקית. אולם, במשטרה, באותם מקומות בהם מסר הנאשם גרסה, כפר הנאשם בנסיעה; כפר בכל קשר למעורבים בפרשיית הרצח; כפר בכך שהוא מכיר את עד המדינה, הגם שבעימות טען שהוא מעליל עליו בשל כך שהיכה אותו לפני אנשים זמן מה עובר לרצח; ואפילו לא הודה בכך שהרכב המדובר היה בחזקתו בעת הרלבנטית.

ואציין, כי דברים אלה של הנאשם נאמרו בעיקר כאשר לא עמד לו כוחו לדבוק בזכות השתיקה, בעת ש"פלט" תשובות בין לבין שמירתו על שתיקה. כך, למשל, היה באופן בולט במהלך העימות שנערך לנאשם עם עד המדינה, במהלכו או שדבק בגרסה שהעד שקרן, בלא להיכנס לתוכן הדברים, או ששמר על שתיקה. אולם, למרות זאת, "נפלטה" לו האמרה, כי לא ידוע לו על איזו נסיעה מדובר וכי "**לא נסעתי לשום מקום**". דברים אלה נאמרו בלהט החקירה, ויש לכך חשיבות, במיוחד לאור חלקו של הנאשם בפרשייה כולה ולאחר שבביהמ"ש הוא הודה, כי תוכן הדברים הללו - שקרי.

דין

הבסיס להרשעה, כמו בכל אישום פלילי, הוא מערכת עובדות המסבכות את הנאשם עם העבירה ויוצרות ראיות לכאורה לחובתו; וכאמור לעיל, הכזבים, כמו גם אי-מתן הסבר אמין מצד הנאשם למה שהוכח, עשויים להכריע את הכף לחובה, באשר הראיות לכאורה הופכות להיות מוחלטות. שקריהם של נאשמים עשויים לשמש סיוע לראיות התביעה, אם נמצא כי השקר עניינו בסוגיה מהותית הקשורה לאישומים, וכי מדובר בשקר ברור וחד-משמעי, אשר הוכח ככזה בראיה חיצונית. ומקום בו הראיות המסבכות, כמו במקרה שבפנינו, מחייבות סיוע כדי להרשיע את הנאשם, יכולים השקרים של הנאשם למלא חלל זה, במידה והם עומדים בתנאי הסף שנקבעו בפסיקה.

ובענייננו, הנאשם שיקר במשטרה באשר לעצם הנסיעה עם סרגיי, כאשר בעימות עם עד המדינה כפר בכך שהייתה נסיעה כזו, אותה נסיעה שבמהלכה הובא הנשק לקריית-גת. עצם הנסיעה, ברכבו של הנאשם, כשהוא אף נהג ברכב, הינו ראיה בעלת משקל של ממש; באותו עימות גם נתן הנאשם הסבר שונה לחלוטין מזה שמסר בביהמ"ש, באשר לסיבה שלא שיתף את המשטרה, טרם העימות, בסכסוך שהיה לו עם עד המדינה, כשטען שלמד בכלא שלא לשתף פעולה עם המשטרה, שמא הדברים ישמשו כנגדו בעתיד. בביהמ"ש, כזכור, טען, שלא השיב על כל השאלות במשטרה רק כיוון שפחד שיאשימו אותו בעבירת הרצח, אליה לא היה לו כל קשר; הנאשם גם "לא דייק" כאשר פירט בחקירתו הראשונה שנמסרה תחת אזהרה, באשר לכלי הרכב ששימשו אותו בעת הרלבנטית, כאשר השמיט מרשימת שני כלי הרכב שמסר, דווקא את הרכב ששימש אותו במהלך הנסיעה המדוברת; באמרה זו, גם טען הנאשם שאינו זוכר מה עשה ביום האירוע, דבר שאפילו נשמע הגיוני ללא-כוחו כפי שהדבר קיבל ביטוי בסיכומיו (ר' לעיל), אלא שחלוקף הזמן, ככל הנראה, רענן את זיכרונו של הנאשם, עד שבעדותו זכר את כל הפרטים של היום הנטען, כולל מצבו הנרקוטי של עד המדינה. לא בכדי העיד בביהמ"ש, כי הנ"ל היה מסומם ביותר בעת שנפגשו מתחת לדירה ברח' בר-גיורא, הכול

מתוך ניסיון לערער את אמינותו של העד, אלא שדווקא זיכרונו המופלג, לאחר שנים, לנסיבות אירוע שלא זכר חודשים ספורים לאחר שאירע, מערער את אמינותו שלו; הנאשם שיקר גם באשר להיכרותו עם עד המדינה, כמו גם היכרותו עם המעורבים האחרים בפרשייה, כאשר בחקירתו השנייה תחת אזהרה טען שכלל אינו יודע מי הוא אותו אדם, ואילו בעימות, שנערך באותו היום (17/03/11) כבר ידע לומר שיש סכסוך ביניהם.

לעמדת, לא רק שיש לדחות מכל וכל את עדותו הכבושה של הנאשם כפי שנמסרה בביהמ"ש, אלא ששקרו במשטרה עונים על כללי הסף שנקבעו בפסיקה, ומגיעים לדרגה של סיוע, שהרי מדובר בשקרים בעניין מהותי - באותם עניינים שהם במחלוקת (הנסיעה לקריית-גת, השימוש ברכב שהוביל את האקדח, ההיכרות עם המעורבים כולל עד המדינה); אין ספק שהשקרים נועדו לסכל את החקירה, אם בהרחקתו מהנסיעה בכלל ואם במסירת פרטים המסווים את השימוש ברכב הרלבנטי במהלך אותה נסיעה; השקרים, המרחיקים את הנאשם מהנסיעה צפונה באותו היום ומהרכב הרלבנטי, ברורים וחד משמעיים והוכחו באמצעות ראיות חיצוניות, וזאת באמצעות האיכונים והצילומים מכביש 6 (הן לעניין הנסיעה והן לעניין הרכב); והשקרים נוגעים בדיוק לעבירה עליה נסב המשפט בעניינו של הנאשם, ואין לי ספק שאינם נובעים מעילה אחרת, שאינה רלבנטית לצורך בחינת האשמה. שלא כחברי, השופט ואגו, אינני מקבלת את הסברו של הנאשם, כי פחד שמא יואשם בעבירה החמורה של הרצח ועל כן הרחיק עצמו מהעבירה הפחותה של החזקת הנשק. יתכן, כי גם חשש מכך, אך זו לא הייתה הסיבה לשקריו. לא רק שהנאשם הותיר רושם של מי שהאמת רחוקה ממנו והלאה; לא רק שהוא "תפר" עדות בהתאם למידות החומר העובדתי שנודע לו במהלך המשפט; לא רק שאין כל היגיון בגרסה שמסר בביהמ"ש, ולפיה סרגיי, שהיה עסוק רובו ככולו בהכנות לקראת ביצוע הרצח, פתאום ביקש לנסוע עמו לקריית-גת לבדוק עסק של פיצוציה עם הנאשם; אלא שגם לא הובאה כל ראיה לתמוך בגרסה זו, אם על ידי העדת סרגיי או מישהו אחר עמו נפגש, כביכול, בקריית-גת לצורך זה. ויש לזכור, כי גרסה זו נמסרה לראשונה בביהמ"ש והמשטרה לא יכלה לבדוק אותה, ולכן הנאשם היה היחיד שיכול היה להביא ראיה כלשהי לאימות גרסתו; לא רק שהגרסה שמסר בביהמ"ש הינה בבחינת עדות כבושה; אלא שהיא אף סתרה את ההסבר שמסר במשטרה לשקריו - חוסר רצונו לשתף פעולה עם המשטרה, שמא דבריו ישמשו נגדו: לא בעבירה אחרת, אלא גם בעבירה הרלבנטית לכתב האישום.

בעניינינו, שקרי הנאשם במשטרה הוכחו על ידי ראיות חיצוניות לו (ולא רק בעדותו בביהמ"ש), והם מצביעים על רגש אשמה ורצון להרחיק עצמו מהעבירה. אין חולק, כי דרושה זהירות בהסקת מסקנות לרעת הנאשם משקריו, אך משהוכחו עובדות המסבכות את הנאשם במעשה העבירה (כמו הובלתו את הנשק ברכבו), ראיות היוצרות ראיה לחובתו, ורק בביהמ"ש מנסה הנאשם ליתן לראיות אלה הסבר תוך שהוא בודה מלבו דברים חסרי שחר שאינם מאומתים ולו בבדל ראיה, הרי שניתן לקבוע, כי שקריו הפוזיטיביים יהוו את הסיוע הנדרש לעדותו של עד המדינה.

סעיף האישום

כתב האישום מייחס לנאשם עבירות בנשק (עסקה אחרת בנשק) לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, ובסיכומיו בא הסנגור בטרוניה כלפי התובעת, על כי בסיכומיה ובכתב האישום ביקשה להרשיע את הנאשם ב"עבירות בנשק", היינו - ברבים, בעוד מדובר לכל היותר בעבירה בודדת. אולם, זהו שמו של הסעיף כמופיע בחוק העונשין והתובעת דייקה, לכן, בדבריה בנקודה זו.

סעיף 144 לחוק, שכותרתו, כאמור "עבירות בנשק", ס"ק (ב2), זה לשונו:

"(ב2) המייצר, מייבא או מייצא נשק או הסוחר בו או עושה בו כל עסקה אחרת שיש עמה מסירת החזקה בנשק לזולתו בין בתמורה ובין שלא בתמורה, בלא רשות על פי דין לעשות פעולה כאמור, דינו - מאסר חמש עשרה שנים".

הגדרת ה"נשק" מצויה בס"ק (ג) ו-(ג1), וזה לשונם:

"(ג) בסעיף זה, "נשק" -

- (1) כלי שסוגל לירות כדור, קלע, פגז, פצצה או כיוצא באלה, שבכוחם להמית אדם, וכולל חלק, אבזר ותחמושת של כלי כזה;
  - (2) כלי שסוגל לפלוט חומר הנועד להזיק לאדם, לרבות חלק, אבזר ותחמושת לכלי כאמור ולרבות מכל המכיל או שסוגל להכיל חומר כאמור ולמעט מכל גז מדמיע כהגדרתו בחוק כלי הירייה, תש"ט-1949;
  - (3) תחמושת, פצצה, רימון או כל חפץ נפיץ אחר שבכוחם להמית אדם או להזיק לו, לרבות חלק של אחד מאלה.
- (ג1) לענין סעיף זה -
- (1) אחת היא אם בעת שנעברה העבירה היה הנשק תקין לשימוש או לא;
  - (2) הטוען לרשות על פי דין - עליו הראיה".

כזכור, בהתאם לעדות עד המדינה היה זה הנאשם שהוביל ברכבו את הנשק; הוא היה זה שהוציאו מהרכב; והוא אף נתן הסבר לנוכחותו במקום, כמי שעושה במקום מה שעושה גם עד המדינה. עד המדינה גם העיד, כי מתוך השקית שהביא הנאשם, הוצא (על ידי דימה) אקדח, אחד משני האקדחים בהם נעשה שימוש בעת הירי במנוחים.

היות ונותרה מחלוקת באשר לשלב מסירת האקדח (האם הנאשם מסרו לידי סרגיי או מסרו לידי דימה בדירה), נדמה כי סעיף האישום, שעניינו "עסקה אחרת" בנשק, אינו הסעיף ההולם את העובדות שהוכחו. במקרה שכזה יש לפסוק על פי ההנחה הנוחה לנאשם, ויש לייחס לו עבירה של החזקה או הובלה של הנשק, כאשר אין ספק שניתנה לנאשם האפשרות להתגונן גם מפני סעיף זה, שהעונש הקבוע לצדו עומד על 7 או 10 שנות מאסר במקום 15 שנה כקבוע בסעיף האישום המקורי. ואלה הם סעיפי החיקוק הרלבנטיים, סעיפים 144(א) ו-(ב) לחוק העונשין:

"(א) הרוכש או המחזיק נשק בלא רשות על פי דין להחזקתו, דינו - מאסר שבע שנים. אולם אם היה הנשק חלק, אבזר או תחמושת כאמור בסעיף קטן (ג1) או (2), דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) הנושא או מוביל נשק בלא רשות על פי דין לנשיאתו או להובלתו, דינו - מאסר עשר שנים. אולם אם היה הנשק חלק, אבזר או תחמושת כאמור בסעיף קטן (ג1) או (2), דינו - מאסר שלוש שנים.

ובס"ק (ד) נקבעה החזקה, שזו לשונה:

"(ד) מקום שנמצא בו נשק, רואים את מחזיק המקום כמחזיק הנשק כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר".

ובענייננו, העובדה שהנשק הוחזק במכוניתו של הנאשם, מקימה את החזקה כי הוא היה "המחזיק בנשק", ומשהסיעו לבאר-שבע, ניתן לראותו גם כ"מוביל" הנשק.

אך לא רק חזקת המקום עומדת לחובתו של הנאשם, אלא גם ההלכה בדבר האפשרות להחזקה משותפת יחד עם סרגיי. וכך נקבע בעניין זה בע"פ 8416/09, 8435/09, 9300/09 ו-9631/09, **מדינת ישראל נ' מולנר ואח'** (חוות דעתו של כב' השופט פוגלמן מיום 09/06/10, החל מפסקה 16):

"... העבירה של החזקת נשק מטילה אחריות פלילית על מי שברשותו ותחת החזקתו מצוי נשק בלא היתר - זאת מעצם ההחזקה בנשק, ואפילו לא נעשה בו שימוש פעיל. המונח "החזקה" מוגדר בסעיף 34 כדלחוק העונשין, כ-

"שליטתו של אדם בדבר המצוי בידו, בידו של אחר או בכל מקום שהוא, בין שהמקום שייך לו ובין אם לאו; ודבר המצוי בידם או בהחזקתם של אחד או כמה מבני חבורה בידיעתם ובהסכמתם של השאר יראו כמצוי בידם ובהחזקתם של כל אחד מהם ושל כולם כאחד"

פסק הדין המנחה שבו הותוותה ההלכה העקרונית בנוגע לעבירת החזקה ניתן בגדר דעת המיעוט של השופט (כתוארו אז) א' ברק בע"פ 250/84 הוכשטט נ' מדינת ישראל..., שהיה להלכה מחייבת לאחר שאומץ בפסיקה מאוחרת... באותו מקרה, ערך השופט ברק הבחנה בין שני מינים שונים של החזקה: הראשון, החזקה פיסית. סוג זה של החזקה, המוגדר ברישת סעיף 34 כדלחוק העונשין, מתמקד בקיומה של שליטה בנכס. לשם הוכחת שליטה, אין זה מתחייב כי יתקיים מגע פיסית עם החפץ נושא החזקה, ודי בכך שלאותו אדם נתונה היכולת, על-פי מהלך העניינים הטבעי והרגיל, להגיע לעשייה פיסית בחפץ או לקבוע את גורלו הפיסי ... אכן, מימד השליטה בחפץ מתמקד בפוטנציאל העשייה בו, וזה אינו תלוי בכך שהחפץ ימצא בידיו של המחזיק, ויכול הוא להיות בכל מקום אחר, לרבות ברשות הרבים, כל עוד מתאפשר לפרט להפעיל עליו את שליטתו, הלכה למעשה ... תנאי נוסף הוא כי שליטתו של הפרט בחפץ תיוחד רק לו... (אולם) במסגרת החזקה הפיסית, קיימת, לצד החזקה הבלעדית על-ידי היחיד, גם אפשרות של החזקה "בצוותא". אכן, כשקבוצת אנשים שקיימת ביניהם זיקה, הפועלת כ"חבורה", מחזיקה בצוותא חפץ כלשהו, מוסיפה שליטתו של כל אחד מבני החבורה לעמוד, ואין שליטתו של האחד שוללת את בלעדיות שליטתו של האחר...

באשר ליסוד הנפשי של החזקה הפיסית, הרי שזה דורש מודעות של המחזיק לשליטתו הפיסית על הדבר מושא החזקה, ולהיותה של שליטה זו ייחודית לו (או לקבוצה מוגדרת של אנשים) ונבדלת מהיעדר שליטתם של אחרים.

סוג שני של החזקה היא זו הקונסטרוקטיבית. מדובר בהחזקה שהינה פיקטיבית ומיוחסת, באשר נעדר ממנה המימד של שליטה ישירה, וחרף כך - במצוות המחוקק - דינה כדין החזקה ישירה. ביסוד החזקה זו, שאליה מתייחסת סיפת סעיף 34 כדלחוק העונשין, עומדות הדרישות של ידיעה ושל הסכמה. לשם גיבושה, מתחייב כי לפחות אחד מבני

החבורה יחזיק בחפץ באופן ישיר ופיסי, שאז עשויים גם שאר בני החבורה להיחשב למחזיקים קונסטרוקטיביים אם ההחזקה הפיסית נעשתה בידיעתם ובהסכמתם. הסכמתו של המחזיק הקונסטרוקטיבי, לא די לה שתמצה בנכונות להחזקה על-ידי אחר גרידא; נדרש כי תוכח הידברות או זיקה מוקדמת בין הצדדים - ברמות משתנות של אינטנסיביות - כדי שניתן יהיה לייחס גם החזקה למי שאינו בעל שליטה ממשית בנכס..."

ובמקרה שבפנינו, נוכחותו של הנאשם במקום האירוע לא הייתה נייטרלית, אלא הוא בעצמו העיד על עצמו כי הגיע למקום מאותה הסיבה שהגיע לשם גם עד המדינה. משכך, ולאחר שהחזיק פיזית בנשק בשלב היציאה מן הרכב, הרי שניתן גם לקבוע, כי היה מחזיק קונסטרוקטיבי ביחד עם סרגיי, הן במהלך הנסיעה ברכבו והן לאחר מכן.

לפיכך, לו דעתי הייתה נשמעת, יש לקבוע, כי הנאשם מקיים את נסיבות עבירת החזקת הנשק לפי סעיף 144(א) - בהיותו מחזיק בנשק במהלך הנסיעה ובעת היציאה מן הרכב, ומחזיק קונסטרוקטיבי גם לאחר מכן, ומקיים גם את נסיבות עבירת הובלת הנשק לפי סעיף 144(ב) רישא, בהיותו מסיע את הנשק ברכבו.

היות ויוחסה לנאשם עבירה אחת, הייתי מציעה לחבריי להרשיע את הנאשם בביצוע עבירה של הובלת נשק לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977, היא העבירה הרלבנטית יותר בעניינו.

כב' השופט י. צלקובניק:

מסכים אני עם הנמקות חברי, השופט ואגו, המובילות להרשעתו של הנאשם מס' 1 בחלק מהעבירות שיוחסו לו, וזיכוי ממקצתן. בניגוד לעמדתו של חברי, מצטרף אני לעמדת האב"ד, כי יש מקום להרשיע את הנאשם 2 בעבירה של הובלת נשק.

בהקשר זה אציין, כי העברת הנשק ברכבו של הנאשם 2, בו נסעו סרגיי והנאשם, ולאחר מכן העברת הנשק מהרכב לדירה, נלמדת מגירסתו של עד המדינה, שהותירה עלינו רושם אמין, כפי שפורט על ידי השופט ואגו.

הנאשם 2 חלק על כך שידע על הובלת הנשק ברכבו ונתן לה הסכמתו, אולם הכחשתו, ככלל, לא הייתה מהימנה, ומצטרף אני לנימוקיה של חברתי בעניין זה.

הסיוע לעדותו של עד המדינה, שטען כי הנאשם ידע על העברת הנשק, ככל שסיוע זה נוגע למודעותו והסכמתו של הנאשם להובלת הנשק, נלמד מהנסיבות הקשורות בנסיעת הרכב שהעביר את האקדח על פי עדותו של עד המדינה, ובכללן, הבאת הרכב על ידי הנאשם; שליטתו של הנאשם ברכב במהלך הנסיעה, עד מסירת האקדח; ביצוע הנסיעה ערב הרצח; הימצאותו ברכב של סרגיי, שהינו אחד ממבצעי הירי כלפי המנוחים, על פי עדויות עד המדינה ונאשם 1; על אלה יש להוסיף את שקרי הנאשם, בעניינים מהותיים, שהוכחו גם בראיות חיצוניות עליהן עמדה חברתי; שקרי הנאשם נועדו להרחיק עצמו מקשר למעורבים האחרים, ולהסתיר מהחוקרים את דבר הנסיעה עם סרגיי, ברכב השייך לנאשם, על אף טענתו של הנאשם בעדותו כי לגבי דידו, מדובר היה בסך הכל, בנסיעה למטרה תמימה לכאורה; הנאשם השמיע

תואנות מתואנות שונות, לגבי השקרים וההכחשות בחקירתו, אולם אין מדובר אלא בכוונה לסכל את החקירה, באופן המלמד גם מהיבט זה, על תחושת האשם של הנאשם.

נוכח הראיות העומדות נגד הנאשם, ואי מתן אמון בגירסתו המכחישה, מצטרף אני כאמור למסקנת חברתי, האב"ד, בדבר הרשעת הנאשם 2.

לפיכך נקבע פה אחד, כי יש לזכות את הנאשם 1 מהאישום השלישי, שהמאשימה הודיעה כי תמנע מהוכחתו; לזכותו מעבירות הנשק נשוא האישום השני; מעבירת גרם מוות ברשלנות, ביחס למות המנוחה, נשוא האישום הראשון; מעבירת נשיאת נשק, נשוא האישום הראשון; ו-מעבירת הסתייעות ברכב לביצוע פשע, נשוא האישום הראשון.

כן נקבע פה אחד, כי יש להרשיע את הנאשם 1 בעבירת קשירת קשר לפשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, כאמור באישום הראשון; בעבירת סיוע לרצח לפי סעיף 300(א)(2) בצירוף סעיף 31 לחוק העונשין, כאמור באישום הראשון; ו-בעבירת נהיגה ללא רישיון לפי סעיף 10 לפקודת התעבורה, תשכ"א-1961, כאמור באישום הראשון.

אשר לנאשם מס' 2 נקבע, ברוב דעות, כי יש להרשיעו בעבירה של הובלת נשק לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין.

ניתנה היום, כ' שבט תשע"ד, (21 בינואר 2014), במעמד הצדדים.